

**Банківська Група «Банк Восток» у складі
ПАТ «БАНК ВОСТОК» та
ПАТ «ВЕРМОНТ»,
відповідальною особою якої є
ПАТ «БАНК ВОСТОК»**

**Консолідована фінансова звітність
та звіт незалежного аудитора
за рік, що закінчився
31 грудня 2019 року**

ЗМІСТ

Звіт незалежного аудитора	1-4
Консолідована фінансова звітність	
Консолідований звіт про фінансовий стан	5
Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід	6
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі	7
Консолідований звіт про рух грошових коштів	8
Примітки до консолідованої фінансової звітності	
1 Вступ	10
2 Умови, в яких працює Група	11
3 Застосування нових стандартів та поправок до них	11
4 Основні принципи облікової політики	14
5 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики	27
6 Грошові кошти та їх еквіваленти	30
7 Залишки на рахунках у Національному банку України	30
8 Заборгованість інших банків	30
9 Кредити та аванси клієнтам	32
10 Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	39
11 Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю	40
12 Приміщення, обладнання та нематеріальні активи	41
13 Активи з права користування та зобов'язання з оренди	42
14 Інші фінансові та нефінансові активи	43
15 Заборгованість перед іншими банками	43
16 Поточні рахунки та депозити	44
17 Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	45
18 Інші залучені кошти	46
19 Субординований борг	46
20 Узгодження зобов'язань, які виникають у результаті фінансової діяльності	47
21 Акціонерний капітал	48
22 Процентні доходи та витрати	48
23 Доходи та витрати за послугами та комісійними	49
24 Інший операційний дохід	49
25 Витрати, пов'язані з персоналом	49
26 Адміністративні та інші операційні витрати	49
27 Податок на прибуток	50
28 Управління фінансовими ризиками	52
29 Управління капіталом	68
30 Умовні та інші зобов'язання	69
31 Похідні фінансові інструменти	70
32 Справедлива вартість фінансових інструментів	71
33 Операції з пов'язаними сторонами	72
34 Події після дати балансу	75

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Акціонерам та Правлінню ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БАНК ВОСТОК»:

Звіт щодо аудиту консолідованої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БАНК ВОСТОК» («Банк») та ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЗАКРИТИЙ НЕДИВЕРСИФІКОВАНИЙ ВЕНЧУРНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД «ВЕРМОНТ», що разом утворюють Банківську групу «Банк Восток» (надалі – Банківська група), що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2019 року, та консолідованого звіту про прибутки та збитки та інші сукупні доходи, консолідованого звіту про зміни у власному капіталі та консолідованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до консолідованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах консолідований фінансовий стан Банківської групи на 31 грудня 2019 року, та її консолідовані фінансові результати і консолідовані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Положення Національного банку України («НБУ») № 254 від 20 червня 2012 року «Про порядок регулювання діяльності банківських груп», як більш детально описано в основі бухгалтерського обліку, що викладена в Примітці 4.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банківської групи згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту консолідованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Пояснювальний розділ – основа бухгалтерського обліку

Ми звертаємо вашу увагу на Примітку 4 до цієї консолідованої фінансової звітності, в якій пояснюється основа бухгалтерського обліку. Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена у зв'язку із виконанням вимог НБУ відповідно до Положення НБУ № 254 від 20 червня 2012 року «Про порядок регулювання діяльності банківських груп». У зв'язку із цим ця консолідована фінансова звітність може виявитися непридатною для використання в інших цілях.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися у контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо цієї консолідованої фінансової звітності. Ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтам, які оцінюються на індивідуальній основі

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків розраховуються на колективній основі для кредитів та авансів клієнтам зі спільними характеристиками ризику і на індивідуальній основі для істотних кредитів та авансів клієнтам.

Для оцінки резервів на покриття очікуваних кредитних збитків керівництво Банківської групи застосовує моделі та методики, в яких використовуються дані як із зовнішніх, так і внутрішніх джерел, а також комплексні та суб'єктивні судження управлінського персоналу Банківської групи. Основними сферами суттєвих суджень та оцінок стосовно визначення суми резервів на покриття очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтів є судження та оцінки управлінського персоналу, що застосовуються для визначення очікуваних майбутніх грошових потоків на основі сценаріїв, пов'язаних з кредитами, які оцінюються на індивідуальній основі.

Оцінка резервів на покриття очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтам, які оцінюються на індивідуальній основі, визначена ключовим питанням аудиту через суб'єктивність суджень, що використовуються при визначенні та оцінці сценаріїв очікуваних грошових потоків та їх ймовірностей за кредитами, що оцінюються на індивідуальній основі, та суттєві залишки відповідних кредитів та авансів клієнтам. Детальна інформація щодо використання суджень, оцінок та припущень наведена у Примітках 4, 5 та 28.

Наші аудиторські процедури щодо кредитів та авансів клієнтам, які оцінюються на індивідуальній основі, включали:

- Оновлення розуміння процесів та контрольних процедур Банківської групи щодо визначення та оцінки сценаріїв очікуваних грошових потоків та їх ймовірностей за кредитами та авансами клієнтам, які оцінюються на індивідуальній основі.
- Доречність методології резервування була незалежно оцінена для вибірки кредитів та авансів клієнтам по всьому портфелю, відібраних на основі ризику. Ми оцінили доречність суджень управлінського персоналу під час визначення очікуваних майбутніх грошових потоків на основі ймовірних сценаріїв та провели альтернативні розрахунки дисконтованих грошових потоків на основі відповідної внутрішньої та зовнішньої історичної інформації та прогнозних очікувань. Ми порівняли отримані результати із розрахунками управлінського персоналу.
- Ми перевірили повноту і правильність відповідних розкриттів до консолідованої фінансової звітності.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до принципів, викладених у Примітці 4, та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банківської групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Банківську групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банківської групи.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- Ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю.
- Отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю.
- Оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом.
- Доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банківської групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Банківську групу припинити свою діяльність на безперервній основі.
- Оцінюємо загальне подання, структуру та зміст консолідованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудитора крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за край виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

23 вересня 2019 року на засіданні Наглядової Ради нас призначили аудиторами ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БАНК ВОСТОК» та Банківської групи. З урахуванням продовження та поновлення призначень, ми виконували аудиторські завдання з 30 жовтня 2017 року по дату цього звіту.

Ми підтверджуємо, що звіт незалежного аудитора узгоджено з додатковим звітом для Комітету з питань аудиту.

Ми підтверджуємо, що ми не надавали послуг, що заборонені МСА чи статтею 6, пунктом 4 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», та що ключовий партнер з аудиту та аудиторська фірма були незалежними по відношенню до Банківської групи при проведенні аудиту.

Основні відомості про аудиторську фірму

Повне найменування: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДЕЛОЙТ ЕНД ТУШ ЮКРЕЙНІАН СЕРВІСІЗ КОМПАНІ».

Місцезнаходження та фактичне місце розташування аудиторської фірми: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилинська, 48,50а.

«Товариство з обмеженою відповідальністю «Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані» внесене до розділів «Суб'єкти аудиторської діяльності», «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності» та «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес» Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності Аудиторської палати України за № 1973».

ТОВ «Делойт енд Туш ЮСК»

16 червня 2020 року

Партнер проекту

Наталія Самойлова

Сертифікат аудитора банків № 0202
Аудиторської палати України, виданий 24 грудня 2014 року
згідно з рішенням Аудиторської палати України № 304/2
Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів
аудиторської діяльності 102404

ТОВ «Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані»
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилинська, 48,50а

Директор

Євген Заноза

Сертифікат аудитора банків № 0018
Аудиторської палати України, виданий 24 березня 1994 року
згідно з рішенням Аудиторської палати України № 13
Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів
аудиторської діяльності 102250

ТОВ «Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані»
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилинська, 48,50а

**Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Консолідований звіт про фінансовий стан**

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
АКТИВИ			
Грошові кошти	6	893 505	687 255
Залишки на рахунках у Національному банку України	7	407 234	405 956
Заборгованість інших банків	8	819 566	571 595
Кредити та аванси клієнтам	9,33	6 535 131	6 575 094
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	10	421 012	98
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	11	1 191 563	808 759
Переплата з податку на прибуток		-	94
Відстрочений податковий актив	27	2 494	4 773
Приміщення, обладнання та нематеріальні активи	12	139 234	75 450
Активи з права користування	13,33	75 430	-
Гудвіл		18 429	18 429
Інші фінансові та нефінансові активи	14,33	220 993	223 969
ВСЬОГО АКТИВІВ		10 724 591	9 371 472
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед іншими банками	15,33	216 421	1 055 894
Поточні рахунки	16,33	6 454 395	5 112 532
Депозити	16,33	2 455 955	2 029 467
Зобов'язання з оренди	13,33	73 752	-
Інші залучені кошти	18	355 854	213 479
Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	17,33	99 883	68 256
Поточні зобов'язання за податком на прибуток		12 096	6 414
Субординований борг	19,33	92 455	107 828
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		9 760 811	8 593 870
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	21	10 978	11 276
Емісійні витрати	21	55 708	61 855
Нерозподілений прибуток		449 127	349 264
Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		5 134	2
Всього капітал, що належить акціонерам Групи		520 947	422 397
Частка неконтрольованої участі	4	442 833	355 205
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		963 780	777 602
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		10 724 591	9 371 472

Затверджено до випуску Правлінням Банку як відповідальної особи Банківської групи та підписано від його імені 15 червня 2020 року.

Путря Вікторія Іванівна
Т.в.о. Голови Правління

Сюскова Олена Петрівна
Головний бухгалтер

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід

У тисячах гривень	Прим.	За 12 місяців 2019 року	За 12 місяців 2018 року
Процентні доходи	22, 33	1 162 024	993 632
Процентні витрати	22, 33	(498 518)	(414 815)
<i>Чистий процентний дохід до збитків від знецінення за активами за якими нараховуються проценти</i>		663 506	578 817
Ефект первісного визнання активів за якими нараховуються проценти		26 459	19 935
Прибуток від відновлення корисності/(збитки від знецінення) за активами за якими нараховуються проценти		33	19 201
Чистий процентний дохід		709 166	558 541
Доходи за послугами та комісійними		23, 33	537 376
Витрати за послугами та комісійними		23, 33	(204 731)
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами			16 177
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою		33	46 125
Чистий (збиток) від переоцінки іноземної валюти			(44 915)
Доходи від первісного визнання фінансових зобов'язань за процентною ставкою, нижчою, ніж ринкова			21 231
Чистий (збиток)/прибуток від зміни резервів за іншими фінансовими активами/зобов'язаннями			(99)
Результат від модифікації та припинення визнання фінансових інструментів		33	(23 349)
Інший операційний дохід		24	19 492
Чистий непроцентний дохід		367 307	302 334
Витрати, пов'язані з персоналом		25,33	(406 834)
Витрати зносу та амортизації		12,13	(96 607)
Адміністративні та інші операційні витрати		26,33	(353 136)
Прибуток до оподаткування		219 896	160 056
Податок на прибуток		27	(37 489)
ПРИБУТОК ЗА РІК		182 407	136 613
Інший сукупний дохід / (збиток):			
Прибуток/(збиток) від зміни у справедливій вартості інвестицій в цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід			12 517
Податок на прибуток, відображений безпосередньо в іншому сукупному доході		27	(2 253)
Інший сукупний дохід за рік		10 264	(140)
ВСЬОГО СУКУПНОГО ДОХОДУ ЗА РІК		192 671	136 473
Усього прибутку, що належить:			
Власникам банку			99 863
Неконтрольованій частці		4	82 544
ВСЬОГО ПРИБУТКУ ЗА РІК		182 407	136 613
Усього сукупного доходу, що належить:			
Власникам банку			104 995
Неконтрольованій частці		4	87 676
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		192 671	136 473

Затверджено до випуску Правлінням Банку як відповідальної особи Банківської групи та підписано від його імені 15 червня 2020 року.

Путря Вікторія Іванівна
Т.в.о. Голови Правління

Сюскова Олена Петрівна
Головний бухгалтер

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі

У тисячах гривень	Прим.	Належить власникам Групи						
		Статутний капітал	Емісійний дохід	Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	Нерозподілений прибуток	Усього капітал, що належить акціонерам Групи	Неконтрольована частка	Усього власного капіталу
Залишок на 1 січня 2018 року, з урахуванням впливу застосування МСФЗ 9		10 756	73 555	69	274 887	359 267	295 454	654 721
Прибутки мінус збитки від зміни у справедливій вартості		-	-	(82)	-	(82)	(89)	(171)
Податок на прибуток, визнаний у складі капіталу		-	-	15	-	15	16	31
Інші сукупні доходи за рік		-	-	(67)	-	(67)	(73)	(140)
Прибуток за рік		-	-	-	75 561	75 561	61 052	136 613
Всього сукупних доходів за 2018 рік		-	-	(67)	75 561	75 494	60 979	136 473
Викуп власних акцій	21	(542)	(10 594)	-	-	(11 136)	-	(11 136)
Емісійні витрати	21	-	(44)	-	-	(44)	(44)	(88)
Результати коригування вартості фінансових інструментів при зміні умов договору за операціями з акціонерами		-	-	-	(1 184)	(1 184)	(1 184)	(2 368)
Коригування суми статутного капіталу	21	1 062	(1 062)	-	-	-	-	-
Залишок на 31 грудня 2018 року		11 276	61 855	2	349 264	422 397	355 205	777 602
Прибутки мінус збитки від зміни у справедливій вартості		-	-	6 258	-	6 258	6 259	12 517
Податок на прибуток, визнаний у складі капіталу		-	-	(1 126)	-	(1 126)	(1 127)	(2 253)
Інші сукупні доходи за рік		-	-	-	-	-	-	-
Прибуток за рік		-	-	-	99 863	99 863	82 544	182 407
Всього сукупних доходів за 2019 рік		-	-	5 132	99 863	104 995	87 676	192 671
Викуп власних акцій	21	(298)	(6 099)	-	-	(6 397)	-	(6 397)
Емісійні витрати	21	-	(48)	-	-	(48)	(48)	(96)
Залишок на 31 грудня 2019 року		10 978	55 708	5 134	449 127	520 947	442 833	963 780

Затверджено до випуску Правлінням Банку як відповідальної особи Банківської групи та підписано від його імені 15 червня 2020 року.

 Путря Вікторія Іванівна
 Т.в.о. Голови Правління

 Сюскова Олена Петрівна
 Головний бухгалтер

Наведені далі примітки є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

**Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Консолідований звіт про рух грошових коштів**

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	За 12 місяців 2019 року	За 12 місяців 2018 року
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані		1 120 428	981 910
Проценти сплачені		(491 763)	(399 759)
Виплати та комісійні отримані		536 375	406 773
Виплати та комісійні сплачені		(197 860)	(147 161)
Дохід від операцій з похідними фінансовими інструментами		16 177	(2 597)
Дохід, отриманий від операцій з іноземною валютою		46 125	46 947
Інший операційний дохід отриманий		19 474	21 825
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені		(346 567)	(330 591)
Виплати персоналу		(391 784)	(321 657)
Податок на прибуток сплачений		(31 687)	(27 056)
Грошові кошти, отримані від операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		278 918	228 634
<i>Чисте (збільшення)/зменшення:</i>			
- заборгованості інших банків		(389 250)	(38 261)
- кредитів та авансів клієнтам		(471 247)	(1 111 977)
- інших фінансових активів та інших активів		(28 055)	(8 453)
<i>Чисте збільшення/(зменшення):</i>			
- заборгованості перед іншими банками		(695 896)	357 166
- поточних рахунків		1 606 610	542 712
- депозитів		698 432	(91 505)
- інших фінансових зобов'язань та інших зобов'язань		7 185	8 416
Чисті грошові кошти отримані від/(використані в) операційній діяльності		1 006 697	(113 268)
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Придбання приміщень, обладнання та нематеріальних активів		(125 327)	(50 742)
Придбання інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(407 720)	-
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		2 565	801 094
Придбання інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		(71 085 685)	(47 578 965)
Надходження від погашення інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		70 709 222	46 796 087
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(906 945)	(32 526)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Надходження від інших залучених коштів		213 732	-
Повернення інших залучених коштів		(11 360)	(13 871)
Залучення коштів на умовах субординованого боргу		-	56 823
Повернення коштів на умовах субординованого боргу		-	(88)
Погашення орендного зобов'язання		(34 136)	-
Емісійні витрати		(96)	-
Викуп власних акцій		(6 134)	(11 136)
Чисті грошові кошти, отримані від фінансової діяльності		162 006	31 728

**Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Консолідований звіт про рух грошових коштів (Продовження)**

У тисячах гривень	Прим.	За 12 місяців 2019 року	За 12 місяців 2018 року
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		(178 926)	(18 648)
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		82 832	(132 714)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	6	1 622 625	1 755 339
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	1 705 457	1 622 625

Затверджено до випуску Правлінням Банку як відповідальної особи Банківської групи та підписано від його імені 15 червня 2020 року.

Путря Вікторія Іванівна
Т.в.о. Голови Правління

Сюскова Олена Петрівна
Головний бухгалтер

1 Вступ

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України №254 від 20 червня 2012 року за 2019 фінансовий рік для банківської групи, відповідальною особою якої є ПАТ «БАНК «ВОСТОК» (далі – Група або Банківська група), визнаної рішенням Комісії Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків №211 від 21 травня 2014 року. Станом на 31 грудня 2019 року Група складається з:

- ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БАНК ВОСТОК» (далі – «ПАТ «БАНК ВОСТОК», або «Банк», або «Відповідальна особа Групи»);
- ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЗАКРИТИЙ НЕДИВЕРСИФІКОВАНИЙ ВЕНЧУРНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД «ВЕРМОНТ» (далі – ПАТ «ВЕРМОНТ» або Товариство).

Контролерами Банківської групи є пан В.В.Мороховський та пані Л.С.Мороховська спільно.

Основна діяльність

Банк

Банк був заснований 23 квітня 2002 року та зареєстрований Національним банком України (далі – «НБУ») 17 жовтня 2002 року як ЗАТ «Агробанк». У грудні 2006 року Банк увійшов до складу Home Credit Group. 27 березня 2009 року Банк був перереєстрований у відкрите акціонерне товариство, а 27 травня 2010 року – у публічне акціонерне товариство.

21 грудня 2011 року 100% акцій Банку придбала група юридичних та фізичних осіб. Протягом 2012 року відбулись зміни у складі акціонерів. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років, 100% акцій Банку належить ТОВ «Восток Капітал».

Основними бенефіціарними власниками Банку є пан В.М.Костельман, пан. В.В.Мороховський, пані Л.С.Мороховська.

Банк надає банківські послуги фізичним та юридичним особам, у тому числі здійснює залучення депозитів та надання кредитів, інвестиції у цінні папери, перекази платежів по Україні та за кордон, обмін валют та інші послуги. Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (реєстраційне свідоцтво №157 від 19 листопада 2012 р.), що діє відповідно до Закону України № 4452-VI «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23 лютого 2012 року. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує повернення вкладникам депозитів до 200 тисяч гривень на одну особу у випадку прийняття рішення Національним банком України про віднесення банку до категорії неплатоспроможних та початку процедури виведення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб банку з ринку.

Станом на 31 грудня 2019 року Банк мав 40 відділень у Дніпропетровській, Одеській, Херсонській, Миколаївській, Львівській, Черкаській, Київській, Харківській, Полтавській, Запорізькій та Сумській областях. Для порівняння: станом на 31 грудня 2018 року Банк мав 36 відділень у Дніпропетровській, Одеській, Херсонській, Миколаївській, Львівській, Черкаській, Київській, Харківській, Полтавській, Запорізькій та Сумській областях.

Банк зареєстрований за адресою: вул. Курсантська, 24, Дніпро, Україна. Підрозділи головного офісу Банку розташовані за адресою: вул. Канатна, 1-Б, Одеса, Україна, а також Крутогірний узвіз, 12, Дніпро, Україна.

Товариство

ПАТ «ВЕРМОНТ» зареєстровано Дніпровською районною у місті Києві державною адміністрацією 21 січня 2011 року, номер запису 1 067 102 0000 016230.

Місце знаходження Товариства: станом на 31 грудня 2019 року – 01025, місто Київ, вул. Велика Житомирська, будинок 6/11, кімната 307.

Власниками істотної участі станом на 31 грудня 2019 року є пан В.В.Мороховський та пані Л.С.Мороховська, частка в статутному капіталі кожного з учасників становить 50,00%.

Товариство існує як закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд з метою отримання прибутку шляхом здійснення діяльності із спільного інвестування. Діяльність із спільного інвестування є виключною діяльністю Товариства.

Валюта подання. Цю консолідовану фінансову звітність подано в тисячах гривень, якщо не зазначено інше.

2 Умови, в яких працює Група

Починаючи з 2016 року, українська економіка демонструвала ознаки стабілізації після років політичної та економічної напруги. У 2019 році українська економіка продовжувала відновлюватись та досягла зростання реального ВВП у розмірі близько 3,6% (2018: 3,3%), мала невисокий рівень інфляції у розмірі 4,1% (2018: 9,8%), а також продемонструвала стабілізацію національної валюти (зміцнення національної валюти приблизно на 5% щодо долару США та на 11% щодо євро у порівнянні із середніми показниками за попередній рік).

Україна продовжує обмежувати свої політичні та економічні зв'язки із Росією, беручи до уваги анексію Криму, автономної республіки у складі України, а також збройний конфлікт із сепаратистами у деяких районах Луганської та Донецької областей. В результаті цього українська економіка продовжує переорієнтовуватись на ринок Європейського Союзу («ЄС»), реалізуючи весь потенціал Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі із ЄС.

Для подальшого сприяння провадження господарської діяльності в Україні НБУ, починаючи з 20 червня 2019 року, ліквідував вимогу щодо обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті, відмінив усі ліміти на репатріацію дивідендів із липня 2019 року та поступово знижував свою облікову ставку, вперше за останні два роки, з 18% в квітні 2019 року до 6% у червні 2020 року.

Рівень макроекономічної невизначеності в Україні у 2019 році продовжував залишатися високим у силу існування значної суми державного боргу, яка підлягала погашенню у 2019-2020 роках, що вимагає мобілізації суттєвого внутрішнього та зовнішнього фінансування в умовах, коли на ринках країн, які розвиваються, виникає все більше проблем із джерелами фінансування. Водночас, Україна успішно пройшла через період президентських та парламентських виборів.

Усі новобрані органи влади продемонстрували свої наміри у питаннях запровадження реформ для стимуляції економічного зростання із одночасним забезпеченням макро-фінансової стабільності та лібералізацією економічного середовища. Ці зміни призвели, окрім іншого, до підвищення довгострокового рейтингу дефолту емітента в іноземній та національній валюті, присвоєного Україні рейтинговим агентством Fitch, із показника «В-» до «В», із позитивним прогнозом.

Подальше економічне зростання залежить, великою мірою, від успіху українського уряду в реалізації запланованих реформ та ефективного співробітництва з Міжнародним валютним фондом («МВФ»).

Крім цього, на початку 2020 року у світі став швидко поширюватися новий коронавірус (COVID-19), що призвело до того, що Всесвітня організація охорони здоров'я («ВООЗ») у березні 2020 року оголосила про початок пандемії. Заходи, які вживають багато країн для стримування поширення COVID-19, призводять до значних операційних складнощів для багатьох компаній і завдають істотного впливу на світові фінансові ринки. Оскільки ситуація швидко розвивається, COVID-19 може істотно вплинути на діяльність багатьох компаній у різних секторах економіки, включно, але не обмежуючись, порушенням операційної діяльності у результаті призупинення або закриття виробництва, порушенням ланцюгів постачань, карантинном персоналу, зниженням попиту та труднощами з отриманням фінансування. Крім того, Група може зіштовхнутися з ще більшим впливом COVID-19 у результаті його негативного впливу на глобальну економіку та основні фінансові ринки. Істотність впливу COVID-19 на операційну діяльність Групи великою мірою залежить від тривалості та поширення впливу вірусу на світову та українську економіку.

3 Застосування нових стандартів та поправок до них

Нові МСФЗ та поправки до них, які вступили в силу по відношенню до поточного року

Вплив першого застосування МСФЗ 16 «Оренда»

У поточному році Група застосувала МСФЗ 16 «Оренда», який вступив в силу по відношенню до річних періодів, що починаються з 1 січня 2019 року.

МСФЗ 16 «Оренда» вводить нові або змінені вимоги щодо обліку оренди. Стандарт вводить значні зміни в обліку оренди шляхом усунення відмінностей між операційною та фінансовою орендою, вимагаючи визнання активу з права користування та орендні зобов'язання в дату початку визнання для всіх договорів оренди, крім договорів короткострокової оренди та договорів оренди, в яких базовий актив має низьку вартість. На відміну від обліку з боку орендаря, облік з боку орендодавця залишився практично незмінним. Вплив застосування МСФЗ 16 на консолідовану фінансову звітність Групи описано нижче.

3 Застосування нових стандартів та поправок до них (продовження)

Датою першого застосування МСФЗ 16 «Оренда» для Групи є 1 січня 2019 року.

Група обрала модифіковану модель ретроспективного застосування МСФЗ 16 «Оренда». Відповідно, перерахунок порівняльної інформації не проводився.

Вплив нового визначення оренди. Група використала практичний прийом, запропонований в рамках переходу до МСФЗ 16, який дозволяє не здійснювати повторну оцінку того, чи є договір орендою або чи містить умови оренди. Відповідно, цей стандарт застосовано до договорів, які раніше були ідентифіковані як договори оренди із застосуванням МСБО 17 «Оренда» та КТМФЗ 4 «Визначення, чи містить угода оренду».

Група застосувала визначення оренди та відповідні роз'яснення, викладені в МСФЗ 16 «Оренда» до всіх договорів оренди, укладених або змінених після 1 січня 2019 року. При підготовці до первісного застосування МСФЗ 16 «Оренда» Група провела аналіз. Цей аналіз показав, що нове визначення оренди за МСФЗ 16 «Оренда» не змінить суттєво перелік договорів, які відповідають визначенню оренди.

Вплив на облік оренди з боку орендаря

Операційна оренда: МСФЗ 16 «Оренда» змінив принцип обліку Групою оренди, що раніше класифікувалась як операційна оренда відповідною до МСБО 17.

При першому застосуванні МСФЗ 16 «Оренда» за всіма договорами оренди (за винятком зазначених нижче) Група:

- визнала у консолідованому звіті про фінансовий стан активи з права користування та зобов'язання з оренди, первісно оцінені за теперішньою вартістю майбутніх орендних платежів;
- визнала у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід амортизацію активів з права користування та відсотків за зобов'язаннями з оренди;
- відокремила у консолідованому звіті про рух грошових коштів загальну суму грошових коштів, спрямованих на погашення основної частини (представленої у фінансовій діяльності) і відсотків (представлених в операційній діяльності).

Згідно з МСФЗ 16, оцінка активів з права користування на предмет знецінення проводиться відповідно до МСБО 36 «Зменшення корисності активів». Це змінило попередню вимогу щодо визнання резерву за збитковими договорами оренди.

Для договорів короткострокової оренди (строком до 12 місяців) і оренди активів з низькою вартістю (як персональні комп'ютери та офісні меблі, тощо), вартість яких нижче або дорівнює сумі еквівалентній 5 тисячам доларів США, Група визнає витратами з оренди рівномірно як дозволено МСФЗ 16. Ці витрати представлені у складі «адміністративних та інших операційних витрат» у складі прибутку або збитку.

Група використала єдину ставку дисконтування для портфелю оренди із схожими характеристиками.

Вплив на облік оренди з боку орендодавця

МСФЗ 16 «Оренда» не змінює суттєво облік оренди орендодавцем. За МСФЗ 16 «Оренда» орендодавець продовжує класифікувати оренду як фінансову або операційну і по різному обліковувати ці два типи оренди.

Проте, МСФЗ 16 змінив і розширив вимоги до розкриття інформації, особливо в частині управління ризиками орендодавцем збережених ним прав на базові активи.

Вплив першого застосування МСФЗ 16 на консолідовану фінансову звітність

Група застосувала МСФЗ 16, використовуючи модифікований ретроспективний підхід, згідно з яким порівняльна інформація не перераховувалась. Група розкрила облікову політику відповідно до МСФЗ 16 (на поточний період) та МСБО 17 (для представленого порівняльного періоду).

Станом на 1 січня 2019 року Група визнала активи з права користування у сумі 73 111 тисяч гривень та зобов'язання з оренди у сумі 69 208 тисяч гривень.

Станом на 1 січня 2019 року середньозважена ставка дисконтування зобов'язань з оренди становить 22,15 %.

3 Застосування нових стандартів та поправок до них (продовження)

У наступній таблиці показано зобов'язання з операційної оренди відповідно до МСБО 17 на 31 грудня 2018 року, дисконтовані на дату первинного застосування та орендні зобов'язання, визнані у консолідованому звіті про фінансовий стан на дату першого застосування.

1 січня
2019 року

Зобов'язання з оренди	
Зобов'язання за договорами операційної оренди на 31 грудня 2018 року	98 775
Короткострокова оренда та оренда малоцінних активів	(5 243)
Ефект дисконтування	(24 324)
Зобов'язання з оренди визнані станом на 1 січня 2019 року	69 208

Зобов'язання за договорами операційної оренди станом на 31 грудня 2018 року, представлені у таблиці вище у сумі 98 775 тисяч гривень відрізняються від зобов'язань за операційною орендою, що розкриті у консолідованій фінансовій звітності станом на 31 грудня 2018 року у сумі 21 385 тисяч гривень. Така різниця обумовлена періодами оренди, зокрема, розкриттям у консолідованій фінансовій звітності станом на 31 грудня 2018 року суми майбутніх мінімальних виплат за нескасовуваною операційною орендою згідно МСБО 17. Орендні зобов'язання станом на 1 січня 2019 року розраховані на основі повного договірного терміну оренди.

Поправки до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» – Особливості передоплати з від'ємною компенсацією

Група застосувала поправки до МСФЗ 9 вперше в поточному році. Поправки до МСФЗ 9 роз'яснюють, що для того, щоб визначити чи задовольняють особливості передоплати критерію виплат тільки основної суми та процентів (SPPI), сторона за договором може виплатити або отримати обґрунтоване відшкодування за передоплату незалежно від її причини. Іншими словами, особливості передоплати з негативним відшкодуванням автоматично не порушують критерій виплат тільки основної суми та процентів (SPPI). Впровадження поправки не завдало суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Застосування наведених нижче поправок до стандартів не завдало жодного впливу на фінансовий стан або показники діяльності Групи, і не призвело до суттєвих змін в обліковій політиці Групи та сумах, відображених за поточний або попередні роки:

- поправки до МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства»;
- поправки до МСБО 19 «Виплати працівникам» – Поправки, скорочення або погашення пенсійних планів;
- щорічні вдосконалення МСФЗ за період 2015-2017 років (поправки до МСФЗ 3 «Об'єднання підприємств», МСФЗ 11 «Спільна діяльність», МСБО 12 «Податок на прибуток» і МСБО 23 «Витрати на позики»);
- тлумачення КТМСФЗ 23 «Невизначеність щодо підходів до обчислення податку на прибуток».

Стандарти і тлумачення випущені, але які ще не набули чинності

Група не застосовувала таких нових і переглянутих МСФЗ, які були випущені, але іще не набули чинності:

Стандарти/тлумачення	Набувають чинності для річних облікових періодів, які починаються на або після
МСФЗ 17 «Страхові контракти»	1 січня 2023 року
Поправки до МСФЗ 10 та МСБО 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованою компанією або спільним підприємством»	Дата не визначена
Поправки до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»	1 січня 2020 року
Поправки до МСБО 1 та МСБО 8 «Визначення суттєвості»	1 січня 2020 року

Стандарти/тлумачення	Набувають чинності для річних облікових періодів, які починаються на або після
Поправки до концептуальних основ фінансової звітності «Поправки до посилань концептуальних основ стандартів МСФЗ»	1 січня 2020 року
Щорічне удосконалення МСФЗ за період 2010-2012, Поправки до МСБО 1 «Класифікація зобов'язань на поточні та довгострокові»	1 січня 2022 року
Поправки до МСФО 9, МСБО 39 та МСФЗ 7 «Реформа відсоткової ставки та її вплив на фінансову звітність»	1 січня 2020 року

За оцінками керівництва, прийняття до застосування у майбутніх періодах зазначених вище стандартів не матиме суттєвого впливу на діяльність та консолідовану фінансову звітність Групи.

4 Основні принципи облікової політики

Мета складання консолідованої фінансової звітності та основа бухгалтерського обліку. Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України №254 від 20 червня 2012 року на основі принципу історичної вартості, з коригуваннями на початкове визнання фінансових інструментів за справедливою вартістю та переоцінку інвестиційної власності і фінансових інструментів, що обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат. Нижче наведено основні принципи облікової політики, що використовувалися під час підготовки цієї консолідованої фінансової звітності. Ці принципи застосовувались послідовно відносно всіх періодів, поданих у консолідованій фінансовій звітності, якщо не зазначено інше.

Формування консолідованої фінансової звітності банківської групи. Відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України №254 від 20 червня 2012 року та додаткових роз'яснень наведених в листі Національного банку України № 40-112/40955 від 30 липня 2014 року, консолідована звітність Банківської групи складається за формами та з використанням методів та процедур консолідації, визначених Інструкцією про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затвердженої Постановою Правління Національного банку України від 24 жовтня 2011 року № 373 (далі – Інструкція № 373). Пунктом 3.5 глави 3 розділу III Інструкції № 373 визначено, що вибір методу консолідації під час складання консолідованої фінансової звітності залежить від рівня контролю консолідованої групи в капіталі кожного учасника. При цьому, додатком 5 до Інструкції № 373 встановлено, що у разі наявності контролю застосовується метод повної консолідації.

Акціонерами ПАТ «ВЕРМОНТ» станом на 31 грудня 2019 та 2018 років є пан В.В.Мороховський та пані Л.С.Мороховська, частка в статутному капіталі кожного з учасників становить 50,00%. Частка володіння ПАТ «ВЕРМОНТ» у акціонерному капіталі ПАТ «БАНК «ВОСТОК» станом на 31 грудня 2019 та 2018 років складала 50%.

Відповідно до додатку 5 до Інструкції № 373 встановлено, що суттєвий контроль існує, якщо материнська компанія прямо або опосередковано (через третіх осіб) має:

- частку управлінських голосів у дочірній компанії, що перевищує 50% завдяки угодам з іншими інвесторами;
- право керувати фінансовою та виробничою політикою дочірньої компанії згідно з установчими документами;
- право призначати або звільняти більшість членів ради директорів або аналогічного керівного органу дочірньої компанії;
- право визначального голосу в раді директорів або аналогічному керівному органі дочірньої компанії.

З огляду на зазначене вище, ПАТ «ВЕРМОНТ» прямо або опосередковано здійснює ефективний контроль за діяльністю ПАТ «БАНК «ВОСТОК». Відповідно, консолідована фінансова звітність Банківської групи, сформованої з двох фінансових установ, які мають спільного контролера, складається із застосуванням методу повної консолідації. При цьому, для цілей консолідованої фінансової звітності Банківської групи, ПАТ «ВЕРМОНТ» та ПАТ «БАНК «ВОСТОК» визначені як материнська компанія та дочірня компанія, відповідно.

4 Основні принципи облікової політики (продовження)

При складанні консолідованої фінансової звітності Групи всі її учасники застосовують однакові принципи облікової політики у відповідності до політики Групи. Здійснені процедури консолідації, зазначені нижче в політиці.

Безперервність діяльності. Керівництво підготувало цю консолідовану фінансову звітність на основі припущення, що Група здатна продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому. Керівництво та акціонери мають намір і в подальшому розвивати діяльність Групи в Україні. На думку керівництва, застосування припущення щодо здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі є адекватним, враховуючи належний рівень достатності капіталу, наміри акціонерів надавати підтримку Групі, а також історичний досвід, який свідчить, що короткострокові зобов'язання будуть рефінансовані у ході звичайної господарської діяльності.

Станом на 31 грудня 2019 року Група має значну кумулятивну невідповідність фінансових активів та фінансових зобов'язань строком до 12 місяців (Примітка 28). Ця невідповідність ліквідності виникає внаслідок того, що важливим джерелом фінансування Групи є кошти клієнтів та міжбанківські депозити до запитання. Значна частина поточних рахунків клієнтів представлена рахунками до запитання, а саме депозити «до запитання» та поточні рахунки. На думку керівництва, диверсифікація цих рахунків та минулий досвід Групи дозволяє стверджувати, що більша частина депозитів "до запитання", що включаються до поточних рахунків, являють собою довгострокове та стабільне джерело фінансування Групи.

Крім того, станом на 31 грудня 2019 року заборгованість перед іншими банками включає кредити та депозити отримані від пов'язаної сторони (компанії під спільним контролем) у сумі 208 021 тисячу гривень, які у разі необхідності будуть пролонговані на відповідний термін. Відповідно до наведеного вище, Керівництво очікує, що Група зможе вчасно виконати усі свої зобов'язання та буде продовжувати безперервну діяльність в майбутньому.

Консолідована фінансова звітність. Дочірні підприємства представляють собою такі об'єкти інвестицій, у тому числі структуровані підприємства, які Група контролює, оскільки Група (i) володіє повноваженнями, які надають їй можливість управляти значущою діяльністю, що суттєво впливає на дохід об'єкта інвестицій, (ii) наражається на ризики, пов'язані зі змінним доходом від участі в об'єкті інвестицій, або має право на одержання такого доходу, та (iii) має можливість скористатися своїми повноваженнями щодо об'єкта інвестицій з метою здійснення впливу на величину доходу інвестора. Під час оцінки наявності у Групи повноважень щодо іншого підприємства необхідно розглянути наявність та вплив реальних прав, включаючи реальні потенційні права голосу. Право є реальним, якщо власник має практичну можливість реалізувати це право при прийнятті рішення щодо управління значущою діяльністю об'єкта інвестицій. Група може володіти повноваженнями щодо об'єкта інвестицій, навіть якщо вона не має більшості прав голосу в об'єкті інвестицій. У подібних випадках для визначення наявності реальних повноважень щодо об'єкта інвестицій Група має оцінити розмір пакета своїх прав голосу по відношенню до розміру та ступеня розосередження пакетів інших власників прав голосу. Права захисту інших інвесторів, такі як пов'язані з внесенням корінних змін у діяльність об'єкта інвестицій або ті, що застосовуються у виключних обставинах, не перешкоджають можливості Групи контролювати об'єкт інвестицій. Консолідація дочірніх підприємств починається з дати переходу до Групи контролю над ними і припиняється з дати втрати контролю над їх діяльністю.

Дочірні підприємства включаються до консолідованої фінансової звітності за методом придбання. Придбані ідентифіковані активи, а також зобов'язання та умовні зобов'язання, одержані при об'єднанні бізнесу, обліковуються за справедливою вартістю на дату придбання незалежно від розміру частки неконтролюючих учасників.

Група оцінює частку неконтролюючих учасників, що є безпосередньою часткою участі та надає власнику право на пропорційну частку чистих активів у випадку ліквідації, індивідуально за кожною операцією або а) за справедливою вартістю, або б) пропорційно частці неконтролюючих учасників у чистих активах придбаного підприємства. Частка неконтролюючих учасників, яка не є безпосередньою часткою участі, оцінюється за справедливою вартістю.

4 Основні принципи облікової політики (продовження)

Гудвіл визначається шляхом вирахування суми чистих активів придбаного підприємства із загальної суми таких величин: переданого відшкодування за придбане підприємство, суми частки неконтролюючих учасників у придбаному підприємстві та справедливої вартості частки участі у капіталі придбаного підприємства, що належала безпосередньо перед датою придбання. Від'ємна сума ("від'ємний гудвіл") визнається у складі прибутку або збитку після того, як керівництво повторно оцінить чи повністю ідентифіковані усі придбані активи, а також прийняті зобов'язання та умовні зобов'язання, і проаналізує правильність їхньої оцінки.

Відшкодування, передане за придбане підприємство, оцінюється за справедливою вартістю переданих активів, випущених часток участі у капіталі та зобов'язань, що виникли або були прийняті, включаючи справедливу вартість активів і зобов'язань, які виникли у результаті угод про умовне відшкодування, але не включаючи витрати, пов'язані з придбанням, такі як оплата консультаційних послуг, юридичних послуг, послуг з проведення оцінки та аналогічних професійних послуг. Витрати за угодою, понесені під час випуску дольових інструментів, вираховуються із суми капіталу; витрати за угодою, понесені у зв'язку з випуском боргових цінних паперів у межах об'єднання бізнесу, вираховуються із їхньої балансової вартості, а решта затрат за угодою, пов'язані з придбанням, відносяться до витрат.

Операції між компаніями Групи, залишки за відповідними рахунками і нереалізовані доходи за операціями між компаніями Групи взаємовиключаються. Нереалізовані витрати також взаємовиключаються, крім випадків, коли витрати не можуть бути відшкодовані.

Основа подання інформації. Ця консолідована фінансова звітність підготовлена на основі принципу історичної вартості, за виключенням певних фінансових інструментів. Нижче наведено основні принципи облікової політики, що використовувалися під час підготовки цієї консолідованої фінансової звітності.

Чистий процентний дохід. Процентні доходи і витрати за всіма фінансовими інструментами, за винятком тих, що класифіковані як призначені для торгівлі і тих, що оцінюються або класифікуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (ОСВЧПЗ), відображаються на рахунках прибутків або збитків в складі «Чистого процентного доходу» як «Процентні доходи» та «Процентні витрати» з використанням методу ефективної ставки відсотка.

Ефективна ставка відсотка - це ставка дисконтування розрахункових майбутніх грошових потоків за фінансовим інструментом до величини чистої балансової вартості протягом очікуваного терміну дії фінансового активу або зобов'язання чи, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну. Майбутні грошові потоки оцінюються з урахуванням всіх договірних умов інструменту.

У розрахунок приймаються всі винагороди та інші сплачені або отримані сторонами суми, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки і мають безпосереднє відношення до тих чи інших домовленостей про позику, а також витрати по угоді і всі інші премії або знижки.

Процентні доходи/процентні витрати розраховуються шляхом застосування ефективної ставки відсотка до валової балансової вартості фінансових активів, які не є кредитно-знеціненими (тобто за амортизованою вартістю фінансового активу до коригування із використанням будь-якого резерву на покриття очікуваних кредитних збитків), або амортизованої вартості фінансових зобов'язань. Процентні доходи за кредитно-знеціненими фінансовими активами розраховуються шляхом застосування ефективної процентної ставки до амортизованої вартості таких активів (їх валової балансової вартості за вирахуванням оціночного резерву за очікуваними кредитними збитками). Ефективна ставка відсотка для створених або придбаних кредитно-знецінених фінансових активів (РОСІ) відображає величину очікуваних кредитних збитків при визначенні очікуваних майбутніх грошових потоків від фінансового активу.

Доходи/витрати за послугами та комісії. Доходи за послугами і комісіями включають в себе доходи, які не є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка. Доходи, включені до відповідного розділу консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, серед іншого включають комісії за обслуговування кредитів, комісії за не вибрані кредити, за здійснення моніторингу застави, за зміну основних умов кредитування з ініціативи позичальника, та інше.

Витрати за послугами і комісії сплачені визнаються по мірі отримання послуг.

4 Основні принципи облікової політики (продовження)

Фінансові активи. Визнання та припинення визнання фінансових активів відбувається на дату укладання угоди, за умови, що купівля або продаж активу здійснюється за договором, умови якого вимагають поставки активу протягом терміну, прийнятого на відповідному ринку. При початковому визнанні фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю з урахуванням витрат на оформлення угоди. Винятком є фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибутки та збитки (ОСВЧПЗ). Витрати на проведення операції, які пов'язані безпосередньо з придбанням фінансових активів, віднесених до категорії ОСВЧПЗ, відносяться безпосередньо на прибуток або збиток.

Усі визнані в обліку фінансові активи, що входять у сферу застосування МСФЗ 9, після первісного визнання слід оцінювати за амортизованою або за справедливою вартістю відповідно до бізнес-моделі Групи для управління фінансовими активами і характеристиками передбачених договорами грошових потоків. Зокрема:

- Боргові інструменти, утримувані в рамках бізнес-моделі, метою якої є отримання передбачених договором грошових потоків, які включають в себе виключно виплати в рахунок основної суми боргу і проценти, після первісного визнання оцінюються за амортизованою вартістю.
- Боргові інструменти, утримувані в рамках бізнес моделі, метою якої є як отримання передбачених договорами грошових потоків, що включають виключно платежі в рахунок основної суми боргу і проценти, так і продаж відповідних боргових інструментів, після первісного визнання оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.
- Всі інші боргові інструменти (наприклад, боргові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю або призначені для продажу) та інвестиції в інструменти капіталу, після первісного визнання оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

При цьому, при первісному визнанні фінансового активу Група має право в кожному окремому випадку здійснити не підлягаючий скасуванню вибір/класифікацію. Зокрема:

- Група має право прийняти безвідкличне рішення про подання в складі іншого сукупного доходу наступних змін справедливої вартості інвестицій у власний капітал, якщо такі інвестиції не призначені для торгівлі і не є умовною винагородою, визнаною набувачем при об'єднанні бізнесу, до якого застосовується МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»; а також
- Група може прийняти безвідкличне рішення про віднесення боргового інструменту до категорії ОСВЧПЗ, якщо такий борговий інструмент відповідає критеріям для визнання за амортизованою вартістю або справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за умови, що це усуває або значно зменшує облікову невідповідність («опція обліку за справедливою вартістю»).

Боргові інструменти, які оцінюються за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. Група здійснює класифікацію та оцінку фінансового активу на основі характеристик, передбачених договором грошових потоків і бізнес-моделі Групи, яка використовується для управління активом.

Для класифікації і оцінки активу за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід умови відповідного договору повинні передбачати виникнення грошових потоків, що включають в себе виключно виплати в рахунок основної суми боргу і проценти по непогашеній частині основної суми.

При перевірці передбачених договором грошових потоків на відповідність зазначеним вимогам основна сума боргу розглядається в якості справедливої вартості фінансового активу при його первісному визнанні. Протягом терміну дії фінансового активу основна сума боргу може змінюватися (наприклад, в разі виплат в рахунок основної суми). Проценти включають в себе відшкодування за вартість грошей у часі, за кредитний ризик щодо основної суми боргу, що залишається непогашеною протягом певного періоду часу, і за інші звичайні ризики і витрати, пов'язані з кредитуванням, а також маржу прибутку. Оцінка виплат в рахунок основного боргу і процентів здійснюється у валюті, в якій виражений фінансовий актив.

4 Основні принципи облікової політики (продовження)

Оцінка бізнес-моделей, які використовуються для управління фінансовими активами, проводилася на дату першого застосування МСФЗ 9 для класифікації фінансових активів. Бізнес-модель застосовувалася ретроспективно до всіх фінансових активів, визнаних у консолідованому звіті про фінансовий стан Групи на дату першого застосування МСФЗ 9. Бізнес-модель, яка використовується Групою, визначається на рівні, який відображає механізм управління об'єднаними в групі фінансовими активами для досягнення тієї чи іншої бізнес-цілі. Оскільки бізнес-модель Групи не залежить від намірів керівництва щодо окремого інструмента, оцінка виконується не на рівні окремих інструментів, а на більш високому рівні агрегування.

Для управління своїми фінансовими інструментами Група використовує кілька бізнес-моделей, які описують механізм управління фінансовими активами з метою генерації грошових потоків. Зазначені бізнес-моделі визначають, чи будуть грошові потоки Групи наслідком отримання передбачених договором грошових потоків, продажу фінансових активів або і того і іншого.

При оцінці бізнес-моделі Група враховує всю наявну інформацію. Разом з тим, оцінка не проводиться виходячи із сценаріїв, виникнення яких Група має право обґрунтовано очікувати, таких як «найгірший» сценарій або «стресовий» сценарій. Група враховує усі доречні дані, такі як:

- механізм оцінки ефективності бізнес-моделі і фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі, і надання звіту ключовому управлінському персоналу;
- ризики, що впливають на ефективність бізнес-моделі (і фінансові активи, утримувані в рамках цієї бізнес-моделі) і метод управління цими ризиками; а також
- механізм виплати винагороди керівництву (наприклад, аналізуються підстави для виплати винагороди: справедлива вартість відповідних активів або отримані грошові потоки, передбачені договором).

При первісному визнанні фінансового активу Група визначає, чи є визнані фінансові активи частиною існуючої бізнес-моделі або вказують на виникнення нової бізнес-моделі. Група переглядає свої бізнес-моделі в кожному звітному періоді з метою виявлення змін у порівнянні з попереднім періодом. У поточному звітному періоді Група не виявила будь-яких змін в своїх бізнес-моделях.

При припиненні визнання боргового інструменту, що оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний в складі іншого сукупного доходу, перекласифікується з категорії власного капіталу в категорію прибутку або збитку. При припиненні визнання інвестицій у власний капітал, віднесених до категорії оцінки за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (ОСВЧІСД), навпаки, накопичений прибуток або збиток, раніше визнаний у складі іншого сукупного доходу, не перекласифікується в категорію прибутку або збитку, а переводиться до складу іншої статті власного капіталу.

Боргові інструменти, які після первісного визнання оцінюються за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, підлягають знеціненню.

Зміни в передбачених договором грошових потоках аналізуються відповідно до облікової політики, наведеної нижче («Модифікація і припинення визнання фінансових активів»).

Рекласифікація. У разі зміни бізнес-моделі, відповідно до якої Група утримує ті чи інші фінансові активи, щодо таких активів проводиться рекласифікація. Вимоги до класифікації та оцінки, які стосуються нової категорії, застосовуються перспективно з першого дня першого звітної періоду після виникнення змін в бізнес-моделі, які привели до рекласифікації фінансових активів Групи.

Зменшення корисності. Група визнає оціночні резерви за очікуваними кредитними збитками щодо наступних фінансових інструментів, які не оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

- грошові кошти та їх еквіваленти;
- залишки на рахунках в Національному банку України;
- заборгованість інших банків;
- кредити та аванси клієнтам;
- інвестиційні цінні папери;

4 Основні принципи облікової політики (продовження)

- інші фінансові активи;
- інші надані фінансові зобов'язання та фінансові гарантії.

Збиток від зменшення корисності не визнається за інвестиціями в інструменти капіталу.

Оцінку очікуваних кредитних збитків (за винятком збитків за створеним або придбаним кредитно-знеціненими фінансовими активами, які розглядаються окремо нижче), необхідно проводити за допомогою оціночного резерву, величина якого дорівнює:

- величині кредитних збитків, очікуваних протягом наступних 12 місяців, тобто тієї частини кредитних збитків за весь термін дії фінансового інструменту, яка представляє собою очікувані кредитні збитки внаслідок випадків невиконання зобов'язань по інструменту, які можуть виникнути протягом 12 місяців після звітної дати («перша стадія»);
- величиною кредитних збитків, очікуваних за весь термін дії фінансового інструменту, які виникають внаслідок усіх можливих випадків невиконання зобов'язань по інструменту протягом строку його дії («друга стадія» і «третья стадія»).

Більш детальна інформація щодо стадій знецінення наведена у Примітці 28.

Створення оціночного резерву в розмірі повної величини кредитних збитків, очікуваних за весь період дії фінансового інструменту, здійснюється в разі значного збільшення кредитного ризику за інструментом з моменту його первісного визнання. У всіх інших випадках резерви за очікуваними кредитними збитками формуються в розмірі, що дорівнює величині кредитних збитків, очікуваних в межах 12 місяців.

Група оцінює очікувані кредитні збитки за фінансовим інструментом у спосіб, що відображає:

- об'єктивну та зважену за ймовірністю суму, визначену шляхом оцінки певного діапазону можливих результатів;
- вартість грошей у часі;
- обґрунтовано необхідну та підтверджену інформацію про минулі події, поточні умови та прогнози майбутніх економічних умов, що може бути одержана без надмірних витрат або зусиль станом на звітну дату.

Оцінка очікуваних кредитних збитків здійснюється щодо окремих кредитів (індивідуальна основа оцінки), або портфелів кредитів зі схожими характеристиками ризику (колективна основа оцінки).

Очікувані кредитні збитки представляють собою оцінку приведеної вартості кредитних збитків з урахуванням ймовірності їх понесення. Оцінка цих збитків представляє собою приведену вартість різниці між потоками грошових коштів, які належать Групі по договору, та потоками грошових коштів, які Група очікує отримати виходячи із аналізу ряду економічних сценаріїв, дисконтовану з використанням першопочаткової ефективною ставки відсотка для відповідного активу.

Оцінювання очікуваних кредитних збитків на індивідуальній основі проводиться на основі дисконтованих грошових потоків за декількома сценаріями, які зважені на ймовірність кожного зі сценаріїв.

Група розглядає декілька сценаріїв повернення коштів позичальником за кожним окремим фінансовим активом та бере до розрахунку кожен із них, навіть якщо ймовірність погашення за даним сценарієм дуже мала.

При розрахунку резерву за фінансовими інструментами, що оцінюються на колективній основі, Група застосовує два методи:

- загальний метод (потоківий) – використовується для всіх фінансових активів, за якими чітко визначені графіки повернення заборгованості, а також для позабалансових інструментів (крім зобов'язань з кредитування);
- спрощений метод – використовується для всіх фінансових інструментів, за якими неможливо визначити чітких графіків повернення заборгованості.

4 Основні принципи облікової політики (продовження)

Кредитно-знецінені фінансові активи. Фінансовий актив вважається кредитно-знеціненим в разі виникнення однієї або декількох подій, що негативно впливають на розрахункові майбутні грошові потоки за таким фінансовим активом, які детально описані у Примітці 28. По відношенню до кредитно-знецінених фінансових активів вживається термін «активи третьої стадії».

У деяких випадках ідентифікація окремої події є неможливою, оскільки кредитне знецінення фінансового активу може бути викликано сукупним впливом кількох подій. Станом на кожну звітну дату Група проводить оцінку на предмет кредитного знецінення боргових інструментів, які є фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. При оцінці кредитного знецінення державних і корпоративних боргових інструментів Група враховує такі фактори, як прибутковість облігацій, кредитні рейтинги і здатність позичальника залучати фінансування.

Позика вважається кредитно-знеціненою, якщо позичальникові надається уступка в зв'язку з погіршенням фінансового стану, за умови відсутності доказів того, що в результаті надання уступки відбулося значне зниження ризику неотримання грошових потоків, передбачених договором, а інші ознаки знецінення відсутні. Фінансові активи, щодо яких уступка розглядалася, але не була надана, вважаються кредитно-знеціненими в тому випадку, якщо спостерігаються ознаки знецінення кредитів, в тому числі що відповідають визначенню дефолту. Визначення дефолту включає в себе ознаки відсутності ймовірності платежу та закінчення строку платежу (при простроченні на 90 днів і більше).

Придбані або створені кредитно-знецінені фінансові активи. Придбані або створені кредитно-знецінені фінансові активи обліковуються інакше, оскільки такий актив є кредитно-знеціненим вже при первісному визнанні. Що стосується зазначених активів, Група визнає всі зміни величини кредитних збитків, очікуваних протягом всього терміну дії активу з моменту первісного визнання, в якості оціночного резерву; при цьому всі зміни визнаються в складі прибутків чи збитків. У разі позитивної динаміки величини очікуваних кредитних збитків для таких активів визнається прибуток від знецінення.

Визначення дефолту. При визначенні величини очікуваних кредитних збитків надзвичайно важливо використовувати визначення дефолту. Визначення дефолту використовується для того, щоб оцінити суму очікуваних кредитних збитків і визначити, чи розрахований оціночний резерв для наступних 12 місяців чи для всього терміну кредитування, оскільки поняття «дефолт» є частиною поняття «ймовірність дефолту», яка впливає як на оцінку очікуваних кредитних збитків, так і на виявлення значного підвищення кредитного ризику.

Основні події, що можуть свідчити про дефолт фінансового активу або групи фінансових активів детально описані у Примітці 28.

Визначення дефолту належним чином адаптовано для відображення характеристик різних типів активів. Овердрафти вважаються простроченими в разі, якщо клієнт порушив встановлений кредитний ліміт або був повідомлений про встановлення ліміту, величина якого менше поточної суми його заборгованості.

При оцінці ймовірності погашення позичальником кредитного зобов'язання Група враховує як якісні, так і кількісні показники. Інформація, що оцінюється залежить від типу активу. Наприклад, при аналізі кредитів, наданих юридичним особам, використовується такий якісний показник як порушення ковенантів, який не застосовний до кредитів, наданими фізичним особам. Ключовими факторами при такому аналізі є кількісні показники, такі як прострочення або невиконання контрагентом платежу за іншим зобов'язанням. Для оцінки на предмет дефолту Група використовує різні внутрішні і зовнішні джерела інформації.

Значне збільшення кредитного ризику. При виявленні фактів значного підвищення кредитного ризику з моменту первісного визнання Група веде моніторинг всіх фінансових активів, зобов'язань з надання кредитів і договорів фінансової гарантії, які підпадають під вимоги щодо знецінення. У разі значного підвищення кредитного ризику Група буде оцінювати величину оціночного резерву на підставі величини кредитних збитків, очікуваних протягом всього терміну кредитування, а не тільки наступних 12 місяців. Облікова політика Групи не передбачає використання практичної міри, яка дозволяє робити висновок про те, що для фінансових активів з «низьким» за станом на звітну дату кредитним ризиком значне підвищення кредитного ризику відсутнє. Відповідно, Група здійснює моніторинг всіх схильних до ризику знецінення фінансових активів, зобов'язань з надання кредитів і договорів фінансової гарантії на предмет значного підвищення кредитного ризику.

4 Основні принципи облікової політики (продовження)

Група застосовує спростоване припущення щодо визначення значного зростання кредитного ризику за фінансовими інструментами, за якими на звітну дату кількість днів прострочення боргу складає більше 30. Такий актив переходить на другу стадію знецінення згідно моделі знецінення - резерв за таким активом розраховується як очікувані кредитні збитки протягом всього терміну дії фінансового інструмента.

Модифікація і припинення визнання фінансових активів. Модифікація фінансового активу відбувається в разі якщо в період між датою первісного визнання та датою погашення фінансового активу відбувається перегляд чи інша модифікація договірних умов, що регулюють грошові потоки по активу. Модифікація впливає на суму і/або строки передбачених договором грошових потоків або в той же момент часу, або в момент часу в майбутньому.

Група переглядає кредити, надані клієнтам, на предмет наявності фінансових труднощів у позичальника, з тим щоб забезпечити максимальне повернення коштів і звести до мінімуму ризик дефолту. Відмова від санкцій здійснюється в тих випадках, коли позичальник докладав усіх розумно можливих заходів для дотримання початкових договірних умов, існує високий ризик дефолту або ж дефолт вже відбувся, а також очікується, що позичальник зможе виконати переглянуті договірні умови. Перегляд умов в більшості випадків включає в себе продовження терміну погашення кредиту, зміна термінів грошових потоків за кредитом (виплати в рахунок основної суми боргу і проценти), скорочення суми грошових потоків, що належать кредитору (прощення заборгованості за основною сумою боргу або процентами), а також коригування ковенант.

При модифікації фінансового активу Група оцінює, чи приводить ця модифікація до припинення визнання активу. Відповідно до політики Групи, модифікація призводить до припинення визнання в тому випадку, якщо призводить до суттєвих відмінностей в договірних умовах. Для того, щоб визначити, чи істотно змінені умови відрізняються від початкових договірних умов, Група аналізує:

- Якісні фактори. Наприклад, після зміни умов передбачені договором грошові потоки включають в себе не тільки виплати в рахунок основної суми боргу і проценти; змінилася валюта договору або контрагент. Також аналізується ступінь зміни процентних ставок, строків погашення, ковенант.

Якщо зазначені фактори не вказують явним чином на істотну модифікацію, то:

- Проводиться кількісна оцінка для порівняння приведеної вартості решти договірних грошових потоків відповідно до первинних умов договору і грошових потоків відповідно до переглянутих умов, при цьому обидві суми дисконтуються з використанням первісної ефективної процентної ставки. Якщо різниця між значеннями приведеної вартості більше, ніж 10%, то Група вважає, що переглянуті умови істотно відрізняються від початкових і призводять до припинення визнання.

У разі припинення визнання фінансового активу оціночний резерв за очікуваними кредитними збитками переоцінюється на дату припинення визнання для визначення чистої балансової вартості активу на цю дату. Різниця між переглянутою балансовою вартістю та справедливою вартістю нового фінансового активу відповідно до нових умов призведе до виникнення прибутку або збитку від припинення визнання. Величина оціночного резерву за очікуваними кредитними збитками щодо нового фінансового активу буде розраховуватися на основі величини кредитних збитків, очікуваних в наступні 12 місяців, за винятком рідкісних випадків, коли нова позиція вважається кредитно-знеціненою вже в момент виникнення. Це застосовується тільки в тому випадку, коли справедлива вартість нової позиції визнається з істотним дисконтом до її переглянутої номінальної вартості, оскільки зберігається високий ризик дефолту, який не зменшився в результаті модифікації.

Група контролює кредитний ризик за модифікованими фінансовими активами шляхом оцінки якісної і кількісної інформації (наприклад, якщо у позичальника відповідно до нових умов є прострочена заборгованість).

У разі зміни договірних умов фінансового активу, що не приводить до припинення визнання активу, Група визначає, чи значно збільшився кредитний ризик за таким активом з моменту первісного визнання.

4 Основні принципи облікової політики (продовження)

Для фінансових активів, модифікованих відповідно до політики Групи щодо тимчасової відмови від примусового стягнення заборгованості, у разі яких модифікація не призвела до припинення визнання, оцінка ймовірності дефолту відображає здатність Групи отримати грошові потоки відповідно до переглянутого договору з урахуванням попереднього аналогічного досвіду Групи, а також різних показників, що характеризують поведінку клієнта, включаючи погашення заборгованості відповідно до переглянутих договірних умов. Якщо кредитний ризик зберігається на рівні значно вище очікуваного при первісному визнанні, то оціночний резерв за очікуваними кредитними збитками як і раніше розраховується в розмірі, що дорівнює розміру кредитних збитків, очікуваних протягом терміну дії активу.

Величина оціночного резерву по кредитах, по відношенню до яких здійснюється відмова від санкцій, як правило, розраховується виключно на основі величини кредитних збитків, очікуваних в межах 12 місяців, за умови доказів позитивної динаміки погашення заборгованості позичальником після модифікації, що призводить до сторнування наявного раніше істотного підвищення кредитного ризику.

Якщо модифікація не призводить до припинення визнання активу, то прибуток/збиток від модифікації розраховується шляхом порівняння валової балансової вартості до і після модифікації (за вирахуванням оціночного резерву за очікуваними кредитними збитками). Далі Група оцінює величину очікуваних кредитних збитків для модифікованого активу, при цьому в розрахунок очікуваного дефіциту грошових коштів від первісного активу включаються очікувані грошові потоки від модифікованого фінансового активу.

Група припиняє визнавати фінансовий актив лише тоді, коли спливає строк дії договірних прав на грошові потоки від активу (включно із закінченням строку, яке виникає у результаті зміни на суттєво інші умови), або коли фінансовий актив і усі суттєві ризики та винагороди від володіння активом передаються іншому підприємству. Якщо Група ані передає, ані зберігає усі суттєві ризики та винагороди від володіння і продовжує контролювати переданий актив, Група визнає свою збережену частку в активі і відповідне зобов'язання на суми, які він може бути змушений виплатити. Якщо Група зберігає усі суттєві ризики та винагороди від володіння переданим фінансовим активом, Група продовжує визнавати фінансовий актив і також визнає забезпечене зобов'язання на суму отриманих надходжень.

При повному припиненні визнання фінансового активу різниця між балансовою вартістю активу та сумою отриманої компенсації, а також дебіторська заборгованість та сукупний прибуток/збиток, раніше визнаний у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід і накопичений в капіталі, визнається у прибутку чи збитку. Виняток становлять інвестиції у власний капітал, класифіковані в категорію ОСВЧІСД, для яких накопичений прибуток/збиток, раніше віднесений на інший сукупний дохід, згодом не перекласифікується до складу прибутку або збитку.

Якщо визнання фінансового активу припиняється не в повному обсязі (наприклад, коли Група зберігає за собою можливість викупити частину переданого активу), то Група розподіляє попередню балансову вартість даного фінансового активу між частиною, яку він продовжує визнавати в рамках подальшої участі, і частиною, яку Група більше не визнає, виходячи з відносних значень справедливої вартості зазначених частин на дату передачі активу. Різниця між балансовою вартістю, віднесеною до списуваної частини, і сумою відшкодування, отриманого за списаною частину, а також будь-які накопичені прибутки або збитки, що були віднесені на неї, визнані у складі іншого сукупного доходу, відносяться на прибуток або збиток. Отримані прибуток або збиток, які були віднесені на власний капітал, розподіляються між частиною, яка продовжує визнаватися, і частиною, визнання якої припинено, виходячи з відносних значень справедливої вартості цих частин. Це положення не застосовується до інвестицій в інструменти капіталу, віднесеним до категорії ОСВЧІСД. В даному випадку перекласифікація в категорію прибутку або збитку накопиченого прибутку або збитку, раніше визнаного у складі іншого сукупного доходу, не проводиться.

Списання активів. Кредити та боргові цінні папери списуються в тому випадку, якщо Група не може обґрунтовано очікувати повного або часткового відшкодування фінансового активу. В такому випадку Група робить висновок про те, що позичальник не має активів або джерел доходу, здатних забезпечити достатній обсяг грошових потоків для погашення сум, які підлягають списанню. Списання є подією, що веде до припинення визнання.

Група має право вдатися до примусового стягнення заборгованості за списаними фінансовими активами. Відшкодування, отримані Групою примусовим шляхом, призводять до збільшення прибутку від знецінення.

4 Основні принципи облікової політики (продовження)

Подання оціночного резерву за очікуваними кредитними збитками в консолідованому звіті про фінансовий стан. Оціночний резерв за очікуваними кредитними збитками представляється в консолідованому звіті про фінансовий стан наступним чином:

- Для фінансових активів, які оцінюються за амортизованою вартістю: як вирахування з валової балансової вартості активів.
- Для боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів: жодного резерву на покриття збитків не визнається у консолідованому звіті про фінансовий стан, оскільки їхня балансова вартість є справедливою вартістю. Однак, резерв під збитки включається як частина суми переоцінки у складі резерву переоцінки інвестицій.
- Для кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій: як резерв.

Фінансові зобов'язання. Фінансові зобов'язання класифікуються або як фінансові зобов'язання, що відображаються за справедливою вартістю через прибутки та збитки (ОСВЧПЗ), або як інші фінансові зобов'язання.

Інші фінансові зобов'язання. Інші фінансові зобов'язання, включаючи депозити та кредити отримані, спочатку визнаються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на операцію. Інші фінансові зобов'язання в подальшому обліковуються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка.

Метод ефективної ставки відсотка використовується для розрахунку амортизованої вартості фінансового зобов'язання та розподілу процентних витрат на відповідний період.

Припинення визнання фінансових зобов'язань. Група списує фінансові зобов'язання тільки в разі їх погашення, анулювання або закінчення терміну вимоги за ними. Різниця між балансовою вартістю фінансового зобов'язання, визнання якого припиняється, і сплаченим або належним до сплати відшкодуванням визнається в прибутку чи збитку.

Обмін борговими інструментами, який відбувається між Групою та кредитором з істотно відмінними умовами враховується як погашення первісного фінансового зобов'язання, і визнання нового фінансового зобов'язання. Група враховує істотну зміну умов існуючого фінансового зобов'язання або його частини як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання. Група виходить з припущення, що умови зобов'язань істотно відрізняються, якщо дисконтована теперішня вартість грошових потоків відповідно до нових умов, включаючи виплати комісійної винагороди за вирахуванням отриманої комісійної винагороди, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, відрізняється щонайменше на 10% від дисконтованої приведеної вартості грошових потоків, які очікуються за первісним фінансовим зобов'язанням. Якщо модифікація не є суттєвою, то різниця між: (1) балансовою вартістю зобов'язання до модифікації; і (2) теперішньою вартістю грошових потоків після модифікації повинна бути визнана в прибутках або збитках як дохід або витрати від модифікації.

Похідні фінансові інструменти. Група є стороною похідних фінансових інструментів, частина яких утримується для торгівлі, а частина, що залишилася - для управління кредитним і валютним ризиками. Утримувані похідні фінансові інструменти включають в себе форвардні контракти в іноземній валюті, процентні та валютні свопи.

Похідні фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю на дату укладання інструменту, а потім переоцінюються за справедливою вартістю на кожну звітну дату. Виникаючі в результаті прибутки/збитки відразу відносяться на прибутки і збитки.

Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю визнаються як фінансовий актив, в той час як похідні фінансові інструменти з негативною справедливою вартістю визнаються в якості фінансового зобов'язання. Якщо термін дії похідних інструментів перевищує 12 місяців і протягом найближчих 12 місяців не очікується його продаж або погашення, похідний інструмент відображується в складі необоротних активів або довгострокових зобов'язань. Інші похідні інструменти включаються до складу оборотних активів або короткострокових зобов'язань.

Договори фінансової гарантії. Договір фінансової гарантії – це договір, який зобов'язує емітента здійснювати конкретні виплати для відшкодування збитків, понесених власником гарантії через те, що позичальник не здійснює своєчасні платежі згідно з умовами боргового інструменту.

4 Основні принципи облікової політики (продовження)

Зобов'язання за укладеними Групою договорами фінансової гарантії первісно оцінюються за справедливою вартістю, а згодом (якщо керівництво не віднесе їх до категорії ОСВЧПЗ) відображаються за найбільшою з наступних величин:

- суми оціночного резерву під збитки, визначеної відповідно до МСФЗ 9; і
- спочатку визнаної суми за вирахуванням (при необхідності) накопиченого доходу, визнаного відповідно до політики Групи по визнанню виручки.

Договори фінансової гарантії, не класифіковані як ОСВЧПЗ, представляються в якості оціночних зобов'язань у консолідованому звіті про фінансовий стан, а результати переоцінки відображаються в складі інших доходів.

Група не класифікувала будь-які договори фінансової гарантії як ОСВЧПЗ.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана від продажу активу або сплачена за зобов'язанням при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Найкращим свідченням справедливої вартості є ціна на активному ринку. Активний ринок – це такий ринок, на якому операції щодо активів і зобов'язань мають місце із достатньою частотою та в достатніх обсягах для того, щоб забезпечити інформацію щодо ціноутворення на поточній основі.

Справедлива вартість фінансових інструментів, що торгуються на активному ринку, вимірюється як добуток ціни котирування на ринку за окремим активом або зобов'язанням та їх кількості, що утримується Групою. Цей принцип дотримується навіть якщо звичайний денний обсяг торгів на ринку не є достатнім, щоб абсорбувати кількість інструментів, що утримується Групою, і якщо заява на розміщення усієї позиції в межах однієї транзакції може вплинути на ціну котирування. Ціна в межах спреду купівлі-продажу, яка вважається керівництвом Групи найбільш репрезентативною для визначення справедливої вартості – це середня з фактичних торгівельних цін на звітну дату.

Для визначення справедливої вартості певних фінансових інструментів, щодо яких відсутня інформація про ринкові ціни із зовнішніх джерел, використовуються такі моделі оцінки, як модель дисконтування грошових потоків, оціночні моделі, що базуються на даних про останні угоди, здійснені між непов'язаними сторонами, або аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування. Застосування моделей оцінки може вимагати припущень, що не підкріплені ринковими даними. У цій консолідованій фінансовій звітності інформація розкривається у тих випадках, коли заміна будь-якого такого припущення можливим альтернативним варіантом може призвести до суттєвої зміни суми прибутку, доходів, загальної суми активів чи зобов'язань. Оцінки справедливої вартості аналізуються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином: (i) перший рівень – це оцінки за цінами котирування (без застосування коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань; (ii) другий рівень – це методики оцінки з усіма суттєвими параметрами, наявними для спостереження за активами та зобов'язаннями, безпосереднім чином (тобто, ціни), або опосередковано (тобто, визначені на основі цін), та (iii) третій рівень – це оцінки, які не базуються виключно на наявних на ринку даних (тобто, оцінка вимагає значного застосування параметрів, за якими відсутні спостереження).

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою активи, які можна конвертувати у відому суму готівки за першою вимогою і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Грошові кошти та їх еквіваленти включають кореспондентські рахунки в інших банках та залишки на рахунках у Національному банку України, крім обов'язкових резервів. Грошові кошти та їх еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю.

Заборгованість інших банків. Заборгованість інших банків обліковується тоді, коли Група надає банкам-контрагентам грошові кошти, які підлягають погашенню на встановлену чи визначену дату; при цьому Група не має наміру здійснювати торгові операції з дебіторською заборгованістю, що виникає. Ця дебіторська заборгованість не пов'язана з похідними фінансовими інструментами та не має ринкових котирувань. Заборгованість інших банків обліковується за амортизованою вартістю.

Заставне майно, що перейшло у власність Групи. Заставне майно, що перейшло у власність Групи – це фінансові та нефінансові активи, придбані Групою у розрахунок за простроченими кредитами. Первісне визнання цих активів відбувається за справедливою вартістю і вони включаються до складу основних засобів, інших фінансових активів, інвестиційної нерухомості або запасів у складі інших активів в залежності від виду та намірів Групи щодо використання цих активів, а у подальшому переоцінюються та обліковуються у відповідності до облікової політики для цих категорій активів.

4 Основні принципи облікової політики (продовження)

Приміщення та обладнання. Приміщення та обладнання обліковуються за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та резерву на знецінення, якщо необхідно. Витрати на ремонт та технічне обслуговування визнаються витратами по мірі їх виникнення. Витрати на заміну значних компонентів основних засобів капіталізуються із наступним списанням заміненого компоненту.

Станом на кінець кожного звітного періоду керівництво оцінює наявність ознак знецінення приміщень та обладнання. Якщо такі ознаки існують, керівництво розраховує вартість відшкодування, яка дорівнює справедливій вартості активу мінус витрати на продаж або вартості використання, залежно від того, яка з цих сум більша. Балансова вартість активу зменшується до його вартості відшкодування, а збиток від знецінення визнається у складі прибутку чи збитку за рік. Збиток від знецінення, відображений щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мала місце зміна в оцінках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

Прибутки та збитки від вибуття активів, визначені як різниця між сумою надходжень від вибуття та балансовою вартістю активу, відносяться на прибуток чи збиток за рік у складі інших операційних доходів або витрат.

Амортизація. Амортизація на незавершене будівництво не нараховується. Амортизація інших об'єктів приміщень та обладнання розраховується лінійним методом з метою рівномірного зменшення первісної вартості до ліквідаційної вартості протягом строку їх експлуатації за наступними нормами:

	Строки експлуатації (у роках)
Приміщення	20
Транспортні засоби	5-10
Офісне та комп'ютерне обладнання	1-10
Вдосконалення орендованого майна	протягом строку оренди

Ліквідаційна вартість активу – це оціночна сума, яку Група отримала би у теперішній момент від продажу цього активу, за мінусом оціночних витрат на продаж, якби стан та строк експлуатації даного активу відповідав строку експлуатації та стану, які цей актив матиме наприкінці строку корисного використання. Ліквідаційна вартість активів та строки їх корисного використання переглядаються та, за необхідності, коригуються станом на кінець кожного звітного періоду.

Нематеріальні активи. Нематеріальні активи Групи мають кінцевий термін використання та включають переважно капіталізоване програмне забезпечення. Придбані ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення капіталізуються на основі витрат, понесених на придбання та введення в експлуатацію конкретного програмного забезпечення. Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані, контролюються Групою і, ймовірно, принесуть додаткові економічні вигоди, що перевищують витрати, обліковуються у складі нематеріальних активів. Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат. Усі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням (наприклад, його обслуговуванням), відносяться на видатки по мірі їх здійснення. Амортизація на капіталізоване програмне забезпечення нараховується лінійним методом протягом очікуваного строку його використання, який становить 2-10 років.

Операційна оренда (відповідно до МСБО 17 «Оренда» для порівняльних даних за попередній період). У випадках, коли Група виступає орендарем в рамках договору оренди, за яким всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, переважно не передаються орендодавцем Групі, загальна сума орендних платежів відноситься на прибуток чи збиток за рік (орендні витрати) із використанням методу рівномірного списання протягом строку оренди.

Оренда, вбудована в інші договори, відокремлюється, якщо (а) виконання договору пов'язане з використанням конкретного активу або активів та (б) договір передбачає передачу права на використання активу.

Якщо активи передаються в оперативну оренду, орендні платежі, що підлягають отриманню, визнаються орендним доходом рівними частинами протягом строку оренди.

Заборгованість перед іншими банками. Заборгованість перед іншими банками обліковується з моменту надання Групі грошових коштів або інших активів банками-контрагентами. Непохідні фінансові зобов'язання обліковуються за амортизованою вартістю. Якщо Група викупає власну заборгованість, зобов'язання виключається із консолідованого звіту про фінансовий стан, а різниця між балансовою вартістю зобов'язання та сплаченою сумою включається до складу прибутку чи збитку від погашення заборгованості.

4 Основні принципи облікової політики (продовження)

Кошти клієнтів. Кошти клієнтів включають непохідні фінансові зобов'язання перед фізичними особами, державними або корпоративними клієнтами-юридичним особами та обліковуються за амортизованою вартістю.

Інші позикові кошти. Інші позикові кошти включають позикові кошти, отримані від банківських та небанківських фінансових організацій. Інші позикові кошти обліковуються за амортизованою вартістю.

Субординований борг. Субординований борг являє собою довгострокові угоди про надання позикових коштів, які, у випадку невиконання Групою своїх зобов'язань, будуть вторинними по відношенню до його основних боргових зобов'язань. Субординований борг обліковується за амортизованою вартістю.

Податок на прибуток. У цій консолідованій фінансовій звітності оподаткування показано відповідно до вимог законодавства із використанням податкових ставок та законодавчих норм, які діяли або фактично були введені в дію станом на кінець звітного періоду. Витрати чи кредит з податку на прибуток включають поточні податки та відстрочене оподаткування та відображаються у складі прибутку чи збитку за рік, якщо тільки вони не мають бути відображені в іншому сукупному доході або безпосередньо у складі власного капіталу у зв'язку з тим, що вони стосуються операцій, які також відображені у цьому самому або іншому періоді в іншому сукупному доході або безпосередньо у складі власного капіталу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або ними відшкодована стосовно оподатковуваного прибутку чи збитку за поточний та попередні періоди.

Оподатковуваний прибуток або збиток базується на оціночних показниках, якщо консолідована фінансова звітність ухвалюється до моменту подання відповідних податкових декларацій. Інші податки, за винятком податку на прибуток, обліковуються у складі адміністративних та інших операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань відносно перенесених податкових збитків та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їхньою балансовою вартістю для цілей консолідованої фінансової звітності. Відповідно до виключення при початковому визнанні, відстрочений податок не визнається для тимчасових різниць, що виникають при початковому визнанні активу або зобов'язання у результаті операції, яка не є об'єднанням компаній і яка не впливає на фінансовий результат або оподатковуваний прибуток. Активи та зобов'язання з відстроченого оподаткування визначаються із використанням ставок оподаткування, які введені в дію або практично були введені в дію станом на кінець звітного періоду і які, як очікується, застосовуватимуться у періоді, коли будуть реалізовані тимчасові різниці або зараховані перенесені податкові збитки.

Відстрочені податкові активи по тимчасових різницях, що зменшують оподатковувану базу, та перенесені податкові збитки відображаються лише тією мірою, в якій існує ймовірність отримання оподатковуваного прибутку, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Акціонерний капітал. Прості акції показані у складі капіталу. Витрати, безпосередньо пов'язані з емісією нових акцій, показуються у складі капіталу як зменшення суми надходжень за вирахуванням податків (емісійні витрати).

Дивіденди. Дивіденди показуються у складі капіталу в періоді, в якому вони були оголошені. Будь-які дивіденди, оголошені після закінчення звітного періоду, але до ухвалення консолідованої фінансової звітності до випуску, описуються у Примітці "Події після дати балансу". Розподіл прибутку та його використання іншим чином відбувається на основі бухгалтерської консолідованої звітності Групи. В українському законодавстві основою розподілу визначено нерозподілений прибуток.

Перерахунок іноземної валюти. Функціональною валютою Групи є валюта первинного економічного середовища, в якому працює Група. Функціональною валютою і валютою подання Групи є національна валюта України – гривня.

4 Основні принципи облікової політики (продовження)

Монетарні активи та зобов'язання перераховуються у функціональну валюту Групи за офіційним обмінним курсом НБУ станом на кінець кожного відповідного звітного періоду. Прибутки та збитки, що виникають у результаті розрахунків по операціях в іноземній валюті та перерахунку монетарних активів і зобов'язань у функціональну валюту Групи за офіційним обмінним курсом НБУ на кінець року, відображаються у складі прибутку чи збитку за рік (як прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти). Перерахунок за курсами на кінець року не застосовується до немонетарних статей, які оцінюються за первісною вартістю. Немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю в іноземній валюті, у тому числі інвестиції в інструменти капіталу, перераховуються за курсами обміну на дату визначення справедливої вартості. Вплив змін курсів обміну на немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю в іноземній валюті, обліковується у складі прибутків чи збитків від зміни справедливої вартості.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років основні встановлені НБУ курси обміну, що застосовувались для перерахунку сум в іноземній валюті, були такими:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Гривня/1 долар США	23,686200	27,688264
Гривня/1 євро	26,422000	31,714138

Взаємозалік. Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань, з подальшим включенням до консолідованого звіту про фінансовий стан лише їхньої чистої суми, може здійснюватися лише у випадку існування юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, коли є намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив та розрахуватися за зобов'язаннями. При цьому право на взаємозалік (а) не повинне залежати від майбутніх подій та (б) повинне мати юридичну силу в усіх наступних обставинах: (i) у ході ведення звичайної комерційної діяльності, (ii) у разі невиконання зобов'язань за платежами (подія дефолту) та (iii) у випадку неплатоспроможності чи банкрутства.

Витрати на персонал та відповідні відрахування. Витрати на заробітну плату, внески до державного пенсійного фонду України і фондів соціального страхування, оплачувані річні відпустки та лікарняні, премії, а також негрошові винагороди нараховуються у тому році, в якому відповідні послуги надавались працівниками Групи. У Групі відсутнє юридичне або конструктивне зобов'язання здійснювати пенсійні або інші подібні виплати, крім платежів за планом із встановленими внесками відповідно до законодавства.

Зміни представлення. У консолідованій фінансовій звітності Групи за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року було змінено представлення певних активів для узгодження їх з формою представлення у консолідованій фінансовій звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року.

5 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Група використовує оцінки та судження, які впливають на суми, визнані у консолідованій фінансовій звітності, та на балансову вартість активів і зобов'язань протягом наступного фінансового року. Розрахунки та судження постійно переглядаються та базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Групи також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у консолідованій фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

5 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Оцінка бізнес-моделі. Класифікація та оцінка фінансових активів залежить від результатів виплат в рахунок основної суми боргу і відсотків і результатів тестування бізнес-моделі. Використовувана Групою бізнес-модель визначається на рівні, який відображає механізм управління об'єднаними в групи фінансовими активами для досягнення тієї чи іншої бізнес-цілі. Ця оцінка включає в себе використання судження, що відображає усі доречні докази, в тому числі щодо процесу оцінки і вимірювання ефективності активів; ризиків, що впливають на ефективність активів і процесу управління цими ризиками, а також механізму винагороди керуючих активами осіб. Група здійснює моніторинг фінансових активів, що відображаються за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, визнання яких припиняється до настання терміну погашення, з тим щоб зрозуміти причину їх вибуття і її доцільність бізнес-цілям, відповідно до яких утримувався цей актив. Моніторинг є частиною постійної оцінки Групи поточної релевантності бізнес-моделі, в рамках якої утримуються фінансові активи, що залишились. У разі нерелевантності моделі проводиться аналіз на предмет змін в бізнес-моделі і можливих змін в класифікації відповідних активів.

Значне збільшення кредитного ризику. Як пояснюється в Примітці 4, величина очікуваних кредитних збитків оцінюється в сумі оціночного резерву, рівного кредитним збиткам, очікуваним в межах 12 місяців (для активів першої стадії) або протягом усього терміну кредитування (для активів другої і третьої стадії). Актив переходить в другу стадію при значному збільшенні кредитного ризику по ньому з моменту первісного визнання. МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» не містить визначення значного підвищення кредитного ризику. При оцінці значного збільшення кредитного ризику за окремим активом Група враховує як якісну, так і кількісну прогностичну інформацію, яка є обґрунтованою і може бути підтверджена. Більш детальна інформація представлена в Примітці 28.

Створення груп активів зі схожими характеристиками кредитного ризику. У разі якщо очікувані кредитні збитки вимірюються для групи активів, фінансові інструменти групуються на основі загальних характеристик ризику. Більш детальна інформація про характеристики, що розглядаються в рамках відповідного судження, наведена в Примітці 28. Характеристики кредитного ризику відслідковуються на постійній основі для підтвердження їх схожості. Це необхідно для того, щоб забезпечити правильне перегрупування активів при зміні характеристик кредитного ризику. В результаті можливе виникнення нових портфелів або перенесення активів в існуючий портфель, який більш ефективно відображає схожі характеристики кредитного ризику для відповідної групи активів.

Повторна сегментація портфелів і переміщення активів між портфелями здійснюються частіше, якщо спостерігається значне підвищення кредитного ризику (або якщо таке значне підвищення сторнується). В результаті активи переміщуються з портфеля оцінюваних на основі кредитних збитків, очікуваних в межах 12 місяців, в портфель оцінюваних на основі кредитних збитків, очікуваних за весь термін дії, і навпаки. Переміщення також можливі всередині портфелів, які в такому випадку продовжують вимірюватися на тій же основі (кредитні збитки, очікувані в межах 12 місяців або протягом усього терміну кредитування), але при цьому змінюється сума очікуваних кредитних збитків, оскільки змінюється кредитний ризик портфеля.

Використовувані моделі і припущення. При оцінці справедливої вартості фінансових активів, а також при оцінці очікуваних кредитних збитків Група використовує різні моделі і припущення. При визначенні найбільш відповідної моделі для кожного типу активів, а також для визначення припущень, що використовуються в цих моделях, включаючи припущення, що відносяться до ключових факторів кредитного ризику, застосовується судження. Більш детальна інформація про оцінку справедливої вартості наведено в Примітці 32, а інформація про очікувані кредитні збитки - в Примітці 28.

Початкове визнання операцій з пов'язаними сторонами. У ході звичайної діяльності Група здійснює операції з пов'язаними сторонами. МСФЗ 9 вимагає обліковувати фінансові інструменти при початковому визнанні за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими ставками, використовуються професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних видів операцій з непов'язаними сторонами та аналіз ефективної процентної ставки. Умови операцій з пов'язаними сторонами описані у Примітці 33.

5 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Джерела невизначеності в оцінках

Нижче перераховані основні оцінки, які керівництво використовувало в процесі застосування облікової політики Групи і які надають найбільш істотний вплив на суми, відображені у консолідованій фінансовій звітності.

Визначення та оцінка сценаріїв очікуваних грошових потоків та їх ймовірностей за кредитами, що оцінюються на індивідуальній основі. При оцінці рівня кредитних втрат за кредитами та авансами клієнтам, які оцінюються на індивідуальній основі, Група застосовує суттєві судження управлінського персоналу для визначення очікуваних майбутніх грошових потоків на основі ймовірних сценаріїв. Група розглядає декілька сценаріїв повернення коштів позичальником та бере до розрахунку кожен зі сценаріїв з урахуванням його відносної ймовірності. При аналізі майбутніх потоків грошових коштів приймається до уваги вся доступна на момент розрахунку резерву як внутрішня так і зовнішня інформація, яка ґрунтується на відкритих даних, а також припущеннях і прогнозах. Група встановлює ймовірність реалізації кожного сценарію за фінансовими інструментами, що оцінюються на індивідуальній основі, з врахуванням доступної інформації щодо позичальника та його фінансового стану, поточних та прогнозних макроекономічних умов, а також з урахуванням досвіду Групи, базуючись на професійних судженнях та обґрунтованих припущеннях. Група використовує всю наявну та доступну інформацію отриману без надмірних зусиль, яка може впливати на ймовірність настання одного або кількох сценаріїв.

Ймовірність дефолту. Ймовірність дефолту є ключовим вхідним сигналом у вимірюванні рівня кредитних втрат. Ймовірність дефолту – це оцінка на заданому часовому горизонті, розрахунок якої включає історичні дані, припущення і очікування майбутніх умов.

Збитки в разі дефолту. Збитки в разі дефолту являють собою оцінку збитків, які виникнуть при дефолті. Вони засновані на різниці між грошовими потоками, що визначені договором, і тими, які кредитор очікував би отримати, з урахуванням грошових потоків від забезпечення.

Оцінка справедливої вартості. При оцінці справедливої вартості фінансового активу або зобов'язання Група використовує дані, що спостерігаються на ринку в тій мірі, в якій вони доступні. Якщо такі вихідні дані рівня 1 відсутні, Група використовує моделі оцінки для визначення справедливої вартості своїх фінансових інструментів.

Податкове законодавство. Внаслідок наявності в українському податковому законодавстві положень, які дозволяють більш ніж один варіант тлумачення, а також внаслідок практики, яка склалася в загалом нестабільному економічному середовищі через довільне тлумачення податковими органами різних аспектів економічної діяльності, Група, можливо, буде змушена визнати додаткові податкові зобов'язання, штрафи та пеню у разі, якщо податкові органи піддадуть сумніву певне тлумачення, засноване на судженні керівництва Групи. Податкові записи залишаються відкритими для перегляду податковими органами протягом трьох років.

Термін оренди та коефіцієнт дисконтування активів з права користування та орендних зобов'язань. Оцінка терміну оренди зазвичай включає суттєві судження Групи, щодо можливості продовження договору оренди, його розірвання орендарем або орендодавцем, можливих штрафів за розірвання та інших регуляторних обмежень, щодо подовження договору оренди. Коефіцієнт дисконтування (або ставка додаткових запозичень орендаря) розраховується, використовуючи суттєві судження, оскільки розраховується як ставка відсотка, яку орендар сплатив би, щоб позичити на подібний строк та з подібним забезпеченням коштів, які необхідні для того, щоб отримати актив, за вартістю подібний до активу з права користування за подібних економічних умов.

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

6 Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти Групи та їх еквіваленти для цілей підготовки консолідованого звіту про рух грошових коштів становили:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Грошові кошти	893 505	687 255
Залишки на рахунках у Національному банку України (Примітка 7)	407 234	405 956
Кореспондентські рахунки в інших банках (Примітка 8)	404 718	529 414
Грошові кошти та їх еквіваленти для цілей підготовки консолідованого звіту про рух грошових коштів	1 705 457	1 622 625

7 Залишки на рахунках у Національному банку України

Залишки на рахунках у Національному банку України станом на 31 грудня 2019 року склали 407 234 тисячі гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 405 956 тисяч гривень).

8 Заборгованість інших банків

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Кореспондентські рахунки в інших банках	406 910	531 560
Строкові розміщення коштів в інших банках	416 218	42 189
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки	(3 562)	(2 154)
Всього заборгованості інших банків	819 566	571 595

Заборгованість інших банків є незабезпеченою. Нижче подана інформація про зміни резервів під очікувані кредитні збитки за заборгованістю інших банків.

<i>У тисячах гривень</i>	Кореспон- дентські рахунки в інших банках	Строкові розміщення коштів в інших банках	Всього
На 1 січня 2018 року	(663)	(1)	(664)
Відрахування до резерву	(1 483)	(7)	(1 490)
На 31 грудня 2018 року	(2 146)	(8)	(2 154)
Відрахування до резерву	(46)	(1 362)	(1 408)
На 31 грудня 2019 року	(2 192)	(1 370)	(3 562)

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

8 Заборгованість інших банків (продовження)

Нижче поданий аналіз заборгованості інших банків за кредитною якістю станом на 31 грудня 2019 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Кореспон- дентські рахунки в інших банках	Строкові розміщення коштів в інших банках	Всього
Перша стадія резервування			
Рейтинг від AA- до AA+	287 357	36 192	323 549
Рейтинг від BB- до BBB+	104 248	189 839	294 087
Рейтинг від B- до B+	3 655	400	4 055
Рейтинг від C до CCC+	10 366	245	10 611
Не мають рейтингу	-	189 542	189 542
Всього перша стадія резервування	405 626	416 218	821 844
Резерв під очікувані кредитні збитки (стадія 1)	(908)	(1 370)	(2 278)
Третя стадія резервування			
- строк погашення не настав	1 284	-	1 284
Всього третя стадія резервування	1 284	-	1 284
Резерв під очікувані кредитні збитки (стадія 3)	(1 284)	-	(1 284)
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки за коштами в інших банках	(2 192)	(1 370)	(3 562)
Всього заборгованості інших банків	404 718	414 848	819 566

Кредитні рейтинги базуються на рейтингах міжнародної рейтингової агенції Standard & Poor's, за умови їх наявності, або на рейтингах міжнародних рейтингових агенцій Fitch та Moody's, трансформованих до найближчого еквівалента за шкалою рейтингів Standard & Poor's.

Станом на 31 грудня 2019 року до категорії «Не мають рейтингу» включено кошти у сумі 189 542 тисячі гривень, що розміщені у одному українському банку з іноземним капіталом, який не має кредитного рейтингу підтвердженого міжнародними рейтинговими агенціями. Проте, станом на 31 грудня 2019 року кредитний рейтинг зазначеного банку був підтверджений українською рейтинговою агенцією на рівні uaAAA.

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

8 Заборгованість інших банків (продовження)

Нижче поданий аналіз заборгованості інших банків за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Кореспон- дентські рахунки в інших банках	Строкові розміщення коштів в інших банках	Всього
Перша стадія резервування			
Рейтинг від AA- до AA+	344 847	41 747	386 594
Рейтинг від BB- до BBB+	173 551	95	173 646
Не мають рейтингу	11 624	347	11 971
Всього перша стадія резервування	530 022	42 189	572 211
Резерв під очікувані кредитні збитки (стадія 1)	(608)	(8)	(616)
Третя стадія резервування			
- строк погашення не настав	1 476	-	1 476
- прострочені понад 360 днів	62	-	62
Всього третя стадія резервування	1 538	-	1 538
Резерв під очікувані кредитні збитки (стадія 3)	(1 538)	-	(1 538)
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки за коштами в інших банках	(2 146)	(8)	(2 154)
Всього заборгованості інших банків	529 414	42 181	571 595

На 31 грудня 2019 року Група розмістила кошти до вирахування резервів на рахунках у 5 найбільших банках-контрагентах (у 2018 році – у 5 банках-контрагентах) у сумі 812 565 тисяч гривень (у 2018 році – 570 259 тисяч гривень), що становить 99% валової заборгованості інших банків (у 2018 році – 99%).

Аналіз заборгованості інших банків за процентними ставками, ризиком географічної концентрації, валютним ризиком та ризиком ліквідності поданий у Примітці 28.

9 Кредити та аванси клієнтам

Станом на 31 грудня 2019 року загальний залишок кредитів та авансів клієнтам, наданих Групою клієнтам, на 98,3% складалася з позик і авансів, наданих юридичним особам які оцінюються за амортизованою вартістю та на 1,7% – з кредитів та авансів, наданих фізичним особам які оцінюються за амортизованою вартістю (станом на 31 грудня 2018 року – 99,2% та 0,8%, відповідно).

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

9 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Кредити, надані клієнтам, представлені наступним чином:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Кредити юридичним особам	6 664 286	6 782 306
Кредити фізичним особам:		
– споживчі кредити	53 442	23 626
– іпотечні кредити	38 655	15 758
– кредити за кредитними картами	22 659	16 122
– кредити на придбання автомобіля	152	888
Всього кредитів та авансів клієнтам до вирахування резерву під очікувані кредитні збитки	6 779 194	6 838 700
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки	(244 063)	(263 606)
Всього кредитів та авансів клієнтам	6 535 131	6 575 094

У 2019 році у сумі резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами та авансами клієнтам відбулися такі зміни:

<i>У тисячах гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Кредити за кредит- ними картами	Іпотечні кредити	Всього
Резерв під очікувані кредитні збитки станом на 31 грудня 2018 року	250 430	777	530	11 869	263 606
Резерв/(зменшення резерву) під очікувані кредитні збитки протягом року	(19 184)	(7)	655	(3 394)	(21 930)
Коригування резерву внаслідок погашення за РОСІ-кредитом	13 148	-	-	-	13 148
Кредити продані/списані протягом року	(9 250)	(1)	(152)	-	(9 403)
Коригування відсотків	(1 358)	-	-	-	(1 358)
Резерв під очікувані кредитні збитки станом на 31 грудня 2019 року	233 786	769	1 033	8 475	244 063

У 2018 році у сумі резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами та авансами клієнтам відбулися такі зміни:

<i>У тисячах гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Кредити за кредит- ними картами	Іпотечні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Всього
Резерв під очікувані кредитні збитки станом на 1 січня 2018 року	248 560	44	543	11 268	132	260 547
Резерв/(зменшення резерву) під очікувані кредитні збитки протягом року	37 454	733	65	601	(132)	38 721
Суми, списані протягом року як безнадійні	(35 584)	-	(78)	-	-	(35 662)
Резерв під очікувані кредитні збитки станом на 31 грудня 2018 року	250 430	777	530	11 869	-	263 606

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

9 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Концентрація ризиків у кредитному портфелі за галузями економіки є такою:

У тисячах гривень	31 грудня 2019 року		31 грудня 2018 року	
	Сума	%	Сума	%
Торівля	2 904 224	43	3 309 275	48
Промисловість	1 052 592	16	928 490	14
Сільське господарство, риболовство та харчова промисловість	1 014 449	15	711 291	10
Транспорт та зв'язок	606 643	9	899 781	13
Будівництво та операції з нерухомістю	597 164	8	514 170	8
Фінансові та інвестиційні операції	186 722	3	174 142	3
Кредити фізичним особам	114 908	2	56 394	1
Туристичні та готельні послуги, ресторанний бізнес	86 503	1	135 501	2
Інші послуги	215 989	3	109 656	1
Всього кредитів та авансів клієнтам (до резерву під очікувані кредитні збитки)	6 779 194	100	6 838 700	100

Станом на 31 грудня 2019 року загальна валова сума кредитів виданих 10 найбільшим позичальникам Групи (станом на 31 грудня 2018 року – 10 позичальникам) становила 1 520 129 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 1 723 448 тисяч гривень) або 22% від загальної суми кредитного портфеля (станом на 31 грудня 2018 року – 25%). При цьому станом на 31 грудня 2019 року сума кредитів 10 найбільшим позичальникам Групи була частково забезпечена заставою майнових прав на депозити у сумі 225 931 тисяча гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 378 259 тисяч гривень).

Нижче подано інформацію про забезпечення кредитів станом на 31 грудня 2019 року:

У тисячах гривень	Кредити юридичним особам		Кредити за кредитними картами		Кредити на придбання автомобіля		Всього
	Споживчі кредити	Іпотечні кредити	Споживчі кредити	Іпотечні кредити	Споживчі кредити	Іпотечні кредити	
Незабезпечені кредити	1 033 205	16 404	22 453	1 535	59		1 073 656
Кредити, забезпечені:							
- об'єктами житлової нерухомості	153 065	8 897	-	27 902	-		189 864
- іншими об'єктами нерухомості	2 737 903	25 934	-	9 219	-		2 773 056
- грошовими депозитами	450 510	593	206	-	-		451 309
- іншими активами	2 289 602	1 614	-	-	93		2 291 309
Всього кредитів та авансів клієнтам (до резерву під очікувані кредитні збитки)	6 664 285	53 442	22 659	38 656	152		6 779 194

Статті у таблицях вище показані за валовою балансовою вартістю кредитів до вирахування резерву під очікувані кредитні збитки або вартістю прийнятого забезпечення, залежно від того, яка з них менше; залишок суми віднесений на незабезпечені кредити. Балансова вартість кредитів була розподілена з урахуванням ліквідності активів, прийнятих в якості забезпечення, у наступному порядку: грошові депозити, житлова нерухомість, інша нерухомість, інші активи.

Станом на 31 грудня 2019 року знецінені кредити та придбані або створені знецінені кредити з валовою балансовою вартістю 225 619 тисячі гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 445 189 тисячі гривень) були забезпечені заставами переважно у вигляді нерухомості та інших активів у сумі 201 913 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 412 913 тисяч гривень) або на 89% (станом на 31 грудня 2018 року – на 93%).

Справедлива вартість об'єктів нерухомості протягом звітного періоду була розрахована шляхом проведення незалежної експертної оцінки суб'єктами оціночної діяльності. Категорія «Інші активи» включає наступні види забезпечення: інше рухоме майно, інші майнові права та інші види активів.

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

9 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Інформація про забезпечення кредитів станом на 31 грудня 2018 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Кредити за кредитними картами	Іпотечні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Всього
Незабезпечені кредити	781 039	7 592	15 961	6 116	153	810 861
Кредити, забезпечені:						
- об'єктами житлової нерухомості	165 356	7 551	-	1 992	85	174 984
- іншими об'єктами нерухомості	2 802 186	1 371	-	7 650	-	2 811 207
- грошовими депозитами	529 482	5 894	161	-	-	535 537
- іншими активами	2 504 243	1 218	-	-	650	2 506 111
Всього кредитів та авансів клієнтам (до резерву під очікувані кредитні збитки)	6 782 306	23 626	16 122	15 758	888	6 838 700

Нижче поданий аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2019 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Кредити за кредитними картами	Іпотечні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Всього
Перша стадія резервування						
- строк погашення не настав	5 360 850	52 128	21 248	27 430	152	5 461 808
- прострочені менше ніж 30 днів	-	-	445	-	-	445
Всього перша стадія резервування	5 360 850	52 128	21 693	27 430	152	5 462 253
Друга стадія резервування, кредити зі значним збільшенням ризику						
- строк погашення не настав	1 091 075	-	-	-	-	1 091 075
- прострочені від 30 до 90 днів	-	-	247	-	-	247
Всього друга стадія резервування, кредити зі значним збільшенням ризику	1 091 075	-	247	-	-	1 091 322
Третя стадія резервування, знецінені кредити						
- строк погашення не настав	202 041	-	-	-	-	202 041
- прострочені від 30 до 90 днів	920	-	-	-	-	920
- прострочені від 91 до 180 днів	4 267	-	306	-	-	4 573
- прострочені від 181 до 360 днів	1 089	826	100	-	-	2 015
- прострочені більше 360 днів	105	488	313	-	-	906
Всього третя стадія резервування, знецінені кредити	208 422	1 314	719	-	-	210 455

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

9 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

<i>У тисячах гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Кредити за кредитними картами	Іпотечні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Всього
Придбані або створені первісно знецінені кредити						
- строк погашення не настав	864	-	-	-	-	864
- прострочені від 30 до 90 днів	287					287
- прострочені більше 360 днів	2 787			11 226		14 013
Всього придбані або створені первісно знецінені кредити	3 938	-	-	11 226	-	15 164
Всього кредитів та авансів клієнтам (до резерву під очікувані кредитні збитки)	6 664 285	53 442	22 659	38 656	152	6 779 194
Мінус резерви під очікувані кредитні збитки	(233 786)	(769)	(1 033)	(8 475)	-	(244 063)
Всього кредитів та авансів клієнтам	6 430 499	52 673	21 626	30 181	152	6 535 131

Аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Кредити за кредитними картами	Іпотечні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Всього
Перша стадія резервування						
- строк погашення не настав	5 168 656	22 701	14 775	2 035	590	5 208 757
- прострочені менше ніж 30 днів	1 531	6	936	-	-	2 473
Всього перша стадія резервування	5 170 187	22 707	15 711	2 035	590	5 211 230
Друга стадія резервування, кредити зі значним збільшенням ризику						
- строк погашення не настав	1 181 058	-	-	-	-	1 181 058
- прострочені від 30 до 90 днів	-	888	37	-	298	1 223
Всього друга стадія резервування, кредити зі значним збільшенням ризику	1 181 058	888	37	-	298	1 182 281

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

9 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

<i>У тисячах гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Кредити за кредитними картами	Іпотечні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Всього
Третя стадія резервування, знецінені кредити						
- строк погашення не настав	206 351	-	-	-	-	206 351
- прострочені від 91 до 180 днів	-	29	58	-	-	87
- прострочені від 181 до 360 днів	22 433	-	37	-	-	22 470
- прострочені більше 360 днів	118 152	2	279	-	-	118 433
Всього третя стадія резервування, знецінені кредити	346 936	31	374	-	-	347 341
Придбані або створені первісно знецінені кредити						
- строк погашення не настав	29 267	-	-	3 260	-	32 527
- прострочені менше ніж 30 днів	-	-	-	133	-	133
- прострочені від 30 до 90 днів	54 858	-	-	-	-	54 858
- прострочені більше 360 днів	-	-	-	10 330	-	10 330
Всього придбані або створені первісно знецінені кредити	84 125	-	-	13 723	-	97 848
Всього кредитів та авансів клієнтам (до резерву під очікувані кредитні збитки)	6 782 306	23 626	16 122	15 758	888	6 838 700
Мінус резерви під очікувані кредитні збитки	(250 430)	(777)	(530)	(11 869)	-	(263 606)
Всього кредитів та авансів клієнтам	6 531 876	22 849	15 592	3 889	888	6 575 094

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

9 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Фінансовий вплив забезпечення представлений шляхом окремого розкриття вартості забезпечення для (i) активів, забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких дорівнюють балансовій вартості активу чи перевищують її («активи з надлишковим забезпеченням»), та (ii) активів, забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких менше балансової вартості активу («активи з недостатнім забезпеченням»).

Нижче показаний вплив забезпечення станом на 31 грудня 2019 року:

	Активи з надлишковим забезпеченням		Активи з недостатнім забезпеченням	
	Валова балансова вартість активів	Справедлива вартість забезпечення	Валова балансова вартість активів	Справедлива вартість забезпечення
<i>У тисячах гривень</i>				
Кредити юридичним особам	5 078 695	13 154 892	1 585 590	552 384
Кредити фізичним особам				
- споживчі кредити	36 903	251 192	16 539	135
- іпотечні кредити	14 793	84 915	23 863	22 329
- кредити за кредитними картами	206	619	22 453	-
- кредити на придбання автомобіля	93	1 899	59	-
Всього	5 130 690	13 493 517	1 648 504	574 848

Нижче показаний вплив забезпечення станом на 31 грудня 2018 року:

	Активи з надлишковим забезпеченням		Активи з недостатнім забезпеченням	
	Валова балансова вартість активів	Справедлива вартість забезпечення	Валова балансова вартість активів	Справедлива вартість забезпечення
<i>У тисячах гривень</i>				
Кредити юридичним особам	5 516 790	12 448 002	1 265 516	484 477
Кредити фізичним особам				
- споживчі кредити	14 777	111 941	8 849	1 257
- кредити за кредитними картами	161	651	15 961	-
- іпотечні кредити	9 062	66 802	6 696	580
- кредити на придбання автомобіля	735	5 382	153	-
Всього	5 541 525	12 632 778	1 297 175	486 314

Справедлива вартість забезпечення – це ціна, яка буде отримана від продажу активу в межах звичайної угоди між учасниками ринку на дату оцінки. Ця сума не включає потенційні витрати, пов'язані зі стягненням заборгованості шляхом звернення стягнення на предмет забезпечення, а також вартість грошей у часі, пов'язану з дисконтуванням очікуваних грошових потоків від реалізації застави. Чиста вартість застави після судових витрат, комерційних витрат та інших витрат щодо стягнення заборгованості шляхом звернення стягнення на предмет забезпечення може відрізнятись від його справедливої вартості.

Справедлива вартість об'єктів нерухомості була оцінена керівництвом на основі ринкових цін на аналогічні активи, скориговані в разі необхідності, на відмінності в місці розташування, стані нерухомості та інших відповідних характеристиках.

Інша інформація про кредити та аванси, надані клієнтам (детальний аналіз змін резерву під очікувані кредитні збитки та їх розподіл за стадіями знецінення), подана в Примітці 28.

Аналіз кредитів та авансів клієнтам за процентними ставками, ризиком географічної концентрації, валютним ризиком та ризиком ліквідності поданий у Примітці 28. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 33.

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

10 Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Облігації внутрішньої державної позики	421 012	98
Всього боргових цінних паперів	421 012	98
Всього інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	421 012	98

Нижче приводиться аналіз боргових цінних паперів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2019 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Облігації внутрішньої державної позики	Всього
Не прострочені та не знецінені		
Рейтинг від В- до В+	421 012	421 012
Всього не прострочених та не знецінених	421 012	421 012
Всього боргових цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	421 012	421 012

Нижче приводиться аналіз боргових цінних паперів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Облігації внутрішньої державної позики	Всього
Не прострочені та не знецінені		
Рейтинг від В- до В+	98	98
Всього не прострочених та не знецінених	98	98
Всього боргових цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	98	98

Боргові цінні папери не мають забезпечення.

Аналіз інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід за процентними ставками, ризиком географічної концентрації, валютним ризиком та ризиком ліквідності поданий у Примітці 28. Інформацію про справедливу вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід розкрито у Примітці 32.

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

11 Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Депозитні сертифікати НБУ	1 121 909	752 684
Облігації внутрішньої державної позики	69 654	56 075
Всього інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю	1 191 563	808 759

Нижче приводиться аналіз інвестиційних цінних паперів які утримуються до погашення за кредитною якістю станом на 31 грудня 2019 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Облігації внутрішньої державної позики	Депозитні сертифікати НБУ	Всього
Не прострочені та не знецінені			
Рейтинг від В- до В+	69 654	1 121 909	1 191 563
Всього не прострочених та не знецінених	69 654	1 121 909	1 191 563
Всього інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю	69 654	1 121 909	1 191 563

Нижче приводиться аналіз інвестиційних цінних паперів які утримуються до погашення за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Облігації внутрішньої державної позики	Депозитні сертифікати НБУ	Всього
Не прострочені та не знецінені			
Рейтинг від В- до В+	56 075	752 684	808 759
Всього не прострочених та не знецінених	56 075	752 684	808 759
Всього інвестиційних цінних паперів за амортизованою собівартістю	56 075	752 684	808 759

Аналіз інвестиційних цінних паперів, які утримуються до погашення за процентними ставками, ризиком географічної концентрації, валютним ризиком та ризиком ліквідності поданий у Примітці 28. Інформацію про справедливую вартість інвестиційних цінних паперів які утримуються до погашення розкрито у Примітці 32.

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

12 Приміщення, обладнання та нематеріальні активи

<i>У тисячах гривень</i>	Вдосконалення орендованого майна	Транспортні засоби	Офісне та комп'ютерне обладнання	Не-завершене будівництво	Всього приміщень та обладнання	Нематеріальні активи	Всього
Первісна вартість станом на 1 січня 2018 року	20 538	14 149	111 079	1 221	146 987	30 176	177 163
Накопичена амортизація	(13 807)	(6 828)	(67 385)	-	(88 020)	(20 417)	(108 437)
Залишкова вартість станом на 1 січня 2018 року	6 731	7 321	43 694	1 221	58 967	9 759	68 726
Надходження	4 849	3 044	31 225	1 279	40 397	10 432	50 829
Вибуття	-	-	(87)	-	(87)	-	(87)
Амортизаційні відрахування	(5 902)	(2 629)	(25 123)	-	(33 654)	(10 364)	(44 018)
Залишкова вартість станом на 31 грудня 2018 року	5 678	7 736	49 709	2 500	65 623	9 827	75 450
Первісна вартість станом на 31 грудня 2018 року	25 387	17 193	141 956	2 500	187 036	39 462	226 498
Накопичена амортизація	(19 709)	(9 457)	(92 247)	-	(121 413)	(29 635)	(151 048)
Залишкова вартість станом на 31 грудня 2018 року	5 678	7 736	49 709	2 500	65 623	9 827	75 450
Надходження	5 261	8 400	87 241	9	100 911	20 661	121 572
Вибуття	-	-	(1 371)	-	(1 371)	-	(1 371)
Амортизаційні відрахування	(3 124)	(2 999)	(41 367)	-	(47 490)	(8 927)	(56 417)
Залишкова вартість станом на 31 грудня 2019 року	7 815	13 137	94 212	2 509	117 673	21 561	139 234
Первісна вартість станом на 31 грудня 2019 року	30 648	25 593	227 742	2 509	286 492	59 344	345 836
Накопичена амортизація	(22 833)	(12 456)	(133 530)	-	(168 819)	(37 783)	(206 602)
Залишкова вартість станом на 31 грудня 2019 року	7 815	13 137	94 212	2 509	117 673	21 561	139 234

Станом на 31 грудня 2019 року сума повністю амортизованих активів, які Група продовжує використовувати, складала 105 369 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 72 788 тисяч гривень).

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

13 Активи з права користування та зобов'язання з оренди

<i>У тисячах гривень</i>	Будівлі та інша нерухомість	Автотран- спорт	Всього
Первісна вартість станом на 1 січня 2019 року	72 528	583	73 111
Накопичена амортизація станом на 1 січня 2019 року	-	-	-
Надходження	26 867	36	26 903
Модифікація	15 611	(3)	15 608
Вибуття	-	(2)	(2)
Амортизаційні відрахування	(39 926)	(264)	(40 190)
Залишкова вартість станом на 31 грудня 2019 року	75 080	350	75 430

В основному Група орендує будівлі та автотранспорт. Середній термін оренди становить 3 роки.

В 2019 році активи з права користування мали наступний вплив на фінансовий результат Групи:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2019 року
Суми, визнані у складі прибутків та збитків	
Витрати на амортизацію активів з права користування	(40 190)
Процентні витрати за зобов'язаннями з оренди	(11 484)
Витрати, пов'язані з короткостроковою орендою	(1 120)
Витрати, пов'язані з договорами оренди з низькою вартістю базового активу	(2 916)
Всього вплив на фінансовий результат	(55 710)

Рух зобов'язань з оренди за 2019 рік, представлений таким чином:

<i>У тисячах гривень</i>	12 місяців 2019 року
Первісне визнання	69 208
Збільшення зобов'язання з оренди	38 680
Нараховані відсотки	11 484
Погашення зобов'язання з оренди	(45 620)
Всього зобов'язання з оренди станом на 31 грудня 2019 року	73 752

Зобов'язання з оренди на основі строків погашення, представлені таким чином:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2019 року
Зобов'язання з оренди	
Не більше одного року	41 154
Більше одного року, але не більше двох років	25 913
Більше двох років, але не більше трьох років	6 685
Всього зобов'язань з оренди	73 752

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

14 Інші фінансові та нефінансові активи

<i>У тисячах українських гривень</i>	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
<i>Інші фінансові активи</i>		
Грошові кошти з обмеженим правом використання	181 632	189 926
Інші фінансові активи	8 757	6 058
Всього інших фінансових активів	190 389	195 984
<i>Інші нефінансові активи</i>		
Витрати майбутніх періодів	14 671	15 194
Дебіторська заборгованість з придбання активів та послуг	8 996	5 340
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	6 054	7 316
Передплата за податками, іншими ніж податок на прибуток	180	84
Інші активи	703	51
Всього інших нефінансових активів	30 604	27 985
Всього інших фінансових та нефінансових активів	220 993	223 969

Грошові кошти з обмеженим правом використання складаються з розміщеного Групою гарантійного покриття в міжнародних платіжних системах Віза та Мастер Кард. Група не має права використовувати ці кошти для фінансування повсякденних операцій або повернути їх на першу вимогу.

Аналіз інших фінансових активів за процентними ставками, ризиком географічної концентрації, валютним ризиком та ризиком ліквідності поданий у Примітці 28.

15 Заборгованість перед іншими банками

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Короткострокові кредити, що отримані	86 118	857 470
Строкові депозити	66 092	142 804
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків	64 211	55 620
Всього заборгованості перед іншими банками	216 421	1 055 894

Станом на 31 грудня 2019 року найбільшою сумою заборгованості за кореспондентськими рахунками інших банків була заборгованість у сумі 56 219 тисяч гривень перед одним банком-нерезидентом, що становило 87,6% від сукупної заборгованості за кореспондентськими рахунками та депозитами «овернайт» інших банків (станом на 31 грудня 2018 року – у сумі 28 620 тисяч гривень, що становило 51,5% від сукупної заборгованості за кореспондентськими рахунками та депозитами «овернайт» інших банків).

Станом на 31 грудня 2019 року найбільшою сумою заборгованості за короткостроковими кредитами, отриманими від інших банків була заборгованість у сумі 86 118 тисяч гривень перед тим же одним банком-нерезидентом, що становило 100% від сукупної заборгованості за короткостроковими кредитами, отриманими від інших банків (станом на 31 грудня 2018 року – 857 470 тисяч гривень, що становило 100% від сукупної заборгованості за короткостроковими кредитами, отриманими від інших банків).

Станом на 31 грудня 2019 року заборгованість у вигляді строкового депозиту залученого від того ж одного банка-нерезидента, складала 66 092 тисячі гривень за ставкою 3,68% в євро (станом на 31 грудня 2018 року – 142 804 тисячі гривень за ставкою 3,68% в євро).

Аналіз заборгованості перед іншими банками за процентними ставками, ризиком географічної концентрації, валютним ризиком та ризиком ліквідності поданий у Примітці 28. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 33.

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

16 Поточні рахунки та депозити

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Поточні рахунки		
- Поточні рахунки юридичних осіб	5 191 548	4 176 341
- Поточні рахунки фізичних осіб	1 262 847	936 191
Всього поточних рахунків	6 454 395	5 112 532
Депозити		
- Депозити юридичних осіб	544 896	479 379
- Депозити фізичних осіб	1 911 059	1 550 088
Всього депозитів	2 455 955	2 029 467
Всього поточних рахунків та депозитів	8 910 350	7 141 999

Станом на 31 грудня 2019 року до складу залишків за поточними рахунками входили депозити до запитання у загальній сумі 126 758 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 143 142 тисячі гривень), з яких 62 257 тисяч гривень належали фізичним особам (станом на 31 грудня 2018 року – 76 886 тисяч гривень), 64 501 тисяча гривень – юридичним особам (станом на 31 грудня 2018 року – 66 256 тисяч гривень). Відсоткові ставки за такими депозитами становили від 0,01% до 16% річних, залежно від залишку на рахунку.

Станом на 31 грудня 2019 року загальна сума коштів 10 найбільших клієнтів Групи на поточних рахунках становила 1 813 763 тисячі гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 1 279 756 тисяч гривень), або 28% (станом на 31 грудня 2018 року – 25%) загальної суми коштів на поточних рахунках.

Станом на 31 грудня 2019 року загальна сума коштів 10 найбільших клієнтів Групи на депозитах становила 719 060 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 789 837 тисяч гривень), або 29% (станом на 31 грудня 2018 року – 39%) загальної суми коштів на депозитах.

Станом на 31 грудня 2019 року до складу коштів клієнтів входили залишки у загальній сумі 477 911 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 650 358 тисяч гривень), розміщені клієнтами як забезпечення кредитів клієнтам загальною сумою 451 309 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 535 537 тисяч гривень). Див. Примітку 9.

Розподіл коштів на поточних рахунках за галузями економіки наведено нижче:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2019 року		31 грудня 2018 року	
	Сума	%	Сума	%
Транспорт, телекомунікації	1 836 231	28	1 535 348	30
Торівля	1 513 143	23	1 023 845	20
Фізичні особи	1 262 847	20	936 191	18
Переробна промисловість	526 583	8	369 236	7
Будівництво	370 701	6	196 685	4
Фінансові посередники	318 039	5	250 198	5
Професійні послуги	273 446	4	230 702	5
Сільське господарство	197 986	3	333 452	7
Інше	155 419	3	236 875	4
Всього поточних рахунків	6 454 395	100	5 112 532	100

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

16 Поточні рахунки та депозити (продовження)

Розподіл коштів на депозитах за галузями економіки наведено нижче:

У тисячах гривень	31 грудня 2019 року		31 грудня 2018 року	
	Сума	%	Сума	%
Фізичні особи	1 911 059	77	1 550 087	76
Переробна промисловість	166 720	7	29 146	2
Транспорт, телекомунікації	120 744	5	124 509	6
Професійні послуги	100 560	4	185 570	9
Торівля	40 664	2	91 588	5
Інше	116 208	5	48 567	2
Всього депозитів	2 455 955	100	2 029 467	100

Аналіз коштів клієнтів за процентними ставками, ризиком географічної концентрації, валютним ризиком та ризиком ліквідності поданий у Примітці 28. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 33.

17 Інші фінансові та нефінансові зобов'язання

У тисячах гривень	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Кредиторська заборгованість з придбання активів та послуг	22 101	16 493
Розрахунки з клієнтами	16 684	14 993
Нараховані витрати за послуги	9 151	2 501
Резерви за фінансовими зобов'язаннями	699	601
Кредиторська заборгованість за розрахунками за переказами	147	211
Інші фінансові зобов'язання	3 845	2 896
Всього інших фінансових зобов'язань	52 627	37 695
Забезпечення оплати відпусток	35 007	20 059
Суми до сплати до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	5 424	4 744
Податки до сплати, крім податку на прибуток	2 656	2 602
Інші	4 169	3 156
Всього інших нефінансових зобов'язань	47 256	30 561
Всього інших фінансових та нефінансових зобов'язань	99 883	68 256

Аналіз інших фінансових зобов'язань за процентними ставками, ризиком географічної концентрації, валютним ризиком та ризиком ліквідності поданий у Примітці 28.

18 Інші залучені кошти

На підставі укладеного в листопаді 2017 року договору з УОРЛДБІЗНЕС КЕПІТАЛ, ІНК. (WORLDBUSINESS CAPITAL, INC.) США, Група у грудні 2017 року отримала довгостроковий кредит строком на 10 років у сумі 8 000 тисяч доларів США. Повернення кредиту передбачене 32 рівними платежами кожні три місяця після 24 місяців користування кредитом починаючи з 20 грудня 2019 року. В 2019 році Група повернула 250 тисяч доларів США. Даний кредит отриманий під гарантії КОРПОРАЦІЇ ЗАРУБІЖНИХ ПРИВАТНИХ ІНВЕСТИЦІЙ (OVERSEAS PRIVATE INVESTMENT CORPORATION), США з метою стимулювання кредитування малого та середнього бізнесу в Україні.

У лютому 2019 року Група уклала ще один договір з УОРЛДБІЗНЕС КЕПІТАЛ, ІНК. (WORLDBUSINESS CAPITAL, INC.) США та у березні 2019 року отримав довгостроковий кредит строком на 9 років у сумі 8 000 тисяч доларів США. Основна сума кредиту погашається шляхом здійснення 34 чергових платежів на кожну дату платежу, починаючи з 20 грудня 2019 року. В 2019 році Група повернула 236 тисяч доларів США.

Даний кредит отриманий під гарантії КОРПОРАЦІЇ ЗАРУБІЖНИХ ПРИВАТНИХ ІНВЕСТИЦІЙ (OVERSEAS PRIVATE INVESTMENT CORPORATION) США з метою стимулювання кредитування малого та середнього бізнесу в Україні (при цьому, щонайменше 25% повинно бути направлено на кредитування бізнесу, яким володіють чи управляють жінки).

Проценти за договорами нараховуються на основі 3-місячної ставки LIBOR за доларами США та маржі у розмірі 4,75% та 4,30% відповідно, що станом на 31 грудня 2019 року складало 6,6875% та 6,2375% (станом на 31 грудня 2018 року – 7,5625%). Проценти сплачуються кожні три місяці протягом строку дії договору.

Балансова вартість кредитів станом на 31 грудня 2019 року складала 355 854 тисячі гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 213 479 тисяч гривень).

Інформація щодо забезпечення за іншими залученими коштами, що описані вище, наведена у Примітці 30.

Група повинна дотримуватись певних фінансових показників, які стосуються його інших залучених коштів. Недотримання цих фінансових показників може призвести до негативних наслідків для Групи, серед яких вимога дострокового повернення коштів позичальником на розсуд кредитора.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років Група дотримувалась фінансових показників, які встановлені договорами щодо інших залучених коштів.

Аналіз інших залучених коштів за процентними ставками, ризиком географічної концентрації, валютним ризиком та ризиком ліквідності поданий у Примітці 28.

19 Субординований борг

<i>У тисячах гривень</i>	Валюта	Строк погашення	Номінальна ставка %	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Субординований борг, отриманий від пов'язаної сторони-фізичної особи	Долар США	6 вересня 2024 року	6	49 162	57 814
Субординований борг, отриманий від пов'язаної сторони-фізичної особи	Долар США	30 листопада 2025 року	8	43 293	50 014
Всього субординованого боргу				92 455	107 828

У вересні 2018 року була укладена нова угода на залучення субординованого боргу від пов'язаної сторони-фізичної особи номінованого у доларах США у сумі 2 000 тисячі доларів США строком до вересня 2024 року. За оцінками керівництва Групи, процентна ставка за подібними валютними контрактами на дату визнання складала 5,3%. Збиток від залучення коштів в доларах США був визнаний у складі капіталу у сумі 2 370 тисяч гривень. У 2019 році Група не здійснювала нових залучень коштів на умовах субординованого боргу.

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

20 Узгодження зобов'язань, які виникають у результаті фінансової діяльності

У таблиці нижче подано детальну інформацію про зміни у основних зобов'язаннях Групи, які виникають у результаті фінансової діяльності, включно з грошовими та негрошовими змінами. Зобов'язання, які виникають у результаті фінансової діяльності, стосуються зобов'язань, стосовно яких потоки грошових коштів були, або майбутні потоки грошових коштів будуть, класифіковані у консолідованому звіті про рух грошових коштів Групи як рух грошових коштів від фінансової діяльності за 2019 рік.

	Залишок на початок періоду	Надходження/ (погашення) від руху грошових коштів	Негрошові зміни				Залишок на кінець періоду
			Виплата процентів	Процентні витрати	Курсові різниці	Інші негрошові зміни	
Інші залучені кошти	213 479	202 372	(25 431)	28 964	(55 045)	(8 485)	355 854
Субординований борг	107 828	-	(7 218)	7 433	(15 588)	-	92 455
Зобов'язання з оренди	69 208	(34 136)	(11 484)	11 484	-	38 680	73 752
Всього узгодження зобов'язань, які виникають від фінансової діяльності	390 515	168 236	(44 133)	47 881	(70 633)	30 195	522 061

Нижче подані зобов'язання, які виникають у результаті фінансової діяльності, стосуються зобов'язань, стосовно яких потоки грошових коштів були, або майбутні потоки грошових коштів будуть, класифіковані у консолідованому звіті про рух грошових коштів Групи як рух грошових коштів від фінансової діяльності за 2018 рік.

	Залишок на початок періоду	Надходження/ (погашення) від руху грошових коштів	Негрошові зміни				Залишок на кінець періоду
			Виплата процентів	Процентні витрати	Курсові різниці	Інші негрошові зміни	
Інші залучені кошти	229 737	(13 871)	(16 249)	16 930	(3 068)		213 479
Субординований борг	50 168	56 823	(5 179)	5 859	157		107 828
Всього узгодження зобов'язань, які виникають від фінансової діяльності	279 905	42 952	(21 428)	22 789	(2 911)		321 307

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

21 Акціонерний капітал

<i>У тисячах гривень, крім кількості акцій</i>	Затвер- джений статутний капітал	Неспла- чений статутний капітал	Сплачений капітал	Викуп- лені акції	Кількість випущених акцій	Статутний капітал	Емісійний дохід	Всього акціо- нерного капіталу та емісійного доходу
На 1 січня 2018 року	100 000	(61 037)	38 963	(27 145)	11 817 496	10 756	73 555	84 311
Акції викуплені	-	-	-	-	(541 582)	(542)	(10 594)	(11 136)
Емісійні витрати	-	-	-	-	-	-	(44)	(44)
Коригування суми статутного капіталу	-	-	-	-	-	1 062	(1 062)	-
На 31 грудня 2018 року	100 000	(61 037)	38 963	(27 687)	11 275 914	11 276	61 855	73 131
Акції викуплені	-	-	-	-	(298 432)	(298)	(6 099)	(6 397)
Емісійні витрати	-	-	-	-	-	-	(48)	(48)
На 31 грудня 2019 року	100 000	(61 037)	38 963	(27 985)	10 977 482	10 978	55 708	66 686

Затверджений до випуску статутний капітал поділений на 100 000 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 1 гривня за акцію.

У 2019 та 2018 роках дивіденди не оголошувались та не сплачувались.

22 Процентні доходи та витрати

<i>У тисячах гривень</i>	За 12 місяців 2019 року	За 12 місяців 2018 року
Процентні доходи		
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю:		
Кредити та аванси юридичним особам	957 825	860 008
Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю	153 887	105 030
Кредити та аванси фізичним особам	17 265	8 030
Заборгованість інших банків	15 767	17 816
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:		
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	17 280	2 748
Всього процентних доходів	1 162 024	993 632
Процентні витрати		
Процентні витрати за фінансовими зобов'язаннями, що оцінюються за амортизованою вартістю:		
Поточні/розрахункові рахунки	280 762	190 558
Строкові депозити фізичних осіб	99 235	100 051
Заборгованість перед іншими банками	43 169	63 114
Інші залучені кошти	28 964	16 930
Строкові депозити юридичних осіб	27 471	38 303
Субординований борг	7 433	5 859
Процентні витрати за орендними зобов'язаннями	11 484	-
Всього процентних витрат	498 518	414 815
Чисті процентні доходи	663 506	578 817

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

23 Доходи та витрати за послугами та комісійними

<i>У тисячах гривень</i>	За 12 місяців 2019 року	За 12 місяців 2018 року
Доходи за послугами та комісійними		
- Розрахунково-касове обслуговування	396 893	288 499
- Придбання та продаж іноземної валюти	89 910	75 035
- Гарантії надані	18 801	17 700
- Операції з кредитування	15 893	13 062
- За використання сейфів	8 274	6 194
- Інкасація	6 003	5 176
- Інше	1 602	1 902
Всього доходів за послугами та комісійними	537 376	407 568
Витрати за послугами та комісійними		
- Комісійні за розрахункове обслуговування	186 094	130 832
- Комісійні за прийом платежів	18 105	17 167
- Інше	532	922
Всього витрат за послугами та комісійними	204 731	148 921
Чистий дохід за послугами та комісійними	332 645	258 647

24 Інший операційний дохід

<i>У тисячах гривень</i>	За 12 місяців 2019 року	За 12 місяців 2018 року
Дохід від Мастер Кард за впровадження спільної маркетингової програми	18 225	20 910
Інше	1 267	4 233
Всього іншого операційного доходу	19 492	25 143

25 Витрати, пов'язані з персоналом

За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року сума витрат, пов'язаних з персоналом складала 406 834 тисячі гривень (за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року – 326 737 тисяч гривень).

До складу витрат, пов'язаних з персоналом за 2019 рік включений єдиний соціальний внесок у сумі 49 175 тисяч гривень (за 2018 рік – у сумі 37 068 тисяч гривень).

26 Адміністративні та інші операційні витрати

<i>У тисячах гривень</i>	За 12 місяців 2019 року	За 12 місяців 2018 року
Роялті	99 388	66 205
Витрати на утримання приміщень та обладнання	85 256	64 012
Витрати на зв'язок, пошту та інформаційні системи	55 477	43 028
Внески до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	19 970	19 072
Рекламні та маркетингові послуги	18 184	22 169
Професійні послуги	18 135	15 677
Охоронні послуги	9 360	6 947
Витрати на відрядження	6 976	6 273
Комунальні послуги	6 010	4 994
Інші податки та обов'язкові платежі, крім податку на прибуток	4 186	4 288
Операційна оренда	4 036	57 302
Інше	26 158	20 097
Всього адміністративних та інших операційних витрат	353 136	330 064

До складу роялті включені щомісячні платежі за використання торговельної марки «Власний рахунок» пов'язаній стороні – компанії під контролем основних акціонерів у сумі 95 931 тисяча гривень (за 2018 рік – 62 956 тисяч гривень).

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

27 Податок на прибуток

Компоненти витрат з податку на прибуток

Витрати з податку на прибуток, відображені у складі прибутку або збитку за рік, складаються з таких компонентів:

<i>У тисячах гривень</i>	За 12 місяців 2019 року	За 12 місяців 2018 року	2018 рік
Поточний податок	37 463	37 463	24 614
Відстрочений податок	26	26	(1 171)
Витрати з податку на прибуток за рік	37 489	37 489	23 443

Вивірення податкових витрат та прибутку чи збитку, помноженого на ставку оподаткування

Доходи Групи у 2019 році оподатковувались податком на прибуток за ставкою 18% (у 2018 році – 18%). Вивірення очікуваних та фактичних податкових витрат наведено нижче.

<i>У тисячах гривень</i>	За 12 місяців 2019 року	За 12 місяців 2018 року
Прибуток до оподаткування	219 896	160 056
Теоретична сума оподаткування за встановленою законом ставкою податку	39 581	28 810
Податковий ефект статей, які не вираховуються для цілей оподаткування або не включаються до оподаткованої суми:		
- витрати, що не включаються до валових витрат	183	(317)
- дохід, не визнаний у фінансовому обліку	(19)	-
- податковий ефект перехідних Положень Податкового Кодексу*	-	(2 438)
- інші постійні різниці	(2 256)	(2 612)
Витрати з податку на прибуток за рік	37 489	23 443

* У 2018 році Верховна Рада України прийняла зміни до Податкового Кодексу України. Податковий ефект Перехідних Положень Податкового Кодексу полягає в наступному: позитивна різниця (яка була відображена в 1 кварталі 2018 року через рахунки обліку капіталу банку) між відкоригованим розміром резервів за активами (у тому числі групами активів), розрахованими станом на початок 2018 року відповідно до вимог МСФЗ 9, та розміром резервів, сформованих у зв'язку зі зменшенням корисності активів відповідно до вимог МСБО 39 зменшує фінансовий результат до оподаткування на 13 544 тисяч гривень, податковий ефект склав 2 438 тисяч гривень.

Зміни податкового законодавства в 2019 році не призвели до виникнення додаткових різниць для розрахунку податку на прибуток.

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

27 Податок на прибуток (продовження)

(в) Відстрочені податки, проаналізовані за видами тимчасових різниць

Відмінності між правилами оподаткування в Україні і правилами МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою. Податковий вплив зміни цих тимчасових різниць, показаний нижче, обліковується за ставкою 18% (у 2018 році – 18%).

<i>У тисячах гривень</i>	1 січня 2019 року	Кредитовано/ (віднесено) на прибуток чи збиток	Віднесено безпосе- редньо на капітал	31 грудня 2019 року
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують/(збільшують) суму оподаткування				
Приміщення та обладнання	4 750	(7)	-	4 743
Нараховані витрати	23	(19)	-	4
Інвестиційні цінні папери	-	-	(2 253)	(2 253)
Чистий відстрочений податковий актив/ (зобов'язання)	4 773	(26)	(2 253)	2 494
Визнаний відстрочений податковий актив	4 773	(26)	-	4 747
Визнане відстрочене податкове зобов'язання	-	-	(2 253)	(2 253)
Чистий відстрочений податковий актив/ (зобов'язання)	4 773	(26)	(2 253)	2 494

Податковий ефект змін тимчасових різниць у 2018 році показаний наступним чином:

<i>У тисячах гривень</i>	1 січня 2018 року	Кредитовано/ (віднесено) на прибуток чи збиток	Віднесено безпосе- редньо на капітал	31 грудня 2018 року
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують/(збільшують) суму оподаткування				
Приміщення та обладнання	3 534	1 216	-	4 750
Нараховані витрати	68	(45)	-	23
Інвестиційні цінні папери	(31)	-	31	-
Чистий відстрочений податковий актив/ (зобов'язання)	3 571	1 171	31	4 773
Визнаний відстрочений податковий актив	3 602	1 171	-	4 773
Визнане відстрочене податкове зобов'язання	(31)	-	31	-
Чистий відстрочений податковий актив/ (зобов'язання)	3 571	1 171	31	4 773

28 Управління фінансовими ризиками

Управління ризиками Групи здійснюється стосовно фінансових ризиків, операційного та комплаєнс-ризиків. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик процентної ставки та інший ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувалися.

Група здійснює комплексне управління ризиками та їх оцінку згідно з політикою Групи, яка щороку переглядається та затверджується Правлінням. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

Функції управління ризиками виконує Наглядова рада, Правління, Комітет з управління активами та пасивами («КУАП»), Кредитний комітет (операції з юридичними та фізичними особами та операції на міжбанківському ринку) та Тарифний комітет.

Наглядова рада має максимальні повноваження з управління ризиками та уповноважена статутом Групи затверджувати всі види операцій від імені Групи, включаючи операції, що виходять за межі компетенції Правління та інших органів управління Групи (КУАП, Тарифного та Кредитних комітетів).

Правління несе загальну відповідальність за діяльність Групи, в тому числі у сфері управління ризиками. Свої повноваження із загального управління активами, пасивами та ризиками Правління делегує КУАП, Кредитному та Тарифному комітетам.

КУАП координує роботу всіх структурних підрозділів Групи з метою реалізації стратегій з управління активами і пасивами, оптимізації структури активно-пасивних операцій, повного та ефективного використання залучених кредитних ресурсів Групи, мінімізації ризиків та забезпечення достатнього рівня прибутковості. КУАП здійснює управління валютним ризиком, ризиком процентної ставки, ризиками, пов'язаними з портфелями цінних паперів та кредитів, а також ризиком ліквідності.

Кредитні комітети приймають та затверджують рішення щодо кредитних операцій у межах своїх повноважень, щодо інших питань, пов'язаних з кредитуванням юридичних та фізичних осіб, визначають ліміти за операціями на міжбанківському ринку (валютному та грошовому ринку), приймають рішення щодо формування резервів на покриття можливих втрат за активними операціями Групи.

Якщо сума кредитної операції або загальна сума заборгованості клієнта (групи пов'язаних осіб) перед Групою, з урахуванням усіх позабалансових зобов'язань, виданих Групою щодо цього клієнта (групи пов'язаних осіб), а також операції щодо відступлення/придбання права вимоги за кредитним договором перевищує 10% регулятивного капіталу Групи, рішення щодо проведення операції підлягає затвердженню Правлінням Групи та Наглядовою радою Групи.

Рішення про надання Групою кредиту, позики, гарантії чи поручительства пов'язаним з Групою особам (крім банків) у сумі, що перевищує 1% від регулятивного капіталу Групи (фізичній особі) або 3% від регулятивного капіталу Групи (юридичній особі), приймається Правлінням Групи шляхом таємного голосування більшістю у 2/3 голосів за присутності щонайменше половини членів цього органу без участі зацікавленої особи.

Тарифний комітет Групи діє з метою забезпечення додаткових заходів з управління ризиками та проведення оптимальної тарифної політики щодо банківських продуктів та послуг, які надаються клієнтам Групи. В межах своєї компетенції Тарифний комітет проводить щомісячний аналіз співвідношення собівартості послуг та ринкової конкурентоспроможності діючих тарифів Групи, а також є відповідальним за політику Групи з питань операційних доходів.

Протягом 2019 року змін в політиці управління ризиками не відбулося.

Кредитний ризик. Кредитний ризик являє собою ризик фінансового збитку для Групи в результаті невиконання позичальником чи контрагентом свого зобов'язання. Кредитний ризик виникає, головним чином, у зв'язку з кредитами, наданими авансами та інвестиційними цінними паперами. Для цілей звітності з управління ризиками Група розглядає та консолідує всі елементи кредитного ризику (такі як ризик невиконання своїх зобов'язань окремими позичальниками та контрагентами, а також ризики, властиві певним країнам та галузям).

Група вважає, що максимальний кредитний ризик за фінансовими активами відповідає балансовій вартості фінансових активів.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Система управління кредитним ризиком в Групі забезпечує своєчасне та адекватне виявлення, вимірювання, моніторинг, звітування, контроль і пом'якшення кредитного ризику як на індивідуальній так і на портфельній основі.

Під час надання та супроводження позабалансових зобов'язань з кредитування (зобов'язання по невикористаних кредитах, акредитивах) та гарантій Група використовує такі ж процедури розгляду, затвердження та супроводження, що і для наданих кредитів.

Процес управління кредитним ризиком визначено у наступних внутрішніх документах Групи: Стратегії управління ризиками Групи, Політиці управління кредитним ризиком Групи, а також методиках і регламентах, що визначають порядок оцінки рівня кредитного ризику фінансових інструментів та очікуваних кредитних збитків.

Основними принципами, що застосовуються в процесі управління кредитними ризиками є:

- оцінка фінансового стану контрагента Групи на етапі розгляду питання щодо прийняття рішення з кредитування;
- оцінка фінансового стану позичальника Групи протягом періоду кредитування;
- оцінка умов здійснення кредитної операції, в тому числі забезпечення;
- розрахунок та встановлення лімітів кредитування позичальників/груп пов'язаних контрагентів Групи;
- акредитація незалежних оцінювачів заставленого майна позичальників Групи;
- регулярний моніторинг наявності та стану предметів забезпечення;
- оцінка ризиків кредитного портфелю Групи;
- регулярна управлінська звітність.

Процес управління кредитним ризиком в Групі передбачає наступні етапи:

- ідентифікація ризиків – визначення джерел ризиків;
- оцінка ризиків – визначення та оцінка величини виявлених ризиків;
- контроль над ризиком – встановлення обмежень щодо величини прийнятних ризиків;
- моніторинг ризиків – процес постійного спостереження за джерелами ризику.

Група здійснює управління кредитним ризиком шляхом встановлення лімітів суми ризику, що виникає у зв'язку з одним позичальником або групою позичальників. Ці ліміти визначаються на основі рекомендацій, підготовлених підрозділом з управління ризиками, та затверджуються відповідним Кредитним комітетом у межах системи управління ризиками, пов'язаними з кредитним портфелем. Крім того, управління кредитним ризиком здійснюється шляхом дотримання нормативів НБУ.

Для мінімізації кредитного ризику Група також використовує заставу та інші види забезпечення.

Рішення щодо здійснення активних операцій з великими корпоративними клієнтами здійснюється кредитним комітетом Групи. Приймаючи рішення про надання кредитів, Група оцінює потенційних позичальників на основі їх фінансового стану, кредитної історії, а також рівня ризику, пов'язаного з наданням кредиту конкретному позичальнику.

При оцінці ризиків та прийнятті рішень щодо надання кредиту конкретному позичальнику-юридичній особі або фізичній особі-підприємцю, що отримує кредит на ведення підприємницької діяльності, Група бере до уваги фінансовий стан, кредитоспроможність та платоспроможність позичальника, аналіз ринку, ризику, пов'язані із галуззю, в якій позичальник здійснює свою господарську діяльність та ринкові позиції бізнесу позичальника, а також такі фактори, як якість його менеджменту, географічне місцезнаходження, рівень концентрації постачальників/клієнтів, боргове навантаження, ліквідність та достатність запропонованої застави з точки зору кредитного ризику.

Оцінка концентрації кредитних ризиків здійснюється за портфелем активних операцій в цілому, а також в розрізі його окремих складових. Правлінням Групи затверджено обмеження (ліміти) щодо проведення активних операцій по галузях економіки, ряду кредитних продуктів. Станом на 31 грудня 2019 року всі кредитні операції здійснено у межах встановлених лімітів.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Оцінка очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами. Оцінка кредитного ризику для цілей управління ризиками є комплексною і вимагає використання певної моделі, оскільки експозиція кредитного ризику змінюється залежно від змін ринкових умов, очікуваних грошових потоків і часу. Група оцінює кредитний ризик, використовуючи ймовірність дефолту (PD), експозицію під ризиком (EAD) та збиток від дефолту (LGD). Згідно вимог МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» Група формує резерви на покриття очікуваних кредитних збитків.

Модель оцінки очікуваних кредитних збитків застосовується до наступних фінансових інструментів, що не оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

- грошові кошти та їх еквіваленти;
- залишки на рахунках у НБУ;
- заборгованість інших банків;
- кредити та аванси клієнтам;
- інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід;
- інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю;
- інші фінансові активи;
- зобов'язання з надання позик і зобов'язання за договорами фінансової гарантії.

Загальна модель знецінення включає два підходи, на підставі яких здійснюється оцінка очікуваних кредитних збитків:

- очікувані кредитні збитки за весь строк дії фінансового інструмента (це очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок суттєвого підвищення кредитного ризику за фінансовим інструментом або при настанні можливих подій дефолту протягом усього очікуваного строку дії фінансового інструмента);
- очікувані кредитні збитки протягом 12 місяців (визначаються як частина очікуваних кредитних збитків за весь строк дії фінансового інструменту відповідно до подій дефолту, можливих протягом 12 місяців після звітної дати).

МСФЗ 9 передбачає «Три-етапну» (3-Stages) модель знецінення, яка базується на зміні кредитної якості кредитів з моменту первісної оцінки, як зазначено нижче:

- Етап (стадія) 1 охоплює фінансові активи, за якими не відбулося суттєвого збільшення кредитного ризику після первісного визнання та події дефолту, або фінансові активи із низьким рівнем кредитного ризику на звітну дату. Для таких активів визнаються очікувані кредитні збитки протягом 12 місяців.
- Етап (стадія) 2 охоплює фінансові активи, за якими відбулося суттєве збільшення кредитного ризику після первісного визнання та не настала подія дефолту. Для таких активів визнаються очікувані кредитні збитки на весь строк їх дії.
- Етап (стадія) 3 охоплює фінансові активи, за якими настала подія дефолту на звітну дату. Для таких активів визнаються очікувані кредитні збитки за весь строк їх дії, а визнання процентних доходів здійснюється за чистою балансовою вартістю (за вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків). Ці активи вважаються кредитно-знеціненими.

«Три-етапна» модель не застосовується щодо придбаних або створених знецінених фінансових активів (далі – «РОСІ-активи»). Придбані або створені знецінені фінансові активи – це ті фінансові активи, що є кредитно-знеціненими на дату первісного визнання. Розрахунок очікуваних кредитних збитків для РОСІ-активів відбувається на індивідуальній основі. Придбані або створені РОСІ-активи первісно визнаються за справедливою вартістю. Очікувані кредитні збитки за весь строк дії таких фінансових активів включаються до очікуваних потоків грошових коштів під час розрахунку ефективної процентної ставки на момент первісного визнання. Ефективна процентна ставка для визнання процентів протягом всього строку дії активу – це ефективна процентна ставка, скоригована на кредитний ризик.

Оцінка очікуваних збитків за цінними паперами (в т.ч. облігації внутрішньої державної позики) здійснюється в межах загальної моделі знецінення з врахуванням параметрів кредитного ризику.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Під час оцінки того, чи відбулося суттєве збільшення кредитного ризику після первісного визнання, Група враховує як кількісні, так і якісні показники. Якісні показники визначаються окремо в залежності від типу фінансових активів (корпоративні, роздрібні, міжбанківські кредити, цінні папери, консолідована фінансова дебіторська заборгованість). Один із кількісних критеріїв виконує функцію індикатора «backstop» (кількість днів прострочення). Група використовує спростовне припущення, що кредитний ризик за фінансовим активом суттєво збільшився після первісного визнання, якщо термін прострочки передбачених договором платежів (контрактних платежів) перевищує 30 днів.

Група визначає наявність суттєвого збільшення кредитного ризику в розрізі окремого кредитного договору/траншу. При цьому Група використовує індикатори (ознаки) як відносно клієнта в цілому так і відносно його активів окремо. В якості індикаторів (ознак) суттєвого збільшення кредитного ризику Група застосовує зміну показників на звітну дату за певним кредитним договором/траншем, у порівнянні з датою первісного визнання. Група застосовує наступні індикатори (ознаки) при визначенні наявності суттєвого збільшення кредитного ризику та віднесення фінансового інструменту до Стадії 2:

- для контрагентів-банків:
 - прострочена заборгованість терміном більше 30 днів;
 - зниження зовнішнього рейтингу;
 - наявність фактів невиконання нормативів НБУ (не застосовується за умови наявності дозволів НБУ чи узгодженого з НБУ плану усунення порушень);
- для контрагентів-фізичних осіб:
 - прострочена заборгованість терміном більше 30 днів;
 - затримки у поверненні кредиту (процентів) / несанкціонований овердрафт протягом останніх 6 місяців;
 - блокування поточних рахунків;
- для контрагентів- юридичних осіб:
 - прострочена заборгованість терміном більше 30 днів;
 - значне зростання відношення суми боргу до показника EBITDA;
 - наявна інформація щодо судових позовів третіх сторін проти клієнта, керівництва, чи майна;
 - блокування поточних рахунків;
 - порушення суттєвих умов кредитних договорів (ковенант);
 - негативний капітал 3 роки поспіль;
 - негативна кредитна історія.
 - погіршення класу на 3 і більше позиції з переходом у клас більше 5;
 - суттєве зменшення щомісячних об'ємів оборотів на поточних рахунках;
 - експертне судження;
- для контрагентів-емітентів цінних паперів:
 - прострочена заборгованість за виплатами терміном більше 30 днів;
 - зниження зовнішнього рейтингу.

Група використовує одну ознаку або певну їх комбінацію у поєднанні з власним професійним судженням при визначенні наявності суттєвого збільшення кредитного ризику в залежності від наявної інформації, особливостей позичальників, їх активів тощо.

Група визначає наступні події та ознаки, що можуть свідчити про дефолт фінансового активу або групи фінансових активів (віднесення фінансового інструменту до Стадії 3):

- Значні фінансові труднощі емітента або боржника.
- Порушення умов договору, таке як невиконання зобов'язань чи прострочення сплати платежів по основній сумі або відсоткам понад 90 днів. Слід зазначити що окремі випадки прострочення боргу не є свідченням зменшення корисності. Рішення чи має фінансовий актив ознаки знецінення приймається з урахуванням додаткової інформації.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

- Негативна реструктуризація, тобто надання пільг позичальникові по економічним або юридичним причинам, що пов'язані з фінансовими труднощами позичальника, та які в іншому випадку Група не надала б. Ці пільги можуть бути виражені у вигляді будь якого полегшення умов кредитування, наприклад, продовження терміну кредиту, відстрочки кредитних платежів, капіталізації відсотків, зменшення початкової процентної ставки до рівня нижче ринкового, прийняття забезпечення або інших активів в якості часткової оплати кредиту.
- Втрата позичальником активного ринку.
- Не настання передумов для реалізації проекту, що кредитується.
- Зменшення вартості забезпечення у випадках, коли погашення кредиту безпосередньо залежить від вартості забезпечення.
- Висока ймовірність оголошення банкрутства або фінансової реорганізації позичальника.
- Спостережні дані щодо зменшення потоків від групи (негативні зміни у стані платежів позичальників у групі або вплив економічних умов на невиконання зобов'язань).
- Списання за рахунок резерву одного або декількох активів контрагента.

Група використовує індивідуальну та колективну оцінку. Інформація збирається та аналізується індивідуально за окремим фінансовим інструментом у разі, якщо він є суттєвим. У разі, якщо застосування індивідуальної оцінки є недоцільним, Група застосовує колективну оцінку за групою чи підгрупою фінансових інструментів. Група здійснює сегментацію на базі спільних характеристик ризику.

В якості вхідної інформації для розрахунку очікуваних кредитних збитків Група використовує внутрішню історичну інформацію щодо дефолтів, отриманого відшкодування у разі дефолту, очікування щодо строку життя фінансових інструментів, строків реалізації застави та інші.

Розрахунок резерву під очікувані кредитні збитки для кредитів та авансів клієнтам, які оцінюються на індивідуальній основі.

Група оцінює на індивідуальній основі кредити клієнта, за якими на звітну дату виявлено ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику, та які за загальною сумою балансової вартості вважаються суттєвими. Кредити юридичним особам, за якими зафіксовано ознаки дефолту (віднесені до Стадії 3) в обов'язковому порядку оцінюються на індивідуальній основі. Решту активів Група може оцінювати, як на індивідуальній основі, базуючись на власному судженні, так і на колективній основі, об'єднуючи в групи кредитів зі схожими параметрами кредитного ризику. Оцінювання очікуваних кредитних збитків за кожним кредитом, що оцінюється на індивідуальній основі, проводиться на основі дисконтованих грошових потоків за декількома сценаріями, які зважені на ймовірність кожного зі сценаріїв. Група розглядає декілька сценаріїв повернення коштів позичальником за кожним окремим фінансовим активом та бере до розрахунку кожен із них навіть, якщо ймовірність погашення за даним сценарієм дуже мала. Група враховує наступні стандартні сценарії погашення кредитної заборгованості:

- самостійне погашення кредитної заборгованості згідно поточного графіку;
- самостійне погашення кредитної заборгованості за рахунок реструктуризації боргу;
- продаж кредитної заборгованості позичальника;
- погашення кредитної заборгованості позичальника за рахунок реалізації забезпечення для даного кредиту;
- списання кредитної заборгованості позичальника шляхом формування резервів у повному обсязі даної заборгованості.

Крім вищезазначених сценаріїв Група може враховувати кастомізовані сценарії.

Під час здійснення аналізу майбутніх потоків грошових коштів приймається до уваги вся доступна Групі на момент розрахунку резерву інформація, яка повинна ґрунтуватися на розумних припущеннях і прогнозах, які належним чином задокументовані (обґрунтування передбачуваного потоку грошових коштів, наявність чинників, які впливають на прогноз, припущення Групи, можливі сценарії). Група встановлює ймовірність реалізації кожного сценарію за фінансовими інструментами, що оцінюються на індивідуальній основі, з врахуванням доступної інформації щодо позичальника, поточних та прогнозних макроекономічних умов, а також з урахуванням досвіду Групи, базуючись на професійних судженнях та обґрунтованих припущеннях. Група використовує всю наявну та доступну інформацію отриману без надмірних зусиль, яка може впливати на ймовірність настання одного або кількох сценаріїв.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Імовірності сценаріїв визначаються із застосуванням експертного судження управлінського персоналу Групи або статистично, за наявності достатнього історичного ряду даних.

Оцінка резервів для безвідкличних позабалансових зобов'язань та гарантій на індивідуальній основі здійснюється за тими ж принципами, що і за балансовими фінансовими інструментами. Вагомою відмінністю є тільки застосування конвертаційного коефіцієнту (CCF) при визначенні валової балансової вартості під ризиком.

Розрахунок резерву під очікувані кредитні збитки для кредитів та авансів клієнтам, які оцінюються на колективній основі

Фінансові інструменти, які на звітну дату не оцінюються на індивідуальній основі, Група об'єднує в групи фінансових активів з подібними характеристиками кредитного ризику (ґрунтуючись, наприклад, на типі позичальника, терміні прострочення, валюті активу, внутрішньої класифікації кредитів, в якій може братися до уваги строк кредиту, галузь, цільове використання, географічне розташування позичальника, вид забезпечення та інші чинники) та оцінює очікувані кредитні збитки на колективній (портфельній) основі. Основними вхідними даними, які використовуються для оцінки очікуваних кредитних збитків, є наступні:

- ймовірність дефолту (PD);
- рівень збитку у випадку дефолту (LGD); та
- експозиція під ризиком (EAD).

Ймовірність дефолту (PD) є оцінкою ймовірності настання дефолту протягом визначеного часового горизонту. Вона оцінюється на певний момент часу. Розрахунок базується на статистичних моделях (функція Вейбула або побудова матриць міграції простроченої заборгованості). Ці статистичні моделі базуються на ринкових даних (коли вони доступні), а також внутрішніх даних, які включають як кількісні, так і якісні фактори. Оцінка базується на історичних даних та поточних умовах, скоригованих з урахуванням оцінок майбутніх умов, які впливатимуть на ймовірність дефолту (Група коригує визначене значення ймовірності дефолту відповідно до прогнозного макроекономічного сценарію).

Рівень збитку у випадку дефолту (LGD) є оцінкою збитків, які виникають у результаті дефолту. Вони базуються на різниці між належними грошовими потоками за договорами і потоками, які Група передбачає отримати, з урахуванням потоків грошових коштів від будь-якого забезпечення. Моделі рівня збитку у випадку дефолту для забезпечених активів беруть до уваги: покриття забезпеченням, дисконти з продажів, час реалізації забезпечення, вартість реалізації забезпечення, історичні дані щодо рівня та часу відшкодування. Моделі рівня збитку у випадку дефолту для незабезпечених активів беруть до уваги історичні дані щодо часу відшкодування та рівень отримання відшкодування після виходу в дефолт.

Експозиція під ризиком (EAD) є оцінкою заборгованості за активом на майбутню дату дефолту, з урахуванням очікуваних змін в заборгованості за активом після звітної дати, включно з виплатами основної суми та процентів, а також очікуваних скорочень кредитних зобов'язань. Підхід Групи до моделювання EAD відображає очікувані зміни у непогашеному залишку протягом усього строку дії кредиту, які дозволені згідно з поточними умовами за договором, таких як погашення згідно графіку за договором, зміни у реалізації невикористаних зобов'язань, а також вжиті дії з пом'якшення кредитного ризику до настання дефолту.

Врахування прогнозної інформації щодо макроекономічних показників.

Розрахунок очікуваних кредитних збитків здійснюється з врахуванням очікувань щодо зміни ряду макроекономічних показників. Відбір показників та їх врахування в моделях здійснено з урахуванням результатів аналізу історичної інформації щодо впливу їх змін на рівень кредитного ризику для окремих портфелів за сегментом клієнта та типом продукту.

Прогноз макроекономічних показників розроблений Групою на горизонті прогнозування у три роки з використанням трьох сценаріїв: базового, оптимістичного та песимістичного. При моделюванні прогнозу Групою використано як математичні методи і припущення, так і опубліковані дані щодо майбутніх значень макроекономічних факторів, складені Національним банком України, Міністерством економічного розвитку та торгівлі і Міністерством фінансів України, міжнародними фінансовими інституціями.

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

У таблицях нижче проаналізовано інформацію про суттєві зміни валової балансової вартості кредитів та авансів клієнтам протягом періоду, а також рух резерву під очікувані кредитні збитки протягом 2019 та 2018 років. Рух очікуваних кредитних збитків за заборгованістю інших банків, інвестиційними цінними паперами, що оцінюються за амортизованою вартістю, інвестиційними цінними паперами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, іншими фінансовими активами, гарантіями та іншими зобов'язаннями з надання кредитів є несуттєвими для цілей цієї консолідованої фінансової звітності.

Кредити та аванси клієнтам, які обліковуються за амортизованою вартістю – зміна валової балансової вартості в розрізі Стадій:

<i>У тисячах гривень</i>	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені первісно знецінені кредити
1 січня 2019 року	5 211 230	1 182 281	347 341	97 848
Нові кредити, надані клієнтам, або кредити, які були придбані	4 717 492	-	-	-
Перехід на Стадію 1	326 687	(326 687)	-	-
Перехід на Стадію 2	(1 030 648)	1 030 648	-	-
Перехід на Стадію 3	-	(30 415)	30 415	-
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(3 183 249)	(508 688)	(130 241)	(28 919)
Списано та продано протягом звітного періоду	-	-	(9 403)	-
Зміни через модифікацію, яка не призвела до припинення визнання протягом звітного періоду	(12 263)	(2 056)	(13 901)	-
Вплив інших змін (в т.ч. вплив зміни валютних курсів та часткового погашення)	(566 996)	(253 761)	(13 756)	(53 765)
31 грудня 2019 року	5 462 253	1 091 322	210 455	15 164

<i>У тисячах гривень</i>	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені первісно знецінені кредити
1 січня 2018 року	4 848 325	281 874	665 880	19 706
Нові кредити, надані клієнтам, або кредити, які були придбані	4 460 430	-	-	80 622
Перехід на Стадію 1	14 171	(14 171)	-	-
Перехід на Стадію 2	(1 053 229)	1 314 996	(261 767)	-
Перехід на Стадію 3	(34 721)	(24 642)	59 363	-
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(2 779 908)	(229 509)	(78 628)	(702)
Списано протягом звітного періоду	-	-	(34 721)	(940)
Зміни через модифікацію, яка не призвела до припинення визнання протягом звітного періоду	(17 061)	(7 196)	(3 813)	-
Вплив інших змін (в т.ч. вплив зміни валютних курсів та часткового погашення)	(226 777)	(139 071)	1 027	(838)
31 грудня 2018 року	5 211 230	1 182 281	347 341	97 848

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Кредити та аванси клієнтам, які обліковуються за амортизованою вартістю – зміна резерву під очікувані кредитні збитки в розрізі Стадій:

<i>У тисячах гривень</i>	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені первісно знецінені кредити
1 січня 2019 року	17 767	72 484	168 608	4 747
Нові кредити, надані клієнтам, або кредити, які були придбані	32 654	-	-	-
Перехід на Стадію 1	4 746	(4 746)	-	-
Перехід на Стадію 2	(29 299)	29 299	-	-
Перехід на Стадію 3	-	(2 735)	2 735	-
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(8 899)	(6 312)	(83 017)	366
Списано та продано протягом звітного періоду	-	-	(9 403)	-
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	(3 647)	13 614	60 486	14
Вплив інших змін (в т.ч. вплив зміни валютних курсів та часткового погашення)	(6 381)	(10 031)	2 549	(1 536)
31 грудня 2019 року	6 941	91 573	141 958	3 591

<i>У тисячах гривень</i>	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені первісно знецінені кредити
1 січня 2018 року	14 755	13 574	217 485	14 733
Нові кредити, надані клієнтам, або кредити, які були придбані	19 143	-	-	(4 339)
Перехід на Стадію 1	618	(618)	-	-
Перехід на Стадію 2	(7 084)	64 565	(57 481)	-
Перехід на Стадію 3	-	(581)	581	-
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(6 604)	(10 808)	(7 060)	879
Списано протягом звітного періоду	-	-	(34 722)	(940)
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	(1 510)	(1 601)	(1 140)	-
Вплив інших змін (в т.ч. вплив зміни валютних курсів та часткового погашення)	(1 551)	7 953	50 945	(5 586)
31 грудня 2018 року	17 767	72 484	168 608	4 747

Для цілей розкриття інформації про зміни валової балансової вартості кредитів та авансів клієнтам протягом періоду, а також руху резерву під очікувані кредитні збитки протягом 2019 та 2018 років, усі зміни валової балансової вартості та резерву за кредитами, що були визнані протягом звітного періоду представлені у рядку «Нові кредити, надані клієнтам, або кредити, які були придбані» не залежно від причини зазначених змін.

Станом на 31 грудня 2019 року року недисконтована сума первісного знецінення за створеними первісно знеціненими кредитами, визнана при їх первісному визнанні, що не включена до складу резервів, становила 204 тисячі гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 24 442 тисячі гривень).

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Інші фінансові активи – зміна валової балансової вартості та резерву під очікувані кредитні збитки в розрізі Стадій

Зміни кредитного ризику для фінансового активу у вигляді розміщеного Групою гарантійного покриття в міжнародних платіжних системах Віза та Мастер Кард протягом звітного року не відбулося, валова балансова вартість станом на 31 грудня 2019 року складала 181 702 тисячі гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 190 030 тисяч гривень). Даний актив знаходиться на Стадії 1 (очікувані кредитні збитки розраховуються на 12 місяців).

Резерв під очікувані кредитні збитки для фінансового активу у вигляді розміщеного Групою гарантійного покриття в міжнародних платіжних системах Віза та Мастер Кард протягом звітного року суттєво не змінився. Станом на 31 грудня 2019 сума резерву складала 70 тисяч гривень та оцінюється відповідно до Стадії 1 (станом на 31 грудня 2018 року – 90 тисяч гривень та оцінюється відповідно до Стадії 1) .

Група не розкриває вплив модифікації за фінансовими активами, які обліковуються за амортизованою вартістю або справедливою вартістю через інший сукупний дохід у вигляді окремої таблиці, оскільки модифікації фінансових активів, що відбулись протягом 2019 та 2018 років не призвели до переведення модифікованих фінансових активів, очікувані кредитні збитки за якими розраховувались до кінця строку дії, до категорії фінансових активів, очікувані кредитні збитки за якими розраховуються на 12 місяців.

Ризик концентрації. Ризик концентрації визначається Групою як ризик можливих втрат внаслідок концентрації ризику на конкретних інструментах, окремих операціях та галузях економіки.

Аналіз концентрації активів і зобов'язань по валютам, строкам погашення та за географічною ознакою наданий у відповідних розділах політики управління ризиками.

Ринковий ризик. Група наражається на ринкові ризики, що виникають у зв'язку з відкритими позиціями (а) валют, (б) процентних ставок та (в) інструментів капіталу, які великою мірою залежать від загальних та конкретних ринкових змін. Керівництво встановлює ліміти сум ризику, що може бути прийнятий Групою, та щоденно контролює їх дотримання. Проте застосування такого підходу не запобігає виникненню збитків за межами цих лімітів у випадку більш суттєвих ринкових змін. Загальна відповідальність за управління ринковим ризиком покладена на КУАП.

Валютний ризик. Керівництво визначає ліміти ризиків по валютах та загальний прийнятний рівень ризику за позиціями «овернайт» та протягом дня (контроль здійснюється щоденно). Керівництво контролює валютні позиції Групи відповідно до положень НБУ та внутрішньої політики Групи.

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію валютного ризику Групи станом на 31 грудня 2019 року.

У тисячах гривень	31 грудня 2019 року			Чиста балансова позиція
	Монетарні фінансові активи	Монетарні фінансові зобов'язання	Деривативи	
Гривні	6 143 538	5 369 722	-	773 816
Долари США	3 415 718	3 676 807	259 346	(1 743)
Євро	877 278	643 941	(259 346)	(26 009)
Інші	21 866	10 989	-	10 877
Всього	10 458 400	9 701 459	-	756 941

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію валютного ризику Групи станом на 31 грудня 2018 року.

У тисячах гривень	31 грудня 2018 року			Чиста балансова позиція
	Монетарні фінансові активи	Монетарні фінансові зобов'язання	Деривативи	
Гривні	4 745 502	4 068 589	-	676 913
Долари США	3 671 690	3 579 223	(74 128)	18 339
Євро	818 154	901 818	74 128	(9 536)
Інші	9 395	7 265	-	2 130
Всього	9 244 741	8 556 895	-	687 846

Наведений вище аналіз включає лише монетарні фінансові активи та зобов'язання.

Нижче в таблиці показано зміну прибутку чи збитку до податку на прибуток та капіталу внаслідок обґрунтовано можливих змін курсів обміну валют на кінець звітного періоду по відношенню до функціональної валюти Групи при незмінності всіх інших змінних характеристик:

У тисячах гривень	31 грудня 2019 року		31 грудня 2018 року	
	Вплив на прибуток чи збиток	Вплив на капітал	Вплив на прибуток чи збиток	Вплив на капітал
Зміцнення долара США на 15% (у 2018 році – зміцнення на 10%)	(261)	(214)	1 834	1 834
Послаблення долара США на 5% (у 2018 році – послаблення на 5%)	87	71	(917)	(917)
Зміцнення євро на 15% (у 2018 році – зміцнення на 10%)	(3 901)	(3 199)	(954)	(954)
Послаблення євро на 5% (у 2018 році – послаблення на 5%)	1 300	1 066	477	477
Зміцнення інших валют на 10% (у 2018 році – зміцнення на 10%)	1 088	892	213	213
Послаблення інших валют на 5% (у 2018 році – послаблення на 5%)	(544)	(446)	(107)	(107)

Від'ємна сума у наведеній вище таблиці відображає потенційне зменшення у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід або у консолідованому звіті про зміни у власному капіталі, тоді як додатна сума відображає потенційне збільшення. Ризик був розрахований лише для грошових залишків у валютах, інших ніж функціональна валюта Групи.

Показаний вище вплив курсів валют на прибуток та капітал пов'язаний лише з переоцінкою відкритої валютної позиції та не враховує потенційне зниження кредитної якості активів внаслідок девальвації гривні.

Ризик процентної ставки. Група наражається на ризик у зв'язку із впливом коливань домінуючих рівнів ринкової процентної ставки на його фінансовий стан та грошові потоки. Процентна маржа може збільшуватися в результаті таких змін, але може також зменшуватися або приносити збитки в разі несподіваних змін. Керівництво встановлює ліміти щодо прийнятного рівня невідповідності процентних ставок та здійснює щоденний контроль за дотриманням встановлених лімітів. На практиці керівництво переглядає процентні ставки за активами та зобов'язаннями з урахуванням поточних ринкових умов на основі взаємної домовленості, яка оформлюється додатком до первісного договору, в якому встановлюються нові процентні ставки.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

КУАП та Кредитні комітети відповідають за управління ризиком процентної ставки, включаючи мінімальні дозволені процентні ставки за кредитами та максимальні процентні ставки за позиковими коштами, у розрізі банківських продуктів, груп клієнтів та контрагентів. Кредитні комітети несуть відповідальність за забезпечення дотримання інструкцій КУАП. Водночас, підрозділи корпоративного бізнесу та індивідуального бізнесу надають КУАП рекомендації зі зміни деяких процентних ставок з урахуванням ринкових умов або виходячи із внутрішніх інтересів Групи. Управління ризиком процентної ставки здійснюється на основі геп-аналізу, в ході якого визначається та аналізується різниця або невідповідність між процентними ставками за активами та зобов'язаннями, чутливими до зміни процентної ставки.

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію ризику процентних ставок Групи. До таблиці включено фінансові активи (крім грошових коштів та залишків на рахунках в НБУ) та зобов'язання Групи за балансовими сумами, об'єднані в категорії за строками перегляду процентної ставки відповідно до контракту або строками погашення, залежно від того, що буде раніше:

У тисячах гривень	До запитання та до		3-12 місяців	Понад 1 рік	Всього
	1 місяця	1-3 місяці			
31 грудня 2019 року					
Всього фінансових активів	2 744 551	1 646 803	3 085 005	1 681 302	9 157 661
Всього фінансових зобов'язань	(7 282 132)	(804 268)	(1 328 188)	(286 871)	(9 701 459)
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 грудня 2019 року	(4 537 581)	842 535	1 756 817	1 394 431	(543 798)
31 грудня 2018 року					
Всього фінансових активів	2 013 459	1 438 471	3 350 655	1 348 945	8 151 530
Всього фінансових зобов'язань	(6 112 414)	(951 022)	(1 208 917)	(284 542)	(8 556 895)
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 грудня 2018 року	(4 098 955)	487 449	2 141 738	1 064 403	(405 365)

Станом на кінець 2019 року Група має фінансове зобов'язання з плаваючою процентною ставкою у вигляді інших залучених коштів у сумі 355 854 тисячі гривень (станом на кінець 2018 року: 213 479 тисяч гривень). Примітка 17.

Станом на 31 грудня 2019 року, якщо процентні ставки на цю дату були б на 100 базисних пунктів нижче при інших незмінних умов, прибуток за 2019 рік склав би на 3 559 тисяч гривень (за 2018 рік: 2 135 тисяч гривень) більше в основному за рахунок більш низьких процентних витрат за зобов'язаннями зі змінною процентною ставкою. Якщо процентні ставки були б на 100 базисних пунктів вище при інших незмінних умов, прибуток за 2019 рік склав би на 3 559 тисяч гривень (за 2018 рік: 2 135 тисяч гривень) менше, в основному за рахунок більш високих процентних витрат за зобов'язаннями зі змінною процентною ставкою.

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Група здійснює моніторинг номінальних процентних ставок по фінансовим інструментам. Далі у таблиці показані середньозважені номінальні процентні ставки на основі звітів, які аналізує ключовий управлінський персонал Групи. Позначка «-» у таблиці означає, що Група не мала відповідних активів або зобов'язань у відповідній валюті станом на звітну дату:

	2019 рік				2018 рік			
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти
Активи								
Заборгованість інших банків:								
Кореспондентські рахунки в інших банках	0,0%	0,7%	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%	0,0%	0,0%
Строкові розміщення коштів в інших банках	0,0%	2,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,8%	0,0%	0,0%
Кредити та аванси клієнтам:								
Кредити юридичним особам	18,7%	7,9%	6,8%	-	18,7%	8,8%	6,8%	-
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	15,5%	4,6%	-	-	9,5%	-	-	-
Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю	13,2%	-	-	-	18,0%	7,0%	-	-
Зобов'язання								
Заборгованість перед іншими банками:								
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків	0,0%	3,1%	4,9%	0,0%	0,0%	1,9%	4,2%	0,0%
Строкові кредити, що отримані	-	6,2%	4,0%	-	-	5,0%	3,5%	-
Поточні рахунки	6,3%	1,1%	0,4%	0,0%	7,8%	0,6%	0,3%	0,0%
Депозити	12,2%	4,7%	3,0%	-	9,6%	4,8%	3,8%	-
Зобов'язання з оренди	18,8%	8,9%	10,8%	-	-	-	-	-
Інші залучені кошти	-	6,5%	-	-	-	7,6%	-	-
Субординований борг	-	7,0%	-	-	-	7,0%	-	-

Концентрація географічного ризику. Далі поданий аналіз географічної концентрації фінансових активів та зобов'язань Групи станом на 31 грудня 2019 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Україна	Країни ОЕСР	Інші країни	Всього
Фінансові активи				
Грошові кошти	893 505	-	-	893 505
Залишки на рахунках у Національному банку України	407 234	-	-	407 234
Заборгованість інших банків	202 370	617 137	59	819 566
Кредити та аванси клієнтам	6 535 089	42	-	6 535 131
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	421 012	-	-	421 012
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	1 191 563	-	-	1 191 563
Інші фінансові активи	7 083	183 270	36	190 389
Всього фінансових активів	9 657 856	800 449	95	10 458 400
Фінансові зобов'язання				
Заборгованість перед іншими банками	7 993	-	208 428	216 421
Поточні рахунки	6 420 470	32 863	1 062	6 454 395
Депозити	2 324 090	131 414	451	2 455 955
Зобов'язання з оренди	73 752	-	-	73 752
Інші залучені кошти	-	355 854	-	355 854
Інші фінансові зобов'язання	43 404	9 130	93	52 627
Субординований борг	92 455	-	-	92 455
Всього фінансових зобов'язань	8 962 164	529 261	210 034	9 701 459
Чиста позиція за фінансовими інструментами	695 692	271 188	(209 939)	756 941

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Фінансові активи, зобов'язання та зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, були класифіковані виходячи з країни, в якій знаходиться контрагент. Грошові кошти в касі були класифіковані відповідно до країни їх фізичного знаходження. Активи і зобов'язання з країнами ОЕСР переважно включають залишки з контрагентами в США, Німеччині, Великій Британії та Австрії. Активи і зобов'язання з іншими країнами переважно включають залишки з контрагентами в Чорногорії.

Географічний аналіз фінансових активів та зобов'язань Групи станом на 31 грудня 2018 року наведено нижче:

<i>У тисячах гривень</i>	Україна	Країни ОЕСР	Інші країни	Всього
Фінансові активи				
Грошові кошти	687 255	-	-	687 255
Залишки на рахунках у Національному банку України	405 956	-	-	405 956
Заборгованість інших банків	10 828	559 940	827	571 595
Кредити та аванси клієнтам	6 575 094	-	-	6 575 094
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	98	-	-	98
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	808 759	-	-	808 759
Інші фінансові активи	15 976	180 008	-	195 984
Всього фінансових активів	8 503 966	739 948	827	9 244 741
Фінансові зобов'язання				
Заборгованість перед іншими банками	26 999	-	1 028 895	1 055 894
Поточні рахунки	4 988 621	116 314	7 597	5 112 532
Депозити	1 910 682	118 742	43	2 029 467
Інші залучені кошти	-	213 479	-	213 479
Інші фінансові зобов'язання	37 695	-	-	37 695
Субординований борг	107 828	-	-	107 828
Всього фінансових зобов'язань	7 071 825	448 535	1 036 535	8 556 895
Чиста позиція за фінансовими інструментами	1 432 141	291 413	(1 035 708)	687 846

Ризик ліквідності. Ризик ліквідності – це ризик того, що Група зіткнеться з труднощами при виконанні вимог, пов'язаних з фінансовими зобов'язаннями. Група щодня наражається на ризик у зв'язку з вимогами щодо використання його вільних грошових коштів за депозитами «овернайт», поточними рахунками, депозитами, строк погашення яких настає у найближчому майбутньому, та надання кредитів. Група не тримає грошові ресурси, достатні для покриття всіх цих потреб, оскільки досвід показує, що мінімальний рівень реінвестування коштів, строк погашення яких настає, можна передбачити з високою ймовірністю. Ризиком ліквідності управляє Комітет з управління активами та пасивами Групи.

Група прагне підтримувати стабільну базу фінансування, яка складається переважно з депозитів юридичних та фізичних осіб. Група інвестує кошти у диверсифіковані портфелі ліквідних активів, щоб мати змогу оперативної та безперешкодно виконати непередбачені вимоги щодо ліквідності у ході нормального ведення бізнесу або у непередбачених ситуаціях для того, щоб уникнути неприпустимих збитків або ризику діловій репутації Групи.

Казначейство отримує інформацію про показники ліквідності фінансових активів та зобов'язань і прогнози грошових потоків від інших підрозділів Групи. Казначейство забезпечує наявність адекватного портфеля короткострокових ліквідних активів для підтримання достатнього рівня ліквідності в цілому по Групі.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Група має доступ до диверсифікованої бази фінансування та залучає кошти, використовуючи широкий діапазон інструментів, у тому числі депозити та внески акціонерів в капітал, що підвищує рівень гнучкості фінансування, обмежує залежність від одного джерела фінансування та знижує вартість фінансування в цілому. Керівництво прагне підтримувати рівновагу між безперервністю та гнучкістю фінансування завдяки використанню зобов'язань з діапазоном строків погашення. Депозити клієнтів та банків, як правило, є короткостроковими, та їх більша частина погашається на вимогу. Короткостроковий характер цих депозитів підвищує ризик ліквідності Групи, тому Група управляє цим ризиком, активно застосовуючи конкурентоспроможні тарифи та систематично проводячи моніторинг ринкових тенденцій.

Управління ліквідністю Групи вимагає проведення аналізу рівня ліквідних активів, необхідного для врегулювання зобов'язань при настанні строку їх погашення, забезпечення доступу до різних джерел фінансування, наявності планів у випадку виникнення проблем з фінансуванням та здійснення контролю за відповідністю показників ліквідності нормативним вимогам. Група щоденно розраховує нормативи ліквідності відповідно до вимог Національного банку України.

Казначейство контролює щоденну позицію ліквідності та регулярно проводить стрес-тестування ліквідності за різних сценаріїв, що охоплюють стандартні та більш несприятливі ринкові умови.

У наведеній далі таблиці показаний розподіл зобов'язань станом на 31 грудня 2019 року за договірними строками, що залишилися до погашення. Суми у таблиці показують контрактні недисконтовані грошові потоки, включаючи загальну суму зобов'язань з надання кредитів та фінансових гарантій. Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображених у консолідованому звіті про фінансовий стан, оскільки суми у консолідованому звіті про фінансовий стан базуються на дисконтованих грошових потоках. Якщо сума, що підлягає виплаті, не є фіксованою, сума в таблиці визначається виходячи з умов, існуючих станом на кінець звітного періоду. Валютні виплати перераховуються із використанням обмінного курсу спот станом на кінець звітного періоду.

Далі поданий аналіз фінансових зобов'язань за строками погашення станом на 31 грудня 2019 року та 31 грудня 2018 року на основі недисконтованих грошових потоків:

<i>У тисячах гривень</i>	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
31 грудня 2019 року					
Заборгованість перед іншими банками	56 783	66 962	95 305	-	219 050
Поточні рахунки	6 454 395	-	-	-	6 454 395
Депозити	689 532	383 869	1 250 381	197 694	2 521 476
Інші залучені кошти	-	16 781	51 306	396 516	464 603
Інші фінансові зобов'язання	52 627	-	-	-	52 627
Зобов'язання з оренди	5 150	8 213	31 046	42 223	86 632
Субординований борг	553	1 105	4 974	124 360	130 992
Невідкличні зобов'язання з надання кредитів	54 310	-	-	-	54 310
Гарантії видані	469 927	-	-	-	469 927
Зобов'язання за аваліями	146 430	-	-	-	146 430
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями на 31 грудня 2019 року	7 929 707	476 930	1 433 012	760 793	10 600 442
31 грудня 2018 року					
Заборгованість перед іншими банками	580 617	453 325	25 043	-	1 058 985
Поточні рахунки	5 112 532	-	-	-	5 112 532
Депозити	379 759	299 083	1 215 902	185 485	2 080 229
Інші залучені кошти	-	3 626	19 412	275 484	298 522
Інші фінансові зобов'язання	37 695	-	-	-	37 695
Субординований борг	646	1 292	5 815	153 233	160 986
Невідкличні зобов'язання з надання кредитів	48 463	-	-	-	48 463
Гарантії видані	458 062	-	-	-	458 062
Зобов'язання за аваліями	135 828	-	-	-	135 828
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями на 31 грудня 2018 року	6 753 602	757 326	1 266 172	614 202	9 391 302

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Потреби у ліквідності стосовно виплат за гарантіями є значно нижчими, ніж сума відповідних зобов'язань, розкритих у наведеному вище аналізі за строками, оскільки Група зазвичай не очікує, що кошти за цими зобов'язаннями будуть затребувані третіми особами.

Поточні рахунки та заборгованість перед іншими банками підлягають погашенню на вимогу та були відображені у таблиці вище у категорії «до запитання та до 1 місяця». При цьому за оцінкою керівництва вимоги щодо отримання коштів з цих рахунків надійдуть значно пізніше.

Депозити відображені у вищевказаному аналізі за строками, що залишились до погашення відповідно до контрактів. Відповідно до змін, внесених у 2015 році до Цивільного кодексу України, фізичні особи мають право вилучати кошти зі строкових депозитів до настання строку погашення виключно у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу.

Група не використовує наведений вище аналіз за строками погашення без урахування дисконтування для управління ліквідністю. Для цих цілей Група контролює очікувані строки погашення, які показані у наведеній далі таблиці станом на 31 грудня 2019 року:

У тисячах гривень	До запитання та до			Понад 12 місяців	Всього
	1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців		
Активи					
Грошові кошти	893 505	-	-	-	893 505
Залишки на рахунках у Національному банку України	407 234	-	-	-	407 234
Заборгованість інших банків	782 986	-	36 284	296	819 566
Кредити та аванси клієнтам	758 606	1 645 432	2 885 044	1 246 049	6 535 131
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3 058	1 355	163 465	253 134	421 012
Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю	1 191 563	-	-	-	1 191 563
Інші фінансові активи	8 339	16	211	181 823	190 389
Всього фінансових активів	4 045 291	1 646 803	3 085 004	1 681 302	10 458 400
Зобов'язання					
Заборгованість перед іншими банками	56 514	65 886	94 021	-	216 421
Поточні рахунки	6 454 395	-	-	-	6 454 395
Депозити	712 991	374 542	1 206 150	162 272	2 455 955
Зобов'язання з оренди	5 149	7 988	28 017	32 598	73 752
Інші залучені кошти	-	11 915	33 370	310 569	355 854
Інші фінансові зобов'язання	52 627	-	-	-	52 627
Субординований борг	453	-	-	92 002	92 455
Всього фінансових зобов'язань	7 282 129	460 331	1 361 558	597 441	9 701 459
Чистий розрив ліквідності за фінансовими інструментами	(3 236 838)	1 186 472	1 723 446	1 083 861	756 941
Кумулятивний розрив ліквідності станом на 31 грудня 2019 року	(3 236 838)	(2 050 366)	(326 920)	756 941	
Зобов'язання пов'язані з кредитуванням					
Невідкличні зобов'язання з надання кредитів	54 310	-	-	-	54 310
Гарантії видані	469 927	-	-	-	469 927
Зобов'язання за аваліями	146 430	-	-	-	146 430
Кумулятивний розрив ліквідності станом на 31 грудня 2019 року з урахуванням зобов'язань пов'язаних з кредитуванням	(3 907 505)	(2 721 033)	(997 587)	86 274	

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Група має значну кумулятивну невідповідність строків фінансових активів та зобов'язань строком до 12 місяців. Ця невідповідність ліквідності виникає внаслідок того, що важливим джерелом фінансування Групи станом на 31 грудня 2019 року були кошти клієнтів та міжбанківські депозити до запитання. Значна частина поточних рахунків клієнтів представлена рахунками до запитання, а саме депозити «до запитання» та поточні рахунки. На думку керівництва, диверсифікація цих рахунків та минулий досвід Групи дозволяє стверджувати, що більша частина депозитів «до запитання», що включаються до поточних рахунків, являють собою довгострокове та стабільне джерело фінансування Групи. Крім того, станом на 31 грудня 2019 року заборгованість перед іншими банками включає кредити та депозити отримані від пов'язаної сторони (компанії під спільним контролем) у сумі 208 428 тисяч гривень, які у разі необхідності будуть пролонговані на відповідний термін. Крім того, станом на 31 грудня 2019 року Група має інвестиційні цінні папери, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, з контрактним строком погашення понад 12 місяців у сумі 253 134 тисячі гривень, які можуть бути продані Групою раніше у разі необхідності.

Група не очікує, що зобов'язання щодо видачі кредитів, за виданими гарантіями та наданими аваліями призведе до суттєвого відтоку грошових коштів в найближчому майбутньому, оскільки, базуючись на історичному досвіді Група не очікує, що кошти за угодами наданих гарантій та авалів сплачуватимуться третій стороні.

Позиція ліквідності Групи станом на 31 грудня 2018 року показана далі:

<i>У тисячах гривень</i>	До запитання та до			Понад 12 місяців	Всього
	1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців		
Активи					
Грошові кошти	687 255	-	-	-	687 255
Залишки на рахунках у Національному банку України	405 956	-	-	-	405 956
Заборгованість інших банків	571 595	-	-	-	571 595
Кредити та аванси клієнтам	675 100	1 438 471	3 294 529	1 166 994	6 575 094
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	47	-	51	-	98
Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю	752 684	-	56 075	-	808 759
Інші фінансові активи	5 954	-	-	190 030	195 984
Всього фінансових активів	3 098 591	1 438 471	3 350 655	1 357 024	9 244 741
Зобов'язання					
Заборгованість перед іншими банками	579 705	451 578	24 611	-	1 055 894
Поточні рахунки	5 112 532	-	-	-	5 112 532
Депозити	381 958	285 966	1 184 300	177 243	2 029 467
Інші залучені кошти	-	558	6 654	206 267	213 479
Інші фінансові зобов'язання	37 695	-	-	-	37 695
Субординований борг	523	-	6	107 299	107 828
Всього фінансових зобов'язань	6 112 413	738 102	1 215 571	490 809	8 556 895
Чистий розрив ліквідності за фінансовими інструментами	(3 013 822)	700 369	2 135 084	866 215	687 846
Кумулятивний розрив ліквідності станом на 31 грудня 2018 року	(3 013 822)	(2 313 453)	(178 369)	687 846	
Зобов'язання пов'язані з кредитуванням					
Невідкличні зобов'язання з надання кредитів	48 463	-	-	-	48 463
Гарантії видані	458 062	-	-	-	458 062
Зобов'язання за аваліями	135 828	-	-	-	135 828
Кумулятивний розрив ліквідності на 31 грудня 2018 року з урахуванням зобов'язань пов'язаних з кредитуванням	(3 656 175)	(2 955 806)	(820 722)	45 493	

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Відповідність та/або контрольована невідповідність строків і процентних ставок активів та зобов'язань має фундаментальне значення для керівництва Групи. Повна відповідність для банків не характерна, оскільки операції часто мають різний характер та невизначений термін. Позиція невідповідності потенційно може збільшити прибутковість, але також може збільшити ризик збитків. Строки активів та зобов'язань і спроможність заміни (за прийнятною вартістю) процентних зобов'язань після настання строку їх погашення є важливими чинниками оцінки ліквідності Групи та його реакції на зміни процентної ставки та курсу обміну валют.

29 Управління капіталом

Мета Групи при управлінні капіталом полягає у забезпеченні (i) дотримання вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, (ii) спроможності Групи функціонувати як безперервно діюче підприємство. На думку керівництва, загальна сума капіталу, управління яким здійснює Група, дорівнює загальній сумі власного капіталу, показаного у консолідованому звіті про фінансовий стан. Сума капіталу в управлінні станом на 31 грудня 2019 року складала 963 780 тисяч гривень (у 2018 році – 777 602 тисяч гривень). Контроль за дотриманням нормативу достатності капіталу, встановленого Національним банком України, здійснюється за допомогою щомісячних звітів, де містяться розрахунки, які перевіряють та підписують Голова Правління і головний бухгалтер Групи. Оцінка інших цілей управління капіталом здійснюється щороку.

Політика Групи передбачає підтримання сильної капітальної бази для формування позитивної ділової репутації Групи серед кредиторів та учасників ринку та майбутньої стабільності бізнесу.

У 2019 році Національний Банк України, відповідно до Постанови НБУ від 22 грудня 2017 року №141 «Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України» (зі змінами), здійснив процедуру оцінки якості активів Банку станом на 1 січня 2019 року. Згідно результату стрес тесту НБУ, за негативним сценарієм у Банку існує потреба у докапіталізації. Для усунення потреби у капіталі за негативним стрес-сценарієм, Банком розроблена та виконується програма реструктуризації, яка була погоджена Національним банком України.

Відповідно до існуючих вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, банківські групи повинні підтримувати відношення регулятивного капіталу до активів, зважених з урахуванням ризику (норматив достатності регулятивного капіталу), на рівні, що є вищим за обов'язкове мінімальне значення. Нижче в таблиці показаний регулятивний капітал Групи за даними звіту щодо нормативів банківської групи, поданого Групою до Національного банку України*:

<i>У тисячах гривень</i>	На 31 грудня 2019 року	На 31 грудня 2018 року
Регулятивний капітал ПАТ «БАНК ВОСТОК»	948 233	803 767
Регулятивний капітал ПАТ «ВЕРМОНТ»	254 684	243 781
Відвернення: сума вкладень учасників у статутний капітал інших учасників банківської групи*	(195 000)	(202 000)
Всього регулятивного капіталу банківської групи	1 007 917	845 548

* Відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України № 254 від 20 червня 2012 року, регулятивний капітал кредитно-інвестиційної підгрупи визначається як сума регулятивних капіталів учасників цієї підгрупи за мінусом суми вкладень учасників банківської групи в статутний капітал інших учасників банківської групи та інші фінансові інструменти (додаткові внески акціонерів, субординований борг тощо), що включаються до регулятивного капіталу учасника банківської групи та які не були вираховані під час розрахунку регулятивного капіталу учасників банківської групи.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років Група дотримувалась вимог НБУ щодо розміру регулятивного капіталу банківської групи.

30 Умовні та інші зобов'язання

Судові процедури. В ході нормального ведення бізнесу Група час від часу одержує претензії від третіх сторін. Виходячи з власної оцінки, а також внутрішніх професійних консультацій, керівництво вважає, що Група не зазнає суттєвих збитків у результаті судових позовів.

Податкові зобов'язання. Податкове законодавство України, яке є чинним або по суті набуло чинності станом на кінець звітного періоду, припускає можливість різних тлумачень при застосуванні до операцій та діяльності Групи. У зв'язку з цим податкові позиції, визначені керівництвом, та офіційна документація, що обґрунтовує податкові позиції, можуть бути успішно оскаржені відповідними органами. Податкові органи України можуть зайняти більш жорстку позицію у своїй інтерпретації законодавства та при проведенні податкових перевірок. У поєднанні з можливим збільшенням зусиль зі збору податків на задоволення потреб бюджету, зазначене вище може призвести до збільшення рівня і частоти перевірок з боку податкових органів. Зокрема, можливо, що операції та діяльність, що не оскаржувалися в минулому, можуть бути оскаржені. В результаті чого можуть бути нараховані значні додаткові податки, пені та штрафи.

Податкові органи можуть перевіряти податкові питання у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їх закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довших періодів.

Податкове законодавство України не містить чітких вказівок в деяких областях. Час від часу, Група застосовує інтерпретацію таких невизначених областей, що призводить до зниження загальної податкової ставки Групи. Як було зазначено вище, такі податкові позиції можуть піддатися ретельній перевірці. Вплив будь-яких претензій з боку податкових органів не може бути надійно оцінений; однак, він може бути суттєвим для фінансового становища і/або загальних операцій Групи.

Капітальні зобов'язання. Станом на 31 грудня 2019 року Група мала капітальні зобов'язання, передбачені контрактами, щодо поточного ремонту приміщень на загальну суму 1 240 тисяч гривень та щодо розробки та доопрацювання програмного забезпечення на загальну суму 3 324 тисячі гривень (станом на 2018 році – щодо поточного ремонту приміщень на загальну суму 1 107 тисяч гривень та щодо модернізації банкоматів на загальну суму 540 тисяч гривень).

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Головною метою цих інструментів є забезпечення наявності грошових коштів для задоволення фінансових потреб клієнтів.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Гарантії видані	469 927	458 062
Зобов'язання за аваліями	146 430	135 828
Невідкличні зобов'язання з надання кредиту	54 310	48 463
За вирахуванням забезпечення у вигляді грошового депозиту	(38 862)	(41 167)
Всього зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням за вирахуванням забезпечення у вигляді грошового депозиту	631 805	601 186

Група мала невиконані безвідкличні зобов'язання, пов'язані із наданням кредитів щодо овердрафтів на карткових рахунках фізичних осіб. Всі інші зобов'язання, пов'язані із наданням кредитів, є відкличними. Стосовно кредитного ризику за зобов'язаннями щодо надання кредитів Група наражається на потенційні збитки в загальній сумі невикористаних зобов'язань у разі повної видачі клієнтам невикористаної суми таких кредитів. Проте можлива сума збитків є меншою за загальну суму невикористаних зобов'язань, оскільки виконання більшості зобов'язань щодо надання кредитів залежить від дотримання клієнтами певних кредитних стандартів.

Гарантії, які являють собою безвідкличні забезпечення того, що Група здійснить платежі на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов'язань, мають той самий кредитний ризик, що й кредити. Загальна сума невикористаних гарантій відповідно до договору не обов'язково являє собою суму грошових коштів, виплата яких знадобиться у майбутньому, оскільки багато з цих зобов'язань можуть виявитися незатребуваними або припиненими до закінчення строку їх чинності.

30 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Активи, передані в заставу, та активи з обмеженим використанням. Група мала активи, передані у заставу, та активи з обмеженим використанням з наступною валовою балансовою вартістю:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
	Активи, передані в заставу	Активи, передані в заставу
<i>У тисячах гривень</i>		
Кредити та аванси клієнтам, що передані в якості забезпечення за іншими залученими коштами (до вирахування резерву)	480 994	340 892
Гарантійне покриття в платіжних системах Віза та Мастер Кард (до вирахування резерву)	181 702	190 030
Кошти, розміщені в інших банках, що виступають гарантійним покриттям	35 766	41 809
Всього	698 462	572 731

Валова балансова вартість активів, що передані в якості забезпечення за кредитом отриманим від УОРЛДБІЗНЕС КЕПІТАЛ, ІНК. США (Примітка 17), які є забезпеченням виконання зобов'язань станом на 31 грудня 2019 складала 480 994 тисячі гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 340 892 тисячі гривень), фактична сума застави, яка має бути передана УОРЛДБІЗНЕС КЕПІТАЛ, ІНК. у разі невиконання зобов'язань станом на 31 грудня 2019 року складала 424 774 тисячі гривень (станом на 31 грудня 2018 року – 212 880 тисяч гривень).

31 Похідні фінансові інструменти

Похідні фінансові інструменти за угодами з іноземною валютою, укладені Групою, в основному використовуються для торгівлі на позабіржовому ринку між професійними учасниками ринку на підставі стандартизованих контрактів. Похідні фінансові інструменти мають потенційно вигідні умови (і є активами) або потенційно невиконанні умови (і є зобов'язаннями) у результаті коливання процентних ставок на ринку, валютних курсів або інших змінних чинників, пов'язаних з цими інструментами. Загальна справедлива вартість похідних фінансових інструментів може час від часу значно змінюватися.

Справедлива вартість похідних фінансових інструментів визначається за форвардним курсом, який розраховується з використанням поточного курсу на ринку СПОТ на дату визначення справедливої вартості; процентних ставок за валютою котирування та за базою котирування на відповідний термін до дати виконання контракту у річному обчисленні; кількості календарних днів, що залишилась до виконання контракту; календарної бази розрахунку процентної ставки за валютою котирування та за базою котирування.

В якості СПОТ-курсу при здійсненні операцій з похідними фінансовими інструментами з купівлі та продажу іноземної валюти за національну валюту Група приймає поточний курс відповідної іноземної валюти до гривні на ринку ФОРЕКС близько 14.00 за київським часом або в перші часи після цього, який застосовується для розрахунків в той самий робочий день, або індикатив НБУ. Курс виражається сумою в гривнях за одну одиницю іноземної валюти.

Для визначення СПОТ-курсу при здійсненні операцій з похідними фінансовими інструментами з купівлі та продажу однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту Група використовує поточні курси однієї іноземної валюти до іншої іноземної валюти, які встановлюються за ринковими курсами близько 12.00 за київським часом на міжнародному ринку (згідно даних інформаційної системи REUTERS).

Процентні ставки за валютою котирування та за базою котирування Група визначає наступним чином:

- для Гривні – ставка KIEBOR з терміном, що залежать від кількості днів до виконання операції. KIEBOR (Kyiv Interbank Offered Rate) – середньозважена процентна ставка за міжбанківськими кредитами;

31 Похідні фінансові інструменти (продовження)

- для іноземної валюти (Долар США, Євро, фунт стерлінгів та ін.) – ставка LIBOR з терміном, що залежать від кількості днів до виконання операції. LIBOR (London Interbank Offered Rate) – середньозважена процентна ставка за міжбанківськими кредитами (оновлюється щодня в 13:30).

Справедлива вартість за форвардними контрактами, укладеними Групою, станом на 31 грудня 2019 року та 31 грудня 2018 року була рівною нулю, оскільки ці контракти мали короткостроковий характер.

У 2019 році Група визнала прибуток за похідними фінансовими інструментами у сумі 16 177 тисяч гривень (у 2018 році – збиток у сумі 2 054 тисячі гривень) у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

32 Справедлива вартість фінансових інструментів

Оцінки справедливої вартості аналізуються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином: (i) перший рівень – це оцінки за цінами котирування (без застосування коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань; (ii) другий рівень – це методики оцінки з усіма суттєвими параметрами, наявними для спостереження за активами та зобов'язаннями, безпосереднім чином (тобто, ціни), або опосередковано (тобто, визначені на основі цін), та (iii) третій рівень – це оцінки, які не базуються виключно на наявних на ринку даних (тобто, оцінка вимагає значного застосування параметрів, за якими відсутні спостереження).

При класифікації фінансових інструментів із використанням ієрархії справедливої вартості керівництво застосовує професійні судження. Якщо при оцінці справедливої вартості використовуються дані з відкритих ринків, що вимагають значних коригувань, ця оцінка відповідає оцінці за Рівнем 3. Значущість даних, використаних при оцінці, визначається у порівнянні з усією оціненою сумою справедливої вартості.

(а) Оцінки справедливої вартості, що застосовуються на повторюваній основі

Оцінки справедливої вартості, що застосовуються на повторюваній основі – це такі оцінки, застосування яких вимагається або дозволяється при відображенні сум у консолідованому звіті про фінансовий стан на кінець кожного звітного періоду. Їх класифікація за рівнями ієрархії справедливої вартості є наступною:

У тисячах гривень	31 грудня 2019 року			31 грудня 2018 року		
	Рівень 1	Рівень 2	Всього	Рівень 1	Рівень 2	Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ, ВІДОБРАЖЕНІ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ						
<i>Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>						
- Облігації внутрішньої державної позики	421 012	-	421 012	98	-	98
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ, ВІДОБРАЖЕНИХ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ	421 012	-	421 012	98	-	98

Методика оцінки та ключові вхідні дані, що використовуються для визначення справедливої вартості інвестиційних цінних паперів, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, базуються на використанні котирувань ціни пропозиції на вказані цінні папери на активному ринку.

(б) Оцінки справедливої вартості, що застосовуються на неповторюваній основі

Група не має відповідних залишків на звітну дату.

32. Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

(в) Справедлива вартість фінансових інструментів, які не відображаються за справедливою вартістю, але для яких справедлива вартість підлягає розкриттю

На думку керівництва, балансова вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, визнана в консолідованій фінансовій звітності, приблизно дорівнює їх справедливій вартості.

33 Операції з пов'язаними сторонами

Група надає кредити та аванси, залучає депозити та проводить інші операції з пов'язаними сторонами у ході нормального ведення бізнесу. Як правило, сторони вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем, або якщо одна з них має можливість контролювати іншу або може мати суттєвий вплив при прийнятті фінансових та управлінських рішень. Під час розгляду кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їхній юридичній формі. Умови операцій з пов'язаними сторонами визначаються в момент операції. Пов'язаними сторонами є акціонери з суттєвою часткою участі, компанії під контролем основних акціонерів, члени Спостережної ради, члени Правління та їхні близькі родичі.

Станом на 31 грудня 2019 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

<i>У тисячах гривень</i>	Основні акціонери та їх близькі родичі	Компанії під контролем основних акціонерів	Ключовий управлін- ський персонал та його близькі родичі	Інші пов'язані фізичні особи
<i>Кредити та аванси клієнтам</i>				
Загальна сума кредитів та авансів клієнтам у гривні	24	24 991	313	-
Резерв під активні операції	-	56	1	-
Право користування активами	797	-	5	-
Інші фінансові та нефінансові активи	-	266	3	-
<i>Заборгованість інших банків</i>				
в доларах США	-	11 168	-	-
в євро	-	44 939	-	-
в фунтах стерлінгів	-	110	-	-
в російських рублях	-	2	-	-
Короткострокові кредити, отримані в доларах США	-	68 268	-	-
Короткострокові кредити отримані в євро	-	17 850	-	-
Строкові депозити, отримані в євро	-	66 091	-	-
<i>Кошти клієнтів</i>				
Поточні рахунки в гривнях	3 840	210 227	4 621	85
Поточні рахунки в доларах США	5 498	2 505	2 178	5
Поточні рахунки в євро	1 136	168	389	478
Поточні рахунки в фунтах	3	-	-	1 135
Депозити в гривнях	474	3 784	959	-
Депозити в доларах США	109 221	-	10 935	-
Депозити в євро	265	-	-	-
Субординований борг в доларах США	92 455	-	-	-
Резерв за відпустками	13 213	-	853	-
Зобов'язання з оренди	211	-	1	-
Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	-	10 612	46	-
Невідкличні зобов'язання з надання кредиту	76	-	147	-
Гарантії видані	-	1 895	-	-

Інші пов'язані сторони – фізичні особи, які представлені акціонерами компаній під контролем основних акціонерів, які можуть впливати на бізнес-рішення акціонерів Групи.

33 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Станом на 31 грудня 2019 року у заставі за кредитом, наданим третій стороні, знаходяться майнові права на депозит залучений від пов'язаної з Групою компанії на загальну суму 66 055 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2018 року знаходяться майнові права на депозит залучений від пов'язаної з Групою компанії на загальну суму 142 714 тисяч гривень).

Нижче наведено доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами за 2019 рік:

<i>У тисячах гривень</i>	Основні акціонери та їх близькі родичі	Компанії під контролем основних акціонерів	Ключовий управлінський персонал та його близькі родичі	Інші пов'язані фізичні особи
Процентні доходи	27	13 210	126	-
Процентні витрати	14 548	82 516	890	513
Доходи за послугами та комісійними	902	50 479	220	401
Витрати за послугами та комісійними	-	16 809	-	-
Доходи від модифікації та припинення визнання фінансових інструментів	144	2 102	2	-
Витрати від модифікації та припинення визнання фінансових інструментів	31	1	2	-
Результат від переоцінки та від операцій з іноземною валютою	-	216	-	-
Витрати на резерви під знецінення кредитів	14	(2)	-	-
Адміністративні та інші операційні витрати	7 919	110 850	1 367	-

Винагорода ключового управлінського персоналу (Правління) та Наглядової ради за 2019 рік включала короткострокові виплати, що складаються із заробітної плати та преміальних і виплачуються у грошовій формі, у сумі 129 169 тисяч гривень (у 2018 році – 120 829 тисяч гривень). Короткострокові премії підлягають виплаті протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому керівництвом були надані відповідні послуги.

Станом на 31 грудня 2018 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

<i>У тисячах гривень</i>	Основні акціонери та їх близькі родичі	Компанії під контролем основних акціонерів	Ключовий управлінський персонал та його близькі родичі	Інші пов'язані фізичні особи
<i>Кредити та аванси клієнтам</i>				
Загальна сума кредитів та авансів клієнтам у гривні	102	23 995	1 517	-
Резерв під активні операції	-	39	3	-
Заборгованість інших банків в доларах США	-	11 712	-	-
в євро	-	16 747	-	-
в фунтах стерлінгів	-	159	-	-
в російських рублях	-	2	-	-
Короткострокові кредити, отримані в доларах США	-	393 426	-	-
Короткострокові кредити отримані в євро	-	464 044	-	-
Строкові депозити, отримані в євро	-	142 804	-	-

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Примітки до консолідованої фінансової звітності

33 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

<i>У тисячах гривень</i>	Основні акціонери та їх близькі родичі	Компанії під контролем основних акціонерів	Ключовий управлінський персонал та його близькі родичі	Інші пов'язані фізичні особи
<i>Кошти клієнтів</i>				
Поточні рахунки в гривнях	2 410	142 845	3 125	926
Поточні рахунки в доларах США	1 267	5 626	2 044	226
Поточні рахунки в євро	435	3 845	835	844
Поточні рахунки в фунтах стерлінгів	-	-	-	2 262
Депозити в гривнях	50	3 720	982	-
Депозити в доларах США	65 584	-	16 957	40 515
Депозити в євро	12 698	-	-	317
Субординований борг в доларах США	107 828	-	-	-
Резерв за відпустками	4 268	-	621	-
Інші фінансові та нефінансові активи	-	100	-	-
Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	-	6 775	-	-
Невідкличні зобов'язання з надання кредиту	100	-	262	-
Гарантії видані	-	2 215	-	-
Вимоги щодо отримання валюти за валютними своп-контрактами	-	74 128	-	-
Зобов'язання щодо відправлення валюти за валютними своп-контрактами	-	74 128	-	-

Нижче наведено доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами за 2018 рік:

<i>У тисячах гривень</i>	Основні акціонери та їх близькі родичі	Компанії під контролем основних акціонерів	Ключовий управлінський персонал та його близькі родичі	Інші пов'язані фізичні особи
Процентні доходи	21	10 768	204	-
Процентні витрати	11 437	106 851	1 242	2 070
Доходи за послугами та комісійними	503	37 587	191	394
Витрати за послугами та комісійними	-	16 845	-	-
Доходи від модифікації та припинення визнання фінансових інструментів	22	4 285	-	46
Витрати від модифікації та припинення визнання фінансових інструментів	31	168	2	-
Витрати на резерви під знецінення кредитів	-	33	3	-
Адміністративні та інші операційні витрати	5 029	70 188	587	-

34 Події після дати балансу

11 березня 2020 року Всесвітня організація охорони здоров'я оголосила про спалах респіраторної хвороби, спричиненої новим коронавірусом, що має ознаки пандемії. Вперше ідентифікований наприкінці 2019 року і тепер відомий як COVID-19, вірус вразив тисячі людей у всьому світі. У відповідь багато країн запровадили заходи боротьби зі спалахом вірусу, які суттєво вплинули на глобальні бізнес-процеси та операції. У зв'язку із загрозою поширення вірусу в Україні, Кабінет Міністрів України у березні 2020 року запровадив обмежувальні заходи для населення, зокрема загальнонаціональний карантин, та рекомендував підприємствам та компаніям перевести співробітників на віддалену роботу. В свою чергу, Група також запровадила певні обмеження у роботі, зокрема, було тимчасово призупинено роботу деяких відділень Банку, введені певні обмеження щодо обслуговування клієнтів у приміщеннях Банку, значну частину співробітників Групи переведено у режим віддаленої роботи. Окрім зазначених обмежень, на дату випуску цієї консолідованої фінансової звітності діяльність Групи не зазнала суттєвого впливу. Керівництво Групи продовжує контролювати ситуацію в оперативному режимі та вживати певних профілактичних заходів для вчасного виявлення, мінімізації та подолання можливих негативних наслідків у майбутньому. Зокрема, було призупинено кредитування клієнтів тих секторів економіки, які на думку керівництва зазнають суттєвого негативного впливу внаслідок поширення пандемії, проводиться активна роботи з клієнтами Групи щодо моніторингу та своєчасного виявлення можливих проблем з обслуговування існуючих кредитів та авансів виданих клієнтам з метою оперативного реагування та управління проблемною заборгованістю. Ці та інші заходи, які вживаються керівництвом, є частиною заходів контролю з управління ліквідністю та відповідного реагування на поточну ситуацію. Керівництво вважає, що запроваджені заходи щодо управління ризиками дозволять оперативно реагувати на поточні та майбутні економічні виклики та мінімізувати будь-які можливі несприятливі наслідки поточної ситуації на діяльність Групи в осяжному майбутньому.